לציונות—לסוציאליזם—לאחות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ט בניסן תשמ"ז, 28 באפריל 1987 / שנה מ"ד מס' 13330 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

שדר מוושינגטון לשמיר מפציר בו לעודד שיחות השלום

מאת זאב בליצר. כתב "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — פקידי רשות אמריקניים בכירים הביעו אתמול את דעתם, כי קלוש מאוד הסיכוי שראש הממשלה יצחק שמיר וסגנו שמעון פרס יצליחו ליישב את חילוקי הדעות ביניהם בשאלת כינוסה של הוועידה הבינלאומית לשלום בזמרת התיכון. עם זאת, אישרו המקורות, כי שר החוץ ג'ורג' שולץ ומתווי־מדיניות אמריקניים אחרים ממשיכים לעודד את מנהיגי ישראל לגבש עמדה מוסכמת. בימים האחרונים — אמרו המקורות — קיבל שמיר מוושינגטון כמה וכמה שדרים בכתב ברוח זו.

התקפה בוטה של...

...ועדת אב... שתחדל...

ביטויים נוספים מפ...
כורע לפניה ברך...
חריש תובע לחקור...

מאת אבי בנידה, ...
ומוטי בסוק כתב...

מ"מ רה"מ ושר־החוץ שמעון פרס, ... בחריפות את ועדת המשנה בראשותו ... פולארד. שני האישים נכחו אמש יחד ... שערך שר הבטחון לרמטכ"ל היוצא ... בשיחה מאולתרת עם עתונאים אמר ... היא הפיליטון של השנה, היא מתקשה ל...

שר־החוץ המצ...

מצרים ...

...צו הסגירה פורסם בתגובה ע...
...חוזה השלום שחתמה עם ...
...לכינוס הוועידה הבי"ל

קאהיר. — ממשלת הנשיא חוסני מובארק ציוותה אתמול לסגור את כל משרדי "אש"ף" במצרים, ואם כי הדבר לא נאמר במפורש, נראה, כי כל אנשי "אש"ף" שאוישו את המשרדים האלה נצטוו לצאת מן המדינה. ...

...שמיר ושיראק בפריס. (צילום: אי.פי.)

...שנה לצ'רנוביל

...צ'רנוביל הופך לאט לאט, מתוך ערפילי המידע שעטפו אותו ... לציון דרך.

...שהאירוע היה רחב והרה פגעים הרבה יותר ... וכי תוצאותיו הן ארוכות טווח. ... של הצל שהוא מטיל על עתידה של ברית־המועצות ושל האנושות ...

האחד במאי 1987

ברחבת מוזיאון ת"א
יום ה' 30.4.87 בשעה 8:00 בערב

הידעת? ... ישראל ... 1987 ... קיימת ... עבודה בלתי מאורגנת ... "קבלני עבודה" ...

בואו תפגינו נגד התופעה המבישה!

מטה 1 במאי

אמיר מעד, גלעד ניסה להציל ושניהם התרסקו אל התהום

גופות הישראלים שחולצו בצ'ילה — בדרכן ארצה

מאת שלי יחימוביץ

גופותיהם של הישראלים גלעד בורשטיין מבאר־שבע ואמיר ברקן ממגידו, חולצו אתמול בבוקר מהנקיק אליו נפלו, בצ'ילה.

על אשר התרחש על פיסגת הר הגעש ויאהריקה, סיפר אתמול חובב הרדיו מבאר־שבע, שלום בייצ'ר, שהיה בקשר ישיר עם ראש צוות החיפושים. גלעד ואמיר, יחד עם ידיד נוסף מן הקהילה היהודית בצ'ילה, התכוונו להעפיל לנקודה כלשהי בהר שממנה ניתן לצפות על לוע הר־הגעש. הם היו לבדם, וצעדו בטור לכיוון הפיסגה. סופת שלגים פתאומית פרצה, והשלושה המשיכו ללכת. אמיר ברקן מעד וגלעד בורשטיין ניסה להצילו. השניים נפלו לתהום בעומק כמה מאות מטרים. הם היו באוויר כ־30 שניות ונהרגו מיד לאחר שנפלו.

בחיפושים אחר השניים השתתפו אנשי הקהילה היהודית של טומוקו, קבוצה של 11 ישראלים, מסוק של חיל־האוויר הצ'יליאני וקבוצת חיילים מצבא צילה. כ־60 איש עסקו בחילוץ.

אמש הוטסו הגופות מן העיירה טומוקו לסנטיאגו הבירה. מסנטיאגו יוטסו לישראל. הוריהם של שני ההרוגים דווחו על אודות החיפושים ועורכנו על־ידי חובבי רדיו.

שושנה וחואן בורשטיין, הוריו של גלעד, קבלו אתמול על־כך, שמשרד החוץ לא טרח להודיע להם על האסון. בעוד שידע לעשות כן לגבי אמיר ברקן, המטייל השני שניספה, ומסר הודעה על האסון לבני משפחתו בקיבוץ מגידו.

כתגובה נמסר ממשרד החוץ, שהיה קושי באיתור המשפחה. את ההודעה המרה קיבל האב באמצעות חובבי רדיו.

פריצה נועזת לחנות תכשיטים באילת – מתחת לאף של המשטרה

מאת בצלאל רובין, כתבנו באילת

תכשיטי זהב בכרבע־מיליון דולר נגנבו אתמול לפנות־בוקר בפריצה נועזת לחנות התכשיטים הגדולה "בדורית", שבאילת — מתחת לאפה של המשטרה.

הפורצים — ככל הנראה מקצוענים — נטרלו את כל מערכות ההתראה, לרבות הטלוויזיה במעגל סגור והאזעקה הקשורה למוקד 99, והצליחו לגבור גם על הכספת הכבדה.

אתמול בבוקר, כאשר באו עובדי מפעל "בדורית" לעבודתם, הם הופתעו מהריח חריף של שריפה, למרות שרצפת החנות שטופה ונקיה. בדיקה נוספת גילתה את הכספת הפרוצה ולידה הרתכת וכלוני גז. בחקירה התברר, כי אחד הפורצים הזין את אחד ממצנני האוויר, חדר לחנות דרך הגג והצליח לפתוח דלת צדדית שדרכה נכנסו חבריו.

הפורצים עמלו שעות ארוכות בעבודת ריתוך קשה, ואיש לא הבחין במעשיהם, כולל סיורי המשטרה שנערכו בסביבה. תחנת המשטרה עצמה אינה מרוחקת מן המקום. הם גם היטיבו לנצל את ערב יום השואה, בו המסעדות סגורות, כך לא הופרעו במלאכתם על־ידי מסעדת "אל־גאוצ'ו" הסמוכה. הפורצים היטיבו לטשטש את עקבות הטיח והשריפה שהיו במקום ואף דאגו לשטיפת החנות במים כדי לא להשאיר עקבות נעליים. משטרת העיר שהוזעקה למקום, נותרה חסרת־אונים נוכח ההעזה שגילו הפורצים.

דיון סוער בעקבות תביעה לבטל החלטת הסתדרות לחישוב פנסיות

מאת כתבנו לענייני עבודה

סערת רוחות פרצה בישיבת הוועדה המרכזת של ההסתדרות לאחר שמנהל קרן הגמלאות המרכזית, שלום תנעמי, תבע לבטל החלטה קודמת של הוועדה בדבר חישוב הממוצעים לפנסיות של הקרן.

בתום דיון סוער הוחלט על־פי הצעת מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, לדחות את הדיון ואת ההחלטה בעניין זה לאחת הישיבות הבאות.

תנעמי קבע כי השיטה עליה החליטה הוועדה המרכזת, לפיה חישובי הפנסיה ייעשו על־פי שכר שלוש השנים האחרונות של העובד אינה בת־ביצוע. מספר חברי ועדה מחו על עצם העלאת הדרישה לבטל החלטה קודמת שלה. הדיון הקולני הסתיים בהצבעה שלא להכריע בנרון.

אין יי"שו

אתמול החליטה הוועדה המרכזת כי חברת יי"ש תחדל מלפעול עד סוף אפריל, וזאת בהתאם לרפורמה הארגונית של מטה חברת־העובדים, עליה החליטה הוועדה המנהלת. עוד הוחלט שכל פעילות כספית של חברת־העובדים, תיעשה במסגרת גיזכרות הוועד־הפועל, כמו שייקבעו מוסדות חברה"ע והוועדה המרכזת.

המלצה: בחירות אישיות למזכירי מועצות פועלים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הנהגת שיטת בחירות אישיות של מזכירי מועצות הפועלים על־ידי כלל חברי ההסתדרות בישוב כלולה בהמלצות המרכזיות שהגישה ועדה למינהל בראשות נציב שירות המדינה לשעבר, יעקב ניצן, לאגף לארגון ולמועצות פועלים.

הוועדה, אותה מינה יו"ר האגף, גדעון בן־ישראל, כללה תשעה חברים ביניהם מזכירי מועצות פועלים, אנשי ציבור ושלושה מעובדי האגף. כתב המינוי הוצא ב־7 בפברואר 86. ההמלצות עוסקות בשיפור התיפקוד והארגון של מועצות הפועלים, ניצול יעיל של המשאבים, הגברת פריון ותפוקה של העובדים במועצות הפועלים ושיפור יחסי הגומלין והתקשורת בין מועצות הפועלים לאגף הארגון.

ההמלצה לגבי הנהגת בחירות אישיות קובעת כי לשפר את תפקודה של המועצה ולהגביר את יכולתה לפעול להשגת יעדיה, סבורה הוועדה שחיוני לחזק ולהעלות את מעמדו האישי של מזכיר מועצת הפועלים. על מנת להשיג מטרה זו מציעה הוועדה לבחון את האפשרות לשנות את שיטת הבחירות.

ריבית גמישה — ב"הפועלים"

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בנק הפועלים יפעיל בקרוב מדיניות חדשה של ריבית חובה ללקוחות, המבוססת על ריבית "פריים" גמישה, דבר שהוא בבחינת חידוש במערכת הבנקאות בישראל.

כיום, ריבית ה"פריים", שהיא ריבית החובה הבסיסית ללקוחות עסקיים, נקבעת על־ידי הבנקים לפרקי זמן קצובים. בקרוב יפעיל בנק הפועלים ריבית זו באופן גמיש, והיא תשונה מעת לעת לפי מדיניות האשראי של הבנק, בהתי - למצב הנזילות במערכת הבנקאית ובהתאם למצב במשק. הבנק יודיע ללקוחות מראש על כל שינוי בשיעור ה"פריים".

בבנק הפועלים מסבירים את יתרונה של הריבית הגמישה בכך שניתן יהיה להתאים באמצעותה את שיעורי הריבית על האשראי השקלי הלא־צמוד לתנאים המשתנים במשק ולהיקף האמצעים הנזילים העומדים לרשות הבנק — כל זאת במסגרת המדיניות המוניטארית של בנק ישראל. בבנק הפועלים מעריכים, כי בנקים אחרים ילכו בעקבותיו וינהיגו "פריים" גמיש במתכונת דומה.

1 במאי 1987

הקיבוץ הארצי קורא לחבריו להשתתף בעצרת של מפ"ם לקראת ה־1 במאי, שתתקיים ברחבת מוזיאון תל־אביב ביום ה', 30.4.87, בשעה 20.00

למזכירים: אנא, דאגו לתחבורה ולהשתתפות מירבית של החברים.

נסגין:
- לתעסוקה מלאה
- לעידוד הייצור והמגזר היצרני
- לבטחון כלכלי וחברתי לאדם העובד ונגד הקפאת שכר, הפגיעה בציבור השכירים.
- לברית בין העיר, עיירות הפיתוח, הקיבוץ והכפר הערבי
- למען השוויון בחינוך, בבריאות ובחלוקת הנטל
- למען קידום תהליך השלום
- נגד המדיניות הכלכלית־חברתית של ממשלת האחדות הלאומית, שהביאה להרס ההתיישבות ומוטטה את התשתית היצרנית במשק

קריאה להשתתף באירועי 1 במאי ולקיים השבתון — בישיבת מזכירות הקבה"א

בישיבת מזכירות הקיבוץ הארצי שהתקיימה אתמול, נמסר דו"ח על פעולות הקיבוץ הארצי ומפ"ם לקראת 1 במאי, השנה.

בדו"ח נמסרו ההכנות להכנת כינוס מועצות ועדי העובדים של מפ"ם, בהשתתפות ועדי העובדים, והעובדים שהשתתפו במאבקי מפ"ם, קהילת האיגוד המקצועי וחברי מוסדות התנועה והמפלגה. כן נמסר דו"ח על עצרת 1 במאי. נמסר כי תנועת "השומר הצעיר" על חניכיה ובוגריה תשתתף במפגן "מטה החולצה הכחולה" של ההסתדרות ברחובות תל־אביב ובעצרת המפלגה.

קיבוצי הקיבוץ הארצי וחניכי מוסדות התנועה נקראו להשתתף בעצרת 1 במאי שמארגנת מפ"ם בת"א, לקיים את שבתון 1 במאי ולהביא לידי ביטוי את הסולידאריות במאבק ההסתדרות וציבור העובדים נגד מדיניותה הכלכלית והחברתית של הממשלה למען העבודה, העובד, הייצור והמיכה.

מאמצים בטלוויזיה לסיים התוכניות שהכנתן עוכבה

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

עובדי הטלוויזיה עושים בימים אלה מאמץ לסיים את התוכניות ליום העצמאות וערב יום הזיכרון, שהכנתן עוכבה בשל שביתת 150 עובדי החוץ של הטלוויזיה. התובעים מהנהלת רשות השידור לשלם להם על־פי תעריפון חדש.

הכנת הסרט "בני חורין", על שני האחים בן־חורין מכפר מנחם, לא תושלם עד מועד ההקרנה והסרט יוקרן, כנראה, ביום השנה למלחמת ששת הימים. אתמול חזרו 150 עובדי החוץ של הטלוויזיה לעבודה והחל מהיום ייפתח מו"מ בין הנהלת הרשות ובין ועד העובדים על תביעותיהם.

הותקפנו ואולצנו לרדת מהאוטובוס — טוענים 3 סטודנטים ערבים בי"ם

מאת כתב "על המשמר" בירושלים

שלושה סטודנטים ערבים טוענים כי הותקפו בידי בריונים שפגעו בהם ועלבו בהם קשות בשעה שנסעו באוטובוס בקו 18 בירושלים.

הבריונים פנו אליהם בדרישה ש"יפסיקו לדבר בשפה המסריחה שלהם". במהלך חילופי הדברים התערב אדם שהציג עצמו כשוטר. אולם מיד לאחר התערבותו תקפו הבריונים את שלושת הסטודנטים והכריחו אותם לרדת מהאוטובוס, לעיני הנוסעים.

"חוג 48" (המאגד בתוכו ערבים אזרחי ישראל, תושבי ירושלים) מונה שורה של התנכלויות לערבים שאירעו בעת האחרונה. בין היתר, תקיפת דירה של סטודנט ערבי בשכונת רוממה והתגרות בסטודנטים בשכונת נווה־יעקב.

תובעים חוק שיאפשר 3 ימי לימודים בשבוע לנערים עובדים

מאת כתבנו לענייני חינוך

160 צירי ועידת "הנוער העובד והלומד" שהתכנסו בסוף השבוע במושב בית־זית לוועידתם הראשונה, נדהמו לשמוע מחבריהם העובדים כי הם לומדים יום בשבוע בלבד. הוועידה התאחדה בקריאה לכנסת לחוקק חוק שיאפשר לנערים עובדים ללמוד שלושה ימים בשבוע.

בהחלטה אחרת קראה הוועידה לשר החינוך והתרבות לשלב בתוכנית הלימודים שעות לימוד סדירות להסברת ערך העבודה ביחד עם חיוב הנערים הלומדים לעבור יום בחודש.

ועידת, המחנו תחייב את בוגריה בעת שירותם הצבאי לתנהג בצורה אנושית ומוסרית שעה שהם יוצרים מגע עם אוכלוסיה אזרחית בשטחים.

קרן מלגות לחינוך חקלאי ע"ש אברהם הרצפלד

ההסתדרות הפועלים החקלאים · משרד החינוך והתרבות
המרכז החקלאי · האגף לחינוך התיישבותי

טכס הזכרון לחללי צה"ל

שהונצחו במפעל המלגות ללימודים בבתי־ספר חקלאיים

יתקיים ביום חמישי, א' באייר תשמ"ז (30.4.1987)
בשעה 4.00 אחה"צ
באולם נחמני, רח' נחמני 4, תל־אביב.

הטכס:
נגינה — צ'לו, קלרניט ופסנתר
מקהלת "רעננים"
יזכור
דברים: ש. אסף, מזכ"ל המרכז החקלאי
קריאה: האמנים משה בקר, יעל פרל
הקרנת דמויות המונצחים

משפחות המונצחים, קרובים וחברים — מוזמנים

דלתות האולם תיפתחנה בשעה 3.30 אחה"צ

דו־שיח של פסימיסטים בפאריס על הוועידה הבינ"ל

שיראק: נסו, זה בלאו הכי ייכשל
שמיר: נהייה תלויים בחסדי הכשלון

שיראק הבטיח לבקר בישראל באוקטובר ■ יפעל למען מסורבי העלייה בביקורו במוסקווה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. ראש ממשלת צרפת, ז'אק שיראק, יערוך ביקור ממלכתי בישראל באוקטובר הבא — זו התוצאה הראשונה של ביקור ראש הממשלה, יצחק שמיר, שנפתח אתמול בפאריס בקבלת־פנים טקסית ובאווירה חמה.

שיראק כבר הציע לשמיר, כמה שעות לאחר שקיבלו על שטיח אדום בנגינת „התקווה" ו„המרסלייז", להסכים להשתתפות ישראל בוועידה בין־לאומית, כי „בלאו הכי היא מועדת לכשלון".

„כדאי לנסות"

שמיר מסר לעיתונאים, בתום פגישה שערכה שעתיים בארמון ראש הממשלה, כי שיראק אמר לו ש„כדאי לישראל לנסות לבוא לוועידה. מה איכפת לך לנסות?"

שיראק מבהיר, כי צרפת, כמו אירופה כולה, תומכת רשמית בכינוס הוועידה, אך לא מאמינה בסיכוייה. לעומתו, הביע שמיר חשש, שאם אכן תקויים הוועידה, היא לא תתפוגג מאליה. „אני משוכנע שהיא לא תתנהל, אם תכונס. הכי בטוח לא לקיימה כלל." ישראל עלולה להיות נתונה ללחצים ולהיראות כסרבנית, שמיר אמר, כי בלעדי ישראל, מובטח שהוועידה לא תכונס.

בלי אשליות

שיראק הציע גמישות ועמדה טאקטית. אולי להיות קצת צבוע. אך ראש הממשלה אינו רוצה להיות תלוי ב„חסדי כישלון".

על מפתן מטיניון, הכריז שיראק לפני כתבים: „דנו בסוגיית הוועידה הבין־לאומית לא ברוח של מחלוקת אלא ברוח של שיתוף־פעולה". שיראק עמל להצניע את המחלוקות המדיניות. בשיחה עלתה המחלוקת בין שמיר לפרס. שמיר אינו משתעשע באשליות, שישכנע את צרפת לנטוש את רעיון הוועידה.

המתנחלים מתכננים הקמת 12 „ישובים" שממשלות הליכוד החליטו בעבר להקימם

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר" ועתיים

שני המוסדות העיקריים של המתנחלים קיימו אתמול כינוסים נפרדים, ובשניהם דנו על מסע התנחלות חדש ללא אישור. מועצת יש"ע התכנסה בגוש קטיף ו„מועצת ישובי אמונה" של גוש אמונים התכנסה בירושלים.

אחד מראשי מועצת יש"ע אמר לכתבנו, כי יש חילוקי־דיעות של „ניואנסים" בין שני הגופים. מועצת יש"ע סבורה, כי מסע ההתנחלות החדש אסור שיהיה הפגנתי, אלא שיהיו לו תוצאות של ממש, לפיכך צריך לגייס לעניין הזה את תמיכת המחצית הימנית של הממשלה. אסור שהעימות יהיה בין המתנחלים לבין צה"ל, אלא בין הליכוד למפלגת העבודה בממשלה.

בכינוסי המתנחלים דובר על הקמת 12 ישובים שממשלות הליכוד החליטו להקים, אבל ממשלת האחדות הלאומית לא כללה אותם בתוכניות.

כתבנו מעיר כי מועצת יש"ע מקורבת לליכוד, בעוד גוש אמונים מקורב לתחיה ולמפלגות הדתיות הלאומניות.

כינוס חירום

ראשי הישובים היהודיים ורכזי הביטחון התכנסו אתמול בלילה לישיבת חירום, בה הועלו הצעות לתגובת המתיישבים על התנכלויות של ערביי הרצועה כלפיהם. לא התקבלו החלטות ברורות

בנק ישראל מוריד הריבית על הלוואות לבנקים ב־7% בשנה

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

בנק ישראל הודיע אתמול על הפחתה נוספת של שיעור הריבית אשר תיכנס לתוקף ביום חמישי. ההפחתה באה בהמשך להורדת הריבית שבוצעה לפני בשלושה שבועות. שתי הורדות הריבית במהלך חודש אפריל באו לאחר שבנק ישראל העלה את הריבית במשק ב־12 אחוז בשנה.

בנק ישראל הודיע שהוא מוריד את הריבית התנוכה על ההלוואות המוניטריות שהוא מעמיד לרשות הבנקים בכ־7 אחוזים על בסיס שנתי החל מיום ה', לפני שלושה שבועות הוריד בנק ישראל את הריבית בארבע אחוזים במונחים שנתיים. ההורדה בריבית מחזירה את רמת הריביות של בנק ישראל לרמה דומה לזו ששררה לפני העלאת הריבית בחודש פברואר.

הבנקים הקדימו

הודעת בנק ישראל באה כמה ימים לאחר שחלק מהבנקים המסחריים הודיעו על הנפקות חד צדדיות בריביות שהם גובים מלקוחותיהם. המובילים בין הבנקים היו בנק הפועלים ובנק לאומי. הריבית לפני הודעת בנק ישראל נעה בין הבנקים השונים בין 24 ל־27 אחוזים. הריבית החדשה שתשרור במשק תהיה תלויה בין היתר בהחלטות הבנקים לגבי תרגום הודעת בנק ישראל לריביות שהם גובים.

בנק לאומי מפחית הריבית ל־21% לשנה

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

בעקבות הודעת בנק־ישראל על הפחתת הריבית לשיעור של עשרים ואחד אחוזים לשנה, הודיע אתמול בנק לאומי על הורדת הריבית לשיעור זה — לאחר שקודם לכן הקדים להודיע על הפחתת הריבית בשיעור מתון יותר. לפני כ־10 ימים הודיע בנק לאומי כי ב־1 במאי הוא יפחית את הריבית הבסיסית („פריים") ל־24 אחוז לשנה (2% לחודש) ואתמול עודכנה ההפחתה ל־21 אחוז לשנה (1.75 אחוזים לחודש) מיום חמישי. הריבית החריגה תהיה 12 אחוז לשנה. הבנקים האחרים יתאימו את הריבית לרמה שקבע בנק ישראל ובשלב זה לא הודיע אף אחד מהם על הפחתה מתחת לשיעור הזה.

נודל בשיחת טלפון מגלותה: לא להרפות להתראות בקרוב במולדת

מאת יוסף גלילי, כתב „על המשמר"

בערב הזדהות עם אידה נודל לציון יום הולדתה ה־56 שנערך אמש בבית „ויצ"ו" בתל־אביב ביקשה אידה בשיחה טלפונית ישירה לאולם הכינוס „לא להרפות, לקוות ולהמשיך במאבק עד לנצחון ולהתראות בקרוב במולדת".

אידה ריברה, ממקום גלותה בכפרי שבמולדביה הסובייטית, בין המשוחחים עמה „רעיה" יגלום שהנחתה את הערב השר יעקב צור, שגריר בריטניה בישראל עקיבא לוינסקי, נתן שצ'רנסקי, חברת הכנסת תעסה גלזר, חיים אהרון, נעמי שמר, אילי, נתן, ואחותה אילנה פרידמן.

„בסבלה ובבדידותה מבטאת אידה נודל יותר מכל את מאבקם של יהודי בריה"מ לחיות במולדת" אמר שר הקליטה יעקב צור בציינו שכוחה האדיר של יהדות הוסמה החזירה מחדש. ברור וזה את הטעם לקיום היהודי. כהתייחסו לסימני שינוי במדיניות בריה"מ אמר: „אסור כי מתח הציפיה יביא לתמכר לאשליה ששינוי זה כאילו כבר התחולל.

יש סימן אחד ברור לשינוי והוא לתת ליהודים זכות השיבה למולדת. משש שנות מאבקה של אידה כבר נתמלאה סאת היסורים ועלינו להיות ראויים למאבקה ההירואי ומעתה המבחן הוא שלנו". סיים צור את דבריו.

חיים אהרון מנהל מחלקת העליה של הסוכנות ציין כי אידה הפכה לסמל ולחלק של א"י כרוח. שירה של נעמי שמר „אחותי אידה", נקרא בצעקה גדולה „שלח את אידה".

לגו מוצרי תשקיה | ארגון לגננות ונוף בישראל | המחלקה לייעול השקיה בגן הנוי

הזמנה אישית

כנס ארצי לאדריכלים מנהלי מחלקות גנים, מתכנני נוי וגננים

"לגו" מוצרי תשקיה מזמינה אותך לכנס ארצי שיתקיים ביום 30.4.87 במפעלנו, באזור התעשיה קרית נורדאו, נתניה.

בכנס יוצגו לראשונה חידושים רבים בתחום השקיית הנוי, גינות, פארקים ועוד...

כ"כ יוצגו פתרונות יחודיים ל"לגו" לכל מגוון הבעיות העומדות בפני מתכנן הנוי.

הכנס ייערך החל משעה 10.00 ועד השעה 14.45

בין המרצים בכנס: ד"ר מיכאל אבושי - הפקולטה לחקלאות, מנהל הגן הבוטני באוניברסיטה העברית.
אבינועם אבנון - אדריכל נוף.
אחראי ארצי לפתוח ציפוי דרכים במע"צ.
עמרם שלם - המחלקה לייעול השקיה.
ארנון קפלן - מהנדס הבנין כמבצרפלס.

לראשונה יוצג קטלוג שלם של "לגו" בעברית.

איסוף אורחים בתחנה המרכזית בנתניה, רציף לנסיעות מיוחדות, מול חניון תשקה, בשעה 9.30

לגו מוצרי תשקיה

חלוץ תעשיות התשקיה בישראל

אזור התעשיה, קרית נורדאו, נתניה 42160
טלפונים: 053-59074, 053-69863

צבן: הסברי האוצר אינם משכנעים — יש לנצל העודף לבריאות וחינוך

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

משרד האוצר לא הצליח לתת הסבר מלא ומשכנע לפער האדיר שנוצר בין העודף הקונפתי לגרעון התקציבי החזוי, והוא נותר עם הפרש לא מוסבר של כמה מאות מליוני שקלים כך אמר אתמול ח"כ יאיר צבן בתגובה להסברי הממונה על התקציבים אהרון פוגל, לגבי הפער שבין נתוני ספיגה של 2.9 מיליארדי שקל לבין הגרעון של 550 מליון שמסר משרד האוצר לכנסת בעת הצבעה על התקציב.

לדברי צבן פוגל לא כפר באשמה שהאוצר לא הביא לידיעת הכנסת ערב ההצבעה על התקציב את כל הנתונים והערכות שהיו בידיו ביחס לביצוע תקציב 1986־1987. ביום א' אמר פוגל לעיתונאים שעיקר הפער נעוץ בהגדרות סטטיסטיות שונות שבהן משתמשים אגף התקציבים ואגף החשב הכללי וכן בהכנסות לא צפויות ממיסים בסך כמה מליוני שקלים.

השאלה לאן יילך הכסף

„אני מאמין שמבקר המדינה יבדוק את הנושא ויוציא את האמת לאור" אמר צבן, עד אז מוטלת החובה על ועדת הכספים לייעל את דרכי הפיקוח על ביצוע חוק התקציב.

צבן הוסיף שבתחום ההכנסות היה גידול של חצי מיליארד שקל מהערך הצפוי, ובנסיבות אלה מחריפה השאלה אם לנצל כספים אלה להורדת 240 מליוני שקלים ל־17 אלף מפרנסים במאיון העליון, במסגרת הרפורמה במס המתוכננת על־ידי האוצר, או לפתור עם סכום זה את הבעיות הפוקדות את מערכת הבריאות והחינוך, את השחיקה בגימלאות ולפתור את בעיית הסטודנטים אמר צבן.

האמנויות יתפסו מקום מרכזי באירועי יום העצמאות

„האומנויות בישראל" יהיה הנושא המרכזי שעליו יסובו מאות מארועי יום העצמאות. מנהל מרכז ההסברה יעקב שץ מסר במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בירושלים, כי גם 12 מדליקי המשואות שישתתפו בטקס־הדלקת־המשואות־בהר־הרצל בערב העצמאות יהיו אמנים שיבטאו נושא זה.

מדליקי המשואות השנה הם: בתחום המוזיקה — שלמה בור כנר, המייצג גם את התזמורת הפילהרמונית החוגגת 10 שנים להיווסדה. בתחום הפיסול — זהרה שץ — המייצגת גם את ביה"ס בצלאל החוגג 80 שנים להקמתו. בתחום התיאטרון — שלמה בר שביט — שחקן, המייצג גם את תיאטרון הבימה החוגג 70 שנים ליסודו. בתחום האדריכלות — דוד רזניק, אדריכל ירושלמי שתכנן בנייני ציבור רבים בבירה. בתחום הספרות — הסופר סמי מיכאל. בתחום הציור — הצייר הדרוזי עבדאללה אלקרא. בתחום הוראת האומנות — המורה אילנה פהר, מורתם של נגנים רבים בישראל. בתחום הקולנוע — הבימאי דני וולמן, שכיים את הסרטים פלוך ומיכאל שלי. בתחום המחול — אשרה אלקיים — רקדנית וכוריאוגרפית. בתחום השירה — המשוררת והציירת רבקה מרים שהיא בת דור שני לניצולי שואה. אהרון גולדברג מטירת צבי נבחר כמייצג את התלמידים בתחום האומנות. מדליק המשואה ה־12 יהיה סא"ל יצחק גרצאנוי — מנצחה הותיק של תזמורת צה"ל.

תא"ל סנה ביקש מפקידים ערבים בגדה ליטול סמכויות

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

במסקרת המינהל האזרחי בבית־אל נערך אתמול כינוס של הפקידות הערבית הבכירה, וראש המינהל האזרחי, תת־אלוף אפרים סנה קרא להם לקבל יותר סמכויות וליטול יותר יוזמה. הפקידים הערבים הבכירה דנה בעניינים שונים הקשורים לעבודתם השוטפת.

כתבנו מעיר, כי זה שנים רבות מנסה ישראל להציב בראש המשרדים האזרחיים בגדה המערבית פקידים ערבים, אך ללא הצלחה. כל השנים ירדן ואש"ף התנגדו לכך. באחרונה חל שינוי בעמדת ירדן, אבל הפקידות הבכירה הישראלית איננה משתפת פעולה, בגלל מאבק מקצועי.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל
המועצה הארצית של קופת־חולים

קופת חולים

בטול

ישיבת המועצה הארצית שנועדה ליום חמישי, א' באייר, תשמ"ז 30.4.87

נדחית

א. מויאל
יו"ר המועצה הארצית

דרושים

בני קיבוץ בחופשה לעבודה במפעל „גמל"
קיבוץ שריד

טל' 06-548400 בערב 06-548411

ועדת אבן

(סוף מעמוד א')

פוליטיקאים לקבוע אחריות של דרג מדיני או דרג מבצעי."

האווירה מתלהטת

האווירה בוועדת המשנה של הכנסת לפרשת פולארד מתלהטת. ההדלפות מהוועדה גוברות. הליכוד ומערך מאשימים זה את זה במגמתיות מפלגתית. היום בצהרים מכנס חבר הוועדה מיכה חריש (מערך) מסיבת עתונאים מיוחדת בכנסת.

בדיקה במכונת אמת

מיכה חריש אף הציע כי כל חברי הוועדה ייבדקו מרצונם במכונת אמת, כדי לקבוע מי הם המדליפים ביניהם. בסיום הסצינה הזאת הוחלט

מפוני ימית תובעים מבגין: צא משתיקתך והודה בטעותך

במלאת חמש שנים לסינוי חבל ימית, באה אתמול קבוצה של פעילים מרכזיים במאבק נגד הסינוי, אל ביתו של ראש־הממשלה לשעבר מנחם בגין, בשכונת יפה נוף בירושלים, ומסרו לו איגרת, בה הם קוראים

י־שק בפרי (קמפינסקי)

ההלוויה היום, יום שלישי, 28.4.87, בשעה 15.00 בעין־החורש

המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

ליואב פלד בקיבוץ שער הנגב

משתתפים בצערך על מות

אביך

התאחדות הספורט ענף הכדורעף
יונה פלד

לצבי וצביה ברקן
ולקיבוץ מגידו

משתתפים באבלכם הכבד
על מות

אמיר

מחלקת הבניה
של הקיבוץ הארצי

למשפחת ברקן
ולקיבוץ מגידו

משתתפים באבלכם הכבד על מות

אמיר

עובדי הסחור ר"ג

למשפחה ולקיבוץ בית זרע
משקי עמק הירדן והמשביר המרכזי

אתכם באבלכם על מות

צבי בוברוב ז"ל

פלסאון מעגן מיכאל

הטלוויזיה הישראלית דיווחה אתמול, כי שמיר קיבל איגרת מוושינגטון, המפצירה בו לזרז את תהליך השלום, ובתגובה על כך אמרו פקידי רשות אמריקניים, כי היתה „זרימה שוטפת" של שדרים בין ארה"ב לבין ההנהגה הישראלית. השדר האחרון, שנשלח לשמיר, נועד להמריץ את ישראל להסכים לשיח בין־לאומי.

ארה"ב תומכת בוועידה בין־לאומית, אך רק בתנאי שתוליך מייד לשיחות ישירות בין הצדדים הנוגעים בדבר, שלא תהיה לה זכות להטיל וטו על הסכמים שיוסכמו בין ישראל לבין נציגי המדינות הערביות השונות, ושלא תוכל להשפיע בכל צורה שהיא על תהליך המשא־ומתן. עד כה, לא קיבלה ארה"ב הבטחות משכנעות, כי כזאת אכן תהיה הוועידה הבין־לאומית המוצעת.

השליח מתרוצץ

שליחה המיוחד של ארה"ב למזרח התיכון, השגריר ואט קלאווריוס, התרוצץ בין הבירות השונות באיזור, בנסיון לצמצם את חילוקי־הדעות, ולדברי מקורות אמריקניים רשמיים, עלה בידו להשיג תגובות מעודדות מפי מנהיגי ירדן ומצרים, אך לא מעודדות די הצורך לשכנע את שולץ להתגייס אישית למלאכה.

העיתונים לא יופיעו באחד במאי

[illegible]

המשכים

מצרים סגרה

(סוף מעמוד ראשון)

שר החוץ, "קיבלה המועצה הלאומית הפלשתינית החלטה, המתייחסת ליחסים בין "אש"ף" למצרים בצורה עויינת והמתעלמת מ[illegible] ...הקודמות שהקריבה מצרים במאמציה לקדם את ענייניו של העם הפלשתיני ולתמוך בו בכל שלבי המאבק. ההסבר היחיד שניתן להחלטה פזיזה זו, שאין לה כל צידוק והמתעלמת מכל אשר אירע במציאות, היה, כי היא נחוצה כדי לשלם את המחיר הדרוש להנחת דעתן של כמה מדינות."

בדברים אלה התייחס שר החוץ המצרי לסוריה, אם כי לא אמר זאת במפורש.

הודעת שר החוץ מאשימה מנהיגים מסויימים, "כי הם מתעלמים מאחריות לבעיות פלשתיניות ושואפים להפיק רווחים על־ידי מזימות ותחרויות."

[illegible] של המועצה הלאומית הפלשתינית נתקבלה ברגע שניראו סימני תקווה לכינוסה של ועידה בין־לאומית לשלום במזרח התיכון, תוך השתתפות פלשתינית פעילה ויעילה".

ההודעה מאשימה את המועצה הפלשתינית, כי "עצמה את העיניים ואטמה את האוזניים כלפי כוחות שניסו להפחיד את העם הפלשתיני, להרוס את כבודו, לכבול את חרותו."

(איי.פי, עי"ד, ע"צ)

חוסיין עשוי לנצל ההזדמנות

סגירת משרדי "אש"ף" בקאהיר מגבירה את תלותו של יאסר ערפאת בארה"ב, שכן אין הוא מקובל עוד בדמשק, ברבת־עמון, בטוניסיה ובמארוקו. מובארק היה חייב לנקוט בצעד כלשהו נגד ערפאת, כיוון שהזהיר אותו כמה פעמים, ערב כינוס המועצה ובמהלכה, מפני קבלת החלטות נגד מצרים. המלך חוסיין עשוי לנצל את ההזדמנות הזאת כדי לכנס ועידת פיסגה ערבית, שתשנה או תבטל את החלטות ועידת ראבאט בדבר הייצוג הבלעדי של הפלשתינים בידי 'אש"ף'.

עד כה התנגדה מצרים לשינוי כזה, וממש עד ערב הקרע עם 'אש"ף', ניסתה לשכנע את ירדן לא לטרוק את הדלת בפני ערפאת, חרף ביטול הסכם רבת־עמון.

יתכן שארה"ב תצא עכשיו ביוזמה מדינית חדשה, כדי לבלום את ההצלחה הסובייטית, שעיקרה עקיפת 'אש"ף' בתהליך המדיני. כדי לשמור את הצלחתה, תפעיל בריה"מ על מצרים לחצים כבדים לבטל את ההחלטה בדבר סגירת משרדי 'אש"ף'.

פנחס ענברי

מינויים חדשים בצה"ל

מיצנע מתמנה לאלוף פיקוד המרכז האלוף אהוד ברק — לסגן הרמטכ"ל

הרמטכ"ל דן שומרון גם החליט להוריד את דרגת התקן של תפקיד ראש אג"מ מאלוף לתת־אלוף — החלטתו זו מעידה על רצונו להקטין מספר הקצינים הבכירים

מאת אבי בניהו

האלוף עמרם מיצנע יתמנה בעוד כשבועיים לתפקיד אלוף פיקוד המרכז במקומו של האלוף אהוד ברק המתמנה לסגן הרמטכ"ל. על פי החלטתו של הרמטכ"ל החדש דן שומרון ובאישור שר הבטחון הורד התקן בתפקיד עוזר ראש אג"מ מאלוף לתת־אלוף. החלטה זו של שומרון מעידה כל כוונתו לצמצם ככל הניתן במספר אלופי המטה הכללי וקצינים בכירים.

האלוף עמרם מיצנע נולד ב־1945 בקבוץ דברת, גדל בקרית חיים ומתגורר עתה בקבוץ עין־גב. את רוב תפקידיו מילא בחיל השריון והוא נושא את אות "המופת" ואת צל"ש הרמטכ"ל. השתתף בתפקידי פיקוד בארבע מלחמות.

במלחמת לבנון היה ראש המטה של החזית הסורית בלבנון. במהלך שירותו נפצע עמרם מיצנע פעמיים: במלחמת ששת הימים וביום כיפור. הוא בעל תואר ראשון בגאוגרפיה ובוגר קורס מחט"ים, קורס פו"מ וביה"ס הגבוה למלחמה של צבא ארצות הברית.

שמו של מיצנע עלה לכותרות במלחמת לבנון שעה שכיהן כמפקד פו"מ, ונתבע בפומבי משר הבטחון דאז להסיק מסקנות ממלחמת לבנון.

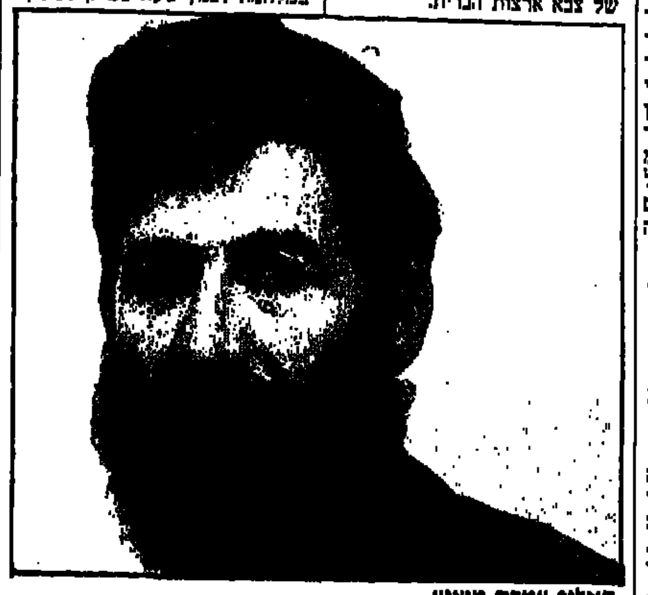

האלוף עמרם מיצנע

אבו־גזאלה: מצרים לא נותנת לארה"ב זכות שימוש בראס באנאס

קאהיר. — סגן ראש הממשלה ושר ההגנה של מצרים, מרשאל עבד אל־חלים אבו־גזאלה, הצהיר אתמול, כי מצרים לא העניקה לארה"ב זכות שימוש בבסיס הימי ראס־באנאס, על גדות ים סוף, כ־1000 ק"מ דרומית מזרחית לקאהיר.

בהצהרה שפורסמה אתמול בעתונות המצרית, אמר השר, כי כל הידיעות שפורסמו בנידון הן בגדר "שמועות משוללות כל יסוד".

עם זאת ציין, כי יש שיתוף פעולה מצרי־אמריקני בתחום החימוש, ובמיוחד הזכיר את ההסכם בדבר ייצור רכב השיריון האמריקני "אם 1".

קו הבריאות

לשכת דובר קופת חולים הכללית והמתי לחנוך לבריאות עורכים:

קו פתוח לבריאות הציבור

כאבי גב
מניעה וטיפול

צוות רופאים מומחים ישיבו טלפונית לשאלות הציבור במבצע מיוחד שייערך היום יום שלישי 28.4.87 בשעות 19:00-16:00 אחה"צ

צוות המרכז:
ד"ר שבתאי סבתו - בי"ח בילינסון
ד"ר ישראל קליר - בי"ח בילינסון
ד"ר אברהם בכר - בי"ח בילינסון
ד"ר יעקב רטר - בי"ח בילינסון
פיזיותרפיסטית ברוריה אורן
טלפונים: 03-433500 (5 קוים)

צוות חיפה:
ד"ר יצחק שוופי - בי"ח כרמל
ד"ר מרק וייסמן - בי"ח כרמל
טלפונים: 04-568553 04-568549 04-568521

צוות ירושלים:
ד"ר מיכאל לבני
ד"ר מנחם יצחק
פיזיותרפיסט ניצה שטייניץ
טלפונים: 02-668121 02-667155

צוות באר־שבע:
ד"ר דקל שמואל - בי"ח סורוקה
ד"ר מוזס גבריאל - בי"ח סורוקה
ד"ר ששון אברהם - בי"ח סורוקה
פיזיותרפיסט אלישע ורד - בי"ח סורוקה
טלפונים: 057-660321 057-74406
057-660678

בשידור ישיר בתכנית "אצבע על הדופק" היום יום ג' שעה 6:05 בערב, רשת ב' - קול ישראל

עד יותר בריאות!

קופת חולים ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

בנק המושבים למשכנתאות ולהשקעות בע"מ

מאזן ליום 31 בדצמבר 1986

מותאם להשפעת האינפלציה (על בסיס מדד דצמבר 1986)

	31 בדצמבר 1986	1985
	(שקלים חדשים)	
הלוואות	4,010,462	4,945,901
מלוות חובה ממשלתיים	29,375	26,461
קרן המושבים בע"מ – בעל מניות	123,501	—
בנק	104,727	276
	4,268,065	4,972,638
אגרות חוב	531,872	628,260
פקדונות למתן הלוואות	2,814,324	3,398,503
פקדונות ממשלת ישראל	720,156	857,293
פקדונות בעלי מניות	3,534,480	4,255,796
קרן המושבים בע"מ – בעל מניות	—	161,896
זכאים ויתרות זכות	13,833	39,631
	4,080,185	5,085,583
הון עצמי (גרעון בהון)	187,880	(112,945)
	4,268,065	4,972,638

דו"ח רווח והפסד לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986

מותאם להשפעת האינפלציה (על בסיס מדד דצמבר 1986)

	1986	1985
	(שקלים חדשים)	
הפסד לשנה	(23,801)	(133,589)

דו"ח על השינויים בהון העצמי לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1986

מותאם להשפעת האינפלציה (על בסיס מדד דצמבר 1986)

	1986	1985
	(שקלים חדשים)	
הון עצמי (גרעון בהון) לתחילת השנה	(112,945)	20,644
תקבולים ממבקשי מניות	324,626	—
הפסד לשנה	(23,801)	(133,589)
	187,880	(112,945)

הדו"חות הכספיים המלאים והמבוקרים עומדים לרשות הקהל לעיון, במשרדי הבנק. העתק הדו"ח ימסר לכל דורש.

משבר ביחסי וינה — וושינגטון אוסטריה מחזירה הביתה השגריר

אחרי שמשרד המשפטים הודיע כי ימנע מוולדהיים להיכנס לארצות־הברית כ"אדם פרטי"

אוסטריה דחתה אתמול בתוקף את ההחלטה האמריקנית למנוע את כניסתו של ואלדהיים לארה"ב כאדם פרטי, והורתה לשגרירה בוושינגטון לשוב להתייעצויות.

"החלטה זו גורמת צער עמוק לאוסטריה ונדחית בתקיפות," נאמר בהודעת שר החוץ האוסטרי, אלויס מוק.

מוק אמר, כי הצעד המינהלי של ארה"ב נגד ואלדהיים אינו עולה בקנה אחד עם אף אמנה משפטית אירופית לגבי ראיות והוכחות.

קודם לכן נמסר, כי משרד המשפטים בוושינגטון קיבל את המלצת המחלקה המשפטית במשרד החוץ ולא לאפשר לוולדהיים להיכנס לארה"ב "כאדם פרטי".

"משרד המשפטים קבע, כי קיימות הוכחות לכאורה למניעת הכניסה לגבי קורט ואלדהיים כאדם פרטי," נאמר בהודעה של דובר משרד המשפטים האמריקני, טרי איסטלנד. "קביעה זו מבוססת על החוק האמריקני, האוסר על הכניסה על כל אזרח זר, שסייע או השתתף בצורה אחרת בפעולות שיש בהן משום רדיפת בני־אדם במלחמת העולם השנייה".

דובר אוסטרי אמר אתמול במרכז האו"ם, כי הנשיא רייגן אמר לשגריר אוסטריה בארה"ב, טומס קלסטל, כי ההחלטה לאסור על כניסת וואלדהיים אינה צריכה להשפיע על היחסים בין שתי המדינות. רייגן הדגיש, כי ההחלטה היא עניין אישי.

הדובר האוסטרי, ולפגאנג פטריץ', אמר, כי לוולדהיים אין תוכניות לבקר בעתיד הקרוב בארה"ב, לא ביקור אישי ולא ביקור רשמי.

מעמדו הדיפלומטי של ואלדהיים "כראש מדינה" יאפשר לו לבוא לארה"ב. אולם ביקור כזה יגרום מבוכה חדשה לאוסטריה ואין להניח שהוא יקבל הזמנה רשמית מהנשיא רייגן.

ההחלטה נתקבלה על־ידי שר המשפטים האמריקני, אדווין מיז, על־פי עצת השירות המשפטי של משרד החוץ.

ההודעה הרשמית על כך נמסרה אישית על־ידי הנשיא רייגן לשגריר אוסטריה בוושינגטון, שהעביר אותה לווינה. (ע"ר, ע"צ, איי.פי)

לא אוהבים את הדוד סאם

מאת דליה רפאל, וואשינגטון

מאות מפגינים נעצרו אתמול בפתח משרדי הסי.אי.איי. ליד וואשינגטון. הם הפגינו נגד מדיניותו של ממשל רייגן במרכז אמריקה ובדרום אפריקה. בשעות בוקר מוקדמות החלו להגיע המפגינים אל שערי הסוכנות וחסמו אותם, למעשה, בניסיון למנוע כניסת העובדים. המשטרה המפעילה עשרות קטרים לפינוי המפגינים והפינוי הסתיים בשעות הצהריים. (צילום אי.פי)

איראן מודיעה על מיתקפה חדשה בכורדיסטאן העיראקית

לונדון. — איראן הודיעה אתמול, כי כוחותיה חדרו לתוך כורדיסטאן העיראקית לעומק של 25 ק"מ והשתלטו על שטח של 250 קמ"ר בחזית הצפונית, במהלך מיתקפה חדשה, הנושאת את שם־הצופן "כרבאלה 10".

רדיו טהראן הודיע, כי מיתקפה זו מתנהלת זה עשרה ימים ומרכזה בחבל סולימאניה. לדברי הרדיו האיראני, מתנהלת המיתקפה על־ידי "המשמרות המהפכניים" האיראניים. ובמהלך הפעולה "טוהרו" מספר רב של כפרים.

לדברי הרדיו האיראני, הצליחו הכוחות האיראניים להדוף שמונה התקפות־נגד של צבא עיראק, ובין השאר הדפו גם התקפה בנשק כימי בקירבת הכפר גורכאנה.

המיתקפה מתנהלת כ־300 ק"מ צפונית לבגדאד, באיזור הגבול ההררי, המיושב בעיקר קורדים.

עיראק הכחישה את הידיעות בדבר מיתקפה איראנית בצפון, והגדירה אותן כ"שקרים חדשים" המופצים על־ידי טהראן ביחס למאורעות ישנים, תוך השמעת תקוות ומשאלות־לב, שנקברו זה כבר במיתקפה המכונה "כרבאלה 9".

דובר צבאי עיראקי מסר, כי הכוחות העיראקיים הדפו התקפה איראנית באחת הפסגות של ההרים בצפון, אך הוא לא נקב בשמו של המקום.

דובר עיראקי אחר אמר לכתב "רויטר": "המצב בצפון נמצא בשליטה מלאה של הכוחות העיראקיים, ולא קרה שם שום דבר שיש בו כדי לערער את בטחונו של האיזור".

(ע"צ, ע"ר)

ועידה בינלאומית לפתרון החור באוזון שבאטמוספירה

ועידת המדענים תנסה להגביל השימוש באירוסולים המסכנים את ההגנה מפני קרינה אולטרה־סגולה

ז'נווה. — מומחים מדעיים מ־40 מדינות פתחו אתמול במו"מ בז'נווה על הסכם בין־לאומי, שתכליתו לבלום את השימוש בחומרים כימיים הגורמים נזק לשכבת האוזון, המגינה על כדור־הארץ מפני הקרינה האולטרה־סגולה של השמש.

מנהל תוכנית האו"ם להגנת הסביבה, מוסטפה טולבה, פתח את הדיונים בקריאה למשתתפי הכנס להסכים על פרוטוקול בין־לאומי, שיקבל אחר־כך אישור בוועידת שרים, שתתכנס במונטריאול בספטמבר.

הוא קרא למשתתפים לאשר פרוטוקול, אשר יקפיא את פליטת הכימיקלים מסוג כלורופלואורוקרבון ברמה של שנת 1986. לדבריו, יש לאשר את ההסכם הבין־לאומי הזה לא יאוחר מן השנה הבאה, ועליו להיכנס לתוקפו לא יאוחר מ־1990.

הכימיקלים המזיקים מן הסוג המוזכר מצויים בפחיות תרסיסי אירוסול ובחומרים ביתיים אחרים.

הפרוטוקול המוצע יחייב לצמצם את יצור הכלורופלואורוקרבונים ב־20 אחוז עד שנת 1992 וב־40 אחוז עד שנת 1994. המטרה הסופית תהיה לחסל כליל את פליטת החומרים הללו עד סוף המאה הנוכחית.

המחקרים העלו, כי הכלורו־פלואורוקרבונים גרמו להיווצרות חור בשכבת האוזון באטמוספירה, המסננת את הקרינה האולטרה־סגולה של השמש. המומחים סבורים, כי העובדה שכמויות גדולות יותר של קרניים אולטרה־סגולות מגיעות לשטח כדור־הארץ היא האחראית לגידול שחל בשנים האחרונות בהיקף התחלואה בסרטן העור.

נציגים בכנס בז'נווה ציינו, כי לפי שעה לא ברור אם יהיה אפשר להגיע להסכם במושב הנוכחי.

(ע"ר, ע"צ)

"שואה" של לנצמן בטלוויזיה האמריקאית

ניו־יורק. — סדרת הטלוויזיה "שואה", שהופקה על־ידי קלוד לנצמן, משודרת מאתמול בהמשכים ברשת הטלוויזיה האמריקאית "פי.בי.אס".

למן הקרנת הבכורה של הסדרה, ב־1985, היא הוקרנה בגרמניה המערבית, בהולנד, באוסטריה, באיטליה, בפולין ובדנמרק.

לנצמן, שביקר בניו־יורק בשבוע שעבר, הביע את תקוותו, כי מספר רב ככל האפשר של צופים יקזו בהקרנה, ואולי יהיו גם כאלה שיצפו בה פעמיים. (ע"צ)

הטור השבועי

תובעים תשלום מלא של קצבאות הזיקנה

עם סיום פגרת הכנסת עלינו לחדש את המערכה על תשלום מלא של קצבת הזיקנה של הביטוח הלאומי הודיע אוריאל אברהמוביץ בישיבת המזכירות הפעילה של הסת. הגימלאים. רק בדרך של תשלום 16% ליחיד, 24% לזוג לפי חישוב הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה של השכר הממוצע במשק ישמר הערך הראלי של קצבאות הזיקנה.

ביטול חד צדדי ע"י האוצר של הוראת השעה שהבטיחה מינימום של 15% מן השכר הממוצע במשק ליחיד מחזיר אותנו לתקופה בה הופחתה הקיצבאה באחוזים ניכרים לעומת הכוונה של המחוקק. בהקשר זה קרא אוריאל אברהמוביץ את המכתב הבא ששלח שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי לשר האוצר:

"הנדון: עדכון קיצבאות הזיקנה של הביטוח הלאומי.

השכר הממוצע על פי חוק הביטוח הלאומי מהווה אומדן לשכר הממוצע למשרת שכיר. החל מדצמבר 1984 הופעלה "הוראת שעה" אשר שיפרה את שיטת האומדן ולפיכך את עדכון הגימלאות. ב־1.4.87 פג תוקף ההסכם בין הביטוח הלאומי לאוצר ועלול להיווצר מצב בו שיטת האומדן, על פי חוק, תביא לירידה נמעלית ברמת הגימלאות.

על פי הוראת השעה עדכון אומדן השכר הממוצע מביא בחשבון את תוספות היוקר ותוספות השכר בשלושת חודשי השכר האחרונים, באם ניתנו באחד מחודשים אלה, גם עבור יתר החודשים. כמו כן נקבעה על פי שיטה זו "ריצפה" המניחה שקיצבת הזיקנה לא תפחת מ־15% מהשכר הממוצע בפועל במשק.

לעומת זאת אומדן השכר הממוצע על פי חוק, מבוסס על ממוצע שלושת חודשי השכר האחרונים אך עדכון תוספות השכר והיוקר נעשה רק לגבי החודש בו ניתנה תוספת היוקר במשק.

כוונת המחוקק הינה לשמור על ערכן הריאלי של קיצבאות הזיקנה ורמת חייו של הקשיש ללא תנודות. לפיכך, שיטת העדכון שהופעלה על פי הוראת השעה היוותה אמצעי יעיל וצודק למימוש כוונה זו.

אבקשך לבחון המשך אימוץ עקרונות שיטת העדכון שהופעלה על פי הוראת השעה."

אנו מקווים כי במאבק זה נגד קיפוח קצבאי הביטוח הלאומי יעמוד רב חברי הכנסת לצדנו ציין יו"ר הסתדרות הגימלאים.

באגוד המקצועי – ב־7 באפריל ש.ז. התקיימה ישיבה של האגף לאיגוד מקצועי בהשתתפות חה"כ דב פלג, יו"ר האגף בה נדונה בעיית הביטוח הלאומי. הובעו חששות שהאוצר לא יעמוד בהבטחתו על כן יצאו חברים כמשלחת לבקש את עזרת הוועדה המרכזית – התקיים דיון ובקשת המשלחת התקבלה ע"י הוועדה המרכזית.

הבחירות לוועידת וותיקי התנועה – גימלאים התקיימו כבר בסניפי מפלגת העבודה ועתה מתקיימות הבחירות באיגוד המקצועי. חברי המפלגה מתבקשים לעקוב אחר המודעות בנדון בעתון "דבר" עמוד 4.

בסניפים

חולון – ב־22 באפריל ש.ז. קיים החוג לידיעת הארץ שבמכללה את טיולו החודשי לחרמון ולגולן. כל 50 המטיילים עלו ברכבל לפיסגת ההר המושלגת המשיכו לברכת רם, קיבוץ מרום גולן, ותל אבי חטללים משם הפקפו לעבר קונטרה החרוסה. התייחדו עם זכר חללי גדוד ברק ליד המצבה הניצבת על אם הדרך, לגש בנות יעקב. באולם "מופת" נערכה עצרת ליום הזכרון לשואה ולגבורה, בהשתתפות האלוף במיל עוזי נרקיס.

אזור גן רווה – הגימלאים ממושבים בית חנן, נטעים וגן שורק טיילו במשך יומיים בהדרכת אסי קאופמן. בסביבות חיפה עמק זבולון, שמורת עתלית, קרית שמונה, מטולה, בניאס, קצרין, בקעת יבניאל ושייט על הכנרת. מוסר בנימים גרשפלד ממושב נטעים.

מחוז חיפה – לקראת חג החרות ביקרו עשרות מתנדבים בלווית תלמידי תיכון בבתי חולים, מוסדות סיעודיים כדי לעודד את הקשישים המרותקים למטותיהם, חלקו שי נגנו לפניהם ושרו. מפעל ביוזמתו של י. פיינגולד.

סניף רמתגן – מועדון הפנסיונרים ציין את חגיגת יום הולדת הראשון לקיום המועדון. המרכז הוא יו"ר הסתדרות הגימלאים במקום אהרן לרנר. הושמעו ברכות והתקיימה תכנית אמנותית עשירה.

עין־שאנן – ב־8 באפריל ש.ז. התקיימה אספת הגימלאים במועדון ע"ש גרטלין, הרצה יו"ר גימלאי המחוז החי' י. בלושטיין על בעיות הגימלאים על הצלחת הבחירות לתנועת וותיקי התנועה גימלאים. הנחה החי' יצחק גרדון.

תל־אביב – "נופשון" לגימלאים המרותקים למיטתם בשותפות עם חברת קשת. נפתח ע"י המרכז הגריאטרי שלה בצהלון, שבימו, יוכלו לשהות שם עד חודש ימים. בגמר המועד המוסכם יחזור הגימלאי לביתו ולמשפחתו.

סיור ואירוח בבתי ספר של רשת "עמל" – ב־22 באפריל ש.ז. סיירו פעילי האגפים בראשותו של היו"ר א. אברהמוביץ בבתי הספר של רשת "עמל". הסתדרות הגימלאים מתברכת ומברכת בחבריה דב אלכסנדר, משה כרמון, יצחק משולם, דב סתת ומשה שלף עם קבלתם תואר יקירי ההסתדרות בסימן 20 שנה לאיחוד ירושלים.

* * *

לקראת יום העצמאות הל"ט שלוחה ברכת חג שמח לכל חברינו ומשפחותיהם.

ג'ון או איוואן

רפ"ק בצלאלי חזר ואימת החתימות ב"מסמך טרווניקי"

מאת מרדכי בן־טל, כתב עתים

רב פקד אמנון בצלאלי, מומחה של המחלקה לזיהוי פלילי במשטרת ישראל לזיהוי תעודות ומסמכים, אמר אתמול בחקירתו הנגדית במשפט דמיאניוק בירושלים, כי לפי כל ההשוואות שעשה הוא לא מצא סימנים לזיוף, או נסיונות לשינויים בחתימות של מפקד מחנה טרווניקי, פראנץ שטרייבל והאפסנאי של המחנה, ארנסט טויפל. החתימות מופיעות שתיהן על תעודת השירות ("מסמך טרווניקי") שהונפקה לאיוואן דמיאניוק במחנה זה ובה גם תמונתו.

רפ"ק בצלאלי נחקר שעות ארוכות על ידי הסניגור ג'ון גיל ביחס למובנה וצורה של שתי החתימות, כפי שהן מופיעות בתעודה בהשוואה לחתימותיהם של השניים על מסמכים רבים אחרים ממחנה טרווניקי.

בניסיון לערער את אמינותו של העד, באשר למומחיותו ומתוך כוונה להוכיח שהוא, ג'ון גיל, יודע יותר מן העד, בכל הקשור לכתבי יד וחתימות, נכנס הסניגור לפרטי פרטים של כל קו, נטיה ועיקול בשתי החתימות, כפי שהן מופיעות הן במסמך המקורי והן כדוגמאות.

העתקים של כל החומר הזה היו לפני השופטים כאלבום מיוחד, שהוכן לצורך זה ע"י התביעה, בו מופיעים כל הפריטים כהגדלה בתצלומים מוגדלים עד פרטי פרטים.

העד נתבקש להשוות בחתימות את האלמנטים הבאים: התחלות של אותיות, נטיות הקווים חווית הכתיבה, לולאות, הפסקות ברצף הכתיבה, חולשות של הקו, הרמות עט וגורמים אחרים. הסניגור ניסה להוכיח, כי קיים הבדל ברור בין החתימות כפי הן מופיעות במסמכים אחרים ושימשו כהשוואה לבין החתימות של השניים על מסמך טרווניקי, שהונפק לדמיאניוק.

העד חזר והדגיש, כי כל השינויים שניתן למצוא בהשוואה בין החתימות הן חלק אינטגראלי של הווריאציות האופייניות לכל מי שכותב או חותם על מסמך. אין אדם החותם פעמיים בדיוק באותה צורה. בעיני, אמר העד, חתימה הדומה בדיוק לחתימה אחרת, היא מזוייפת. העד נשאל מה העלה בבדיקות נוספות שעשה במסמך טרווניקי בימי סוף השבוע, בעקבות שאלות שונות שנשאל בחקירה הנגדית. אב בית הדין, השופט דב לוין, ציין, שהוא נתן לרפ"ק בצלאלי את התעודה המקורית בסוף השבוע שעבר, כדי שיבדוק אותה מחדש וישיב על כמה שאלות שעלו בחקירה. (עתים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 27.4.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1	—	—	1.6692	1.6900	1.6798
דולר אמריקני	1	1.54	1.61	1.5752	1.5948	1.5858
מרק גרמני	1	0.87	0.91	0.8870	0.8981	0.8918
לירה שטרלינג	1	2.58	2.70	2.6250	2.6578	2.6407
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2643	0.2676	0.2663
ין יפני	100	1.12	1.18	1.1434	1.1577	1.1498
גילדן הולנדי	1	0.77	0.81	0.7868	0.7966	0.7907
פרנק שווייצרי	1	1.07	1.12	1.0878	1.1014	1.0929
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2537	0.2569	0.2551
כתר נורווגי	1	0.23	0.24	0.2375	0.2405	0.2393
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2349	0.2378	0.2366
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3633	0.3678	0.3659
דולר קנדי	1	1.15	1.21	1.1751	1.1897	1.1830
דולר אוסטרלי	1	1.08	1.17	1.1238	1.1378	1.1312
ראנד דרום אפריקני	1	0.54	0.80	0.7922	0.8021	0.7982
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4262	0.4315	0.4293
שילינג אוסטרי	10	1.24	1.30	1.2603	1.2760	1.2688
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.29	1.2395	1.2549	1.2451

על היום

אל קוטב המתינות המדינית

אם פרס חולף בין יהודה לשומרון בסגנון הטפלון הרייגני, רבין מתחבט ומתייסר ביניהם והרבה מן הבוץ נדבק אליו. וייצמן מקפץ במסלול זה כמו כדור גולף...

מאת רוביק רוזנטל

משהו קורה במפלגת העבודה. מתוך הבאזאר הגדול, שבו מתכתשים יונים וניצים ומושכים לכל הכיוונים, עולה ומתבהרת בתקופה האחרונה תפיסה ברורה יותר. פרס, רבין ועזר וייצמן יוצרים לפחות תדמית של מפלגה הנעה אל קוטב המתינות המדינית ואל שולחן בלשונו של משאומתן אפשרי.

קשה לדעת אם המהלך מתוכנן על־ידם. שלושתם אינם צוות הנוהג לתכנן ולתזמר את עצמו, ולכן התהליך מעניין ומפתיע עוד יותר.

פרס נחלץ איכשהו ממתכונת ה„כן" וה„לא" שכבר התרגל אליה. אולי הבין שזו מיצתה את עצמה. הוא גילה שלעיקרון הוועידה הבינלאומית יש כמה יתרונות ויש פחות חסרונות ממה ששיער. היתרונות הם, שהעיקרון עובר טוב בשוק הפוליטי הבינלאומי, דוחק את הליכוד לפינה של סירוב עקשני ותוקפני, ויוצר מרווח נוח לביטוי עצמי של מפלגת העבודה לקראת בחירות אפשריות.

הנקודה התשובה היא שפרס קלט, או אולי גילה בדיעבד, שהציבור אינו נבהל מוועידה בינלאומית למרות נסיונות ההפחדה של הליכוד. נראה שהאינטואיציות העממיות אומרות שאין רע בכך, ואולי טוב יותר, שהמעצמות יהיו מעורבות בנושא ובסופו של דבר התוצאה תהיה דומה — ישראל תצטרך לוותר ויותר משמעותי הן בוועידה בינלאומית והן במשאומתן ישיר. מכל מקום, פרס ככל הנראה זורם באפיק המתון, לא מתוך מסורת יונים שמעולם לא השתייך אליה, אלא מתוך מסורת של „פרגמטיזם יוצר", המחפש את מסלול ההתקדמות הנכון לרגע מסוים. היסטורית, פרס משוחרר גם מהצל של הדמויות ששלטו בעבר ב„חזית הסירוב" של מפלגת העבודה, ובראשן גולדה, ובמובן מסוים משה דיין.

יצחק רבין עבר דרך ארוכה ומלאה מהמורות מאז ימי סבסטיה. אם יש עניינים המדירים את שנת רבין בלילות, סבסטיה היא ודאי אחד מהם. סבסטיה לימדה את רבין לקח חשוב ביחס לגוש־אמונים ויצירי־כפיו בשטחים — המשא ומתן עמו הוא חד־כיווני. הם מקבלים את הסחורה מן הפוליטיקאים, אך לטעמם מספקים תמורה לעם ישראל כולו ואינם נדרשים לדין וחשבון.

הורע שנורע בסבסטייה רודף את רבין וגם מטיל עליו אחריות היסטורית כפולה — לגורל היישובים בשטחים, ולנזקם. לא ברור אם רבין הכריע בינו לבינו בין שני צידי האחריות הזו. אבל גם הוא, בדרכו, משתלב בקו המתון של מפלגת העבודה.

תגובותיו בביקור באלפי־מנשה, שהסעירו את האוכלוסיה, היו תגובות … ודווקא משום כך חשפו כנראה תחושה אמיתית של רבין. אם פרס חולף בין יהודה לשומרון כסגנון הטפלון הרייגני — הוא לא נדבק בהם והם לא נדבקים בו, רבין מתחבט ומתייסר ביניהם, והרבה מבוץ … נדבק בו.

הדמות המרתקת בחבורה היא זו של עזר וייצמן, שיש כבר מי שמגדיר אותו כמשה דיין של ימינו. אבל בעוד … מימין לשמאל וחזרה את משא כל החלומות והתורות הגדולות, וייצמן מקפץ במסלול זה ככדור גולף.

מסע וייצמן הוא תתאור … של ההיסטוריה הישראלית החדשה. הוא השליך מעליו את הבית … ואת הילת הצבא, ומנסה להגיע … כאן ועכשיו. הוא הוביל את מהלך … השלטון כאשר מפלגת העבודה … ופשוט קרסה לרגלי הליכוד ב־77 … אבנ — ההאשמה ש„רשי" … כשלון המערך אז — … העבודה הקורסת יצרה את „רשי" … נפילתה).

וייצמן הוליך את בגין להסכמי קמפ דייוויד, אבל גילה מהר מאוד … הוא ענק חולה, הליכוד הוא גוף פוליטי נכה … המעבר של וייצמן למערך … אקט מרהים, שעדיין לא … אינטואיציה היסטורית נכונה … מחשבתית, לפחות בתחום המדיני, … תחום הדיון וההתפתחות במפלגת העבודה היום.

האם הרוח הנושבת היום ממפלגת העבודה תימשך, או שברגע האמת תשוב זו … למה שאנו רגילים לצפות ממנה, מפלגה … חסרת זהות?

נראה שהיום אין למפלגת העבודה ברירה אלא להמשיך בקו המתון, והיא יוצאת … ברווח פוליטי מסויים. פרס ורבין לימדו … לכבד אותם כפוליטיקאים מנוסים, … בהם באשר לעקביותם ולהשקפת עולמם. וייצמן? לך תדע, הוא ימשיך להפתיע, … שיעשה זאת בכיוון הרוח הנוכחי.

„אנה נמצאת בתוכי"

מיפ ויאן גיס, שנחלצו לעזרת משפחתה של אנה פראנק, זכו באות־הוקרה על אומץ־ליבם ו„עבור כל האנשים שאינם מפורסמים כמונו", לדבריהם

מאת דליה רפאל, וושינגטון

מיפ ויאן גיס קיבלו את אות ההוקרה של ארגון „בני ברית" בניו־יורק „עבור כל האנשים שאינם מפורסמים כמונו". היתה זו מיפ גיס, ידידת המשפחה וחברת־לעבודה, שמצאה את יומנה של אנה פראנק, לאחר פשיטת הנאצים על מקום מחבוא המשפחה באמסטרדם. משך שהותם במחבוא ביקרה מיפ יום יום את שתי המשפחות, ששהו בו 25 חודשים. היא הביאה מזון וספרים לקריאה, מתנות יום־הולדת וחדשות מהנעשה בחוץ.

„מיפ היא כמו פרידת־משא, היא סוחבת כל־כך הרבה. כמעט כל יום היא מצליחה להשיג ירקות כלשהם עבורנו ומביאה הכל בשקיות על אופנייה" — כך אנה פראנק, 11 ביולי 1943.

כשמצאה את היומן, הכניסה אותו למגירת שולחנה, בכוונה לשמור אותו „עד שאנה תחזור". אולם אנה פראנק נפטרה ממחלת הטיפוס במחנה הריכוז ברגן־בלזן, חודשים ספורים לפני שמלאו לה 16 שנים. שתי המשפחות, פרט לאביה של אנה, אוטו פראנק, מצאו מותן במחנה.

אנה פראנק — „אף פעם לא רחוקים ממחשבותיה של מיפ"

חודשים במחבוא באמסטרדם

הטקס נערך לכבוד יאן (81) וגיס (78), על אומץ הלב שגילו, ולזכר קורבנות השואה.

„אנשים קוראים לי גיבור, אך לדעתי זו איננה המלה הנכונה", אמר יאן. שניהם — כך אמרו — חשים שלא בנוח לנוכח הריונים בשאלה מדוע „אנשים פשוטים", כפי שהם מגדירים את עצמם, הסתירו יהודים או הלשינו עליהם, עזרו להם או הסגירו אותם. „אינך קם יום אחד ואומר הבה נהיה אמיצים היום", אמר יאן. „העבודה היתה מסוכנת ואתה עשית אותה, או לא", הוסיפה מיפ, בדחותה את המילה אומץ.

כשנאלצה משפחת פראנק, יחד עם משפחה נוספת, להסתתר, נחלצו לעזרתם מיפ ויאן עם עוד חברים לעבודה. הם זייפו כרטיסי הקצבה עבורם, סיפקו מזון והשתדלו לסייע בשמירה על מצב־רוחם. מעולם לא עלה בידי השלטונות ההולנדים לגלות מי היה הבוגד שהסגירם בעבור 60 גולדן. מיפ ניסתה אפילו לשלם כופר־נפש עבורם. היא הסתכנה והלכה אל משרד הגסטאפו והציעה שוחד לקצין שאסר את המשפחות. משפחת פראנק וידידיהם היו מאחרוני היהודים ההולנדים שנשלחו למחנות הריכוז.

גם כשפורסם יומנה של אנה פראנק, בהסכמת אביה, סירבו בני־הזוג גיס לקרוא בו במשך שנים. „בגלל הכאב" — הסבירה בזמנו מיפ. „לא מצאתי אומץ לקרוא אותו". לבסוף, לבקשת האב, נעתרה וקראה אותו בנשימה אחת. אחר־כך חשה „שלווה פנימית". היא מספרת: „קשה להסביר, אך למרות שאיבדנו אותה חשתי שהיא עמי, נמצאת בתוכי".

„נראה שאנחנו אף פעם לא רחוקים ממחשבותיה של מיפ" — כך כותבת אנה פראנק, ב־8 במאי, 1944.

מוכרחים להמשיך לנגן

מאת יצחק שור

לפני חודש הגישה ועדה ציבורית, בראשותו של עורך־הדין יחזקאל בייניש, את המלצותיה בדבר עתיד תזמורת ירושלים רשות השידור לידי מנכ"ל הרשות, אורי פורת. המלצתה המרכזית של ועדת בייניש, כמו גם המלצתה המקבילה של ועדת החינוך והתרבות של הכנסת מיום 30.4.87, היא להקים גוף מינהלי חדש, שיהיה אחראי מבחינה ציבורית ותקציבית לתזמורת. בגוף זה ישתתפו הרשות, עיריית ירושלים וקרן החינוך. לרשות השידור יהיה רוב בהנהלת העמותה שתוקם, והרשות תוסיף לתקצב את התזמורת לפחות באותו אחוז מתקציבה שהיא מעניקה היום.

ועדת בייניש הוקמה לפני ארבעה חודשים וחצי בידי המנכ"ל אורי פורת. חברי הוועדה האחרים הם אליהו טורנר, חבר הפילהארמונית, וחגי פינסקר, מנהל הרדיו לשעבר. הוועדה הוקמה בעקבות משבר מתמשך שיצרה הנהלת רשות השידור בתזמורת ירושלים, שהקטינה את השתתפותה מ־2.65 אחוזים מתקציב רשות השידור לפני שלוש שנים ל־1.5 אחוזים השנה. 85 אחוזים מן התקציב הם קשוחים ורק 15 אחוזים מיועדים לפעולות, לרבות הזמנת סולנים ומנצחים. בפילהארמונית, למשל, מוקצבות לפעולות כמחצית ההוצאות.

במסקנותיה, בעקבות דיון בהצעה לסדר היום של ח"כ אהרון הראל (מערך), מאשימה ועדת החינוך את רשות השידור בכך, שאין היא מקיימת את חוק רשות השידור בכל הנוגע לעידוד היצירה המקורית. מעל למסך הקטן מופיעה התזמורת בתוכניות „אלגרו" בלבד.

מצב התזמורת, אומרת ועדת החינוך והתרבות, גרם לירידת המוטיבציה של נגניה, לתקופות מספרם ולהעדר שביעות רצון מן הרמה האמנותית, מן המסגרת המינהלית ותנאי העסקה והשכר. סיבות אלה ויחסי עבודה מעורערים גרמו להעלאת הצעות שונות, כמו חיסול התזמורת, צימצומה, הוצאתה המוחלטת אל מחוץ למסגרת רשות השידור, או הקמת מסגרת מינהלית משותפת לרשות השידור, עיריית ירושלים ומשרד החינוך (קרן החינוך). שתי הוועדות אימצו את ההצעה האחרונה, ובכך פסלו, למעשה, את כל ההצעות האחרות. לאורי פורת יש עתה סיבה להיות מרוצה: עוד בטרם הוקמה ועדת בייניש הוא נטה לקבל את הרעיון של הקמת המסגרת המינהלית המשותפת, שתסייע לאיזון תקציב התזמורת ואף להגדלתו. מי שלא יהיה מרוצה הוא שר החינוך והתרבות יצחק נבון, שהבהיר לפני חודשים אחדים לאורי פורת את מצבו הכספי של משרד החינוך. גם לטדי קולק לא חסר עתה נטל כספי נוסף.

חברי ועד הנגנים הסכימו, עוד במהלך עבודתה של ועדת בייניש, כי דרוש שינוי … ובהסכם העבודה. סביר להניח שעל תוכנם של התקנון ושל הסכם העבודה החדש יתנהלו … חברי הוועד מרוצים מקביעתה של ועדת בייניש, כי התזמורת טובה מבחינה מקצועית, ומסוגלת לענות על דרישה אמנותית גבוהה. מה שדרוש עתה כדי לממש את הפוטנציאל הגנוז בתזמורת הם הכלים: ניהול, מסגרת חדשה, ותקציב הולם.

עם ראשית עבודתה של ועדת בייניש התפטר המנהל האדמיניסטרטיבי של תזמורת ירושלים — יהודה פיקלר. את מקומו תפסו שני כהנים: מנהלת חטיבת המוסיקה של „קול ישראל", … זמורת כהן, ומנהלה הקודם של הפילהארמוניה, אייב כהן. הנגנים סיפרו לי, כי נעלמו החיכוכים בין הנהלת התזמורת להנהלת הרשות, וכי הניהול הוא תקין ואמין. בינתיים הוכנה תוכנית לעונה הבאה, והתזמורת מחדשת, עוד בעונה הנוכחית, את הופעותיה מחוץ לירושלים.

שיפורים חלקיים אלה אינם מהווים תחליף לשינויים מרחיקי הלכת, שעליהם המליצו ועדת החינוך וועדת בייניש. המפתח לפתרון מצוקת התזמורת מצוי עתה בידי אורי פורת, שר החינוך יצחק נבון, … אך תחילה צריך מנכ"ל רשות השידור להוציא את דו"ח ועדת בייניש מן …

על הפרץ

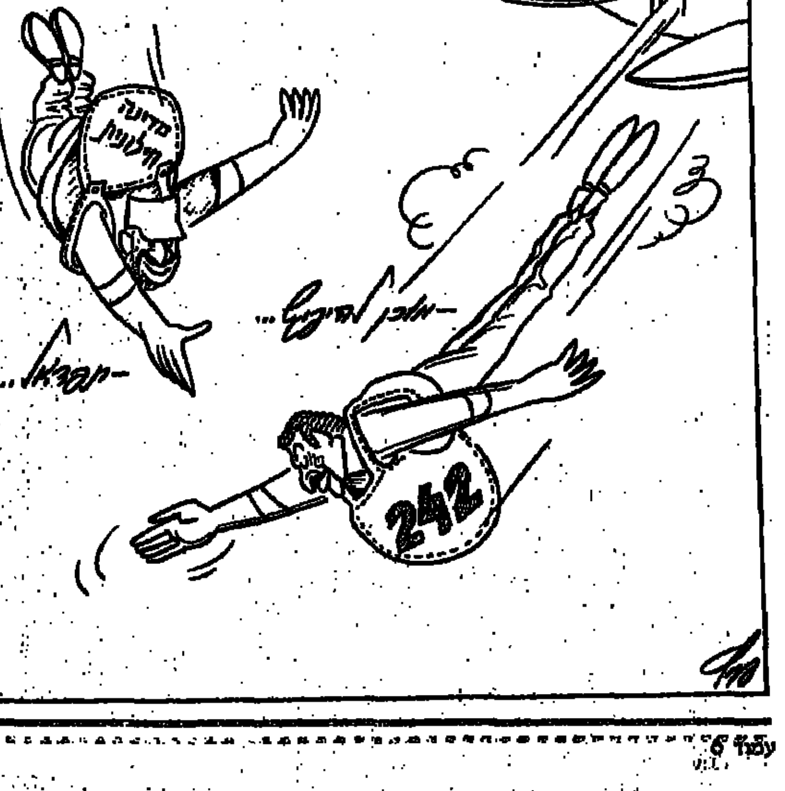

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הענינים: …

המגזר הערבי — חיזורים ערב בחירות

מכתבים לידיד

שריד סטליניסטי

רק"ח — מפלגה אבודה, שהנהגתה מאובנת, כמו האידיאולוגיה שלה. אפילו המסר ממוסקבה משתבש באנטנות של רק"ח

שאולי היקר,

לרק"ח, המפלגה הקומוניסטית בישראל, עדיין קשה לבלוע את המתרחש בברית־המועצות בעידן של גורבצ'וב. זוהי עדיין מפלגה סטאליניסטית, הרואה עצמה כמפרשת רשמית את הנעשה בברית־המועצות. הם ציטטו תמיד את סטאלין ואת המנהיגים שבאו אחריו, וכך הם מבקשים לנהוג בגורבצ'וב, כאילו היה ממשיכם של קודמיו.

גורבצ'וב, עצמו, במאבקו עם הממסד הביורוקראטי המאובן, שמנסה לבלום את התמורות הגדולות, מלגלג עליהם ומאשים אותם שהם אומנם מרבים לצטט מדבריו, אך כל כוונתם להסתפק בדיבורים ולפעול למעשה לשימור המצב הקיים. כך בדיוק נוהגת גם רק"ח, המוסיפה עוד פירושים משלה למדיניותו של גורבצ'וב, תוך נסיון „לשפץ" את המציאות הסובייטית. בעוד גורבצ'וב יוצא בעד „גלאסנוסט", בעד חשיפת תמונה אמיתית של הפיגור הכלכלי ושל השליטה הביורוקראטית החונקת את החברה, מהללים דוברי רק"ח את גורבצ'וב על שהוא „ממשיך בהישגי העבר", העבר שבעיני רק"ח הוא טלית שכולה תכלת, פרט למישגים פה ושם.

הקרמלין לא מעוניין

מילא, למוסקבה של גורבצ'וב אין היום עניין לתדרך את רק"ח ולקבוע את דרכה. אשר גורבצ'וב נפגש עם מנהיגה הנוכחי של פולין, הגנראל ירוזלסקי, ביקש ממנו להעלות על השולחן את כל הטענות שיש לפולנים כלפי הסובייטים (ואין צורך כאן לפרט את ענייני הפחם ואת התכתיבים לגבי מבנה התעשייה הפולנית וכו'). אבל רק"ח אינה קולטת את המסר הזה האומר, כי הקרמלין אינו מעוניין יותר להכתיב למפלגות קומוניסטיות את מדיניותן ומצען האידיאולוגי, ובוודאי אינו דורש שיקבעו את עמדתן בשאלות לאומיות על־פי הוראות ממוסקבה.

רק"ח היא מפלגה אבודה במציאות הישראלית. היא שוללת את הרעיון הציוני, אך היא מזדהה באופן מוחלט עם הלאומנות הערבית. מעולם לא עלה ברעתה להשמיע מלת ביקורת על יחסם של הסובייטים ליהודי ברית־המועצות, או נגד ניתוק היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל. מלחמתה העיקרית היא על ההשפעה ברחוב הערבי, שממנו היא שואבת את כוחה הפרלמנטארי. לכן, רק"ח היא לאמיתו של דבר מפלגה של המגזר הערבי, ואילו נהגה על עקרונות השוויון גם בהנהגתה, הרי היתה צריכה להחליף את מאיר וילנר בעסקן ערבי בתפקיד המזכיר הכללי. אבל ברק"ח ההנהגה מאובנת, … בדיוק כמו האידיאולוגיה שלה.

במקום, תלותה של רק"ח במוסקבה היא בבחינת אנכרוניזם, שכן זוהי תלות עיוורת. אפשר בנקל לתאר היום סיטואציה, שבה מפלגה קומוניסטית ישראלית (…) היתה מערערת על כמה מעמדותיה של מוסקבה, והיתה זוכה לאוזן קשבת, כמו אותן מפלגות קומוניסטיות במערב, אשר השמיעו מזמן ביקורת על מהלכים שונים של מוסקבה, למשל נגד הפלישה לצ'כוסלובקיה. בעשותה כן היתה הופכת למפלגה ישראלית אותנטית ואולי אף זוכה להערכה גדולה יותר במוסקבה.

הדובר יודע לספר...

הנציגים הסובייטים, שנפגשו ברומא עם שמעון פרס, לא הסכימו עמו בנקודות מסוימות, אך הם הבינו, כי אלה הן העמדות שמוסקבה חייבת להתחשב בהן, אם כוונתה לפתוח בעידן חדש של יחסים עם ישראל. דוברו של רק"ח יודע לספר על הפגישה הזאת דברים שונים, שקשה לדעת מה מקורן. הוא יודע למשל, כי ברית־המועצות היא בעד ועידה בינלאומית, שבה למעצמות הגדולות תהיה זכות ההכרעה, ולא כפי שאנו יודעים — למשל, שהנציגים הללו הביעו דעה בזכות משא ומתן ישיר בין הצדדים, שתוצאותיו יושמו רק בהסכמת הצדדים הנוגעים לדבר.

לא שמענו, כי נציג רק"ח השתתף בשיחות הללו, ואנו מפקפקים בכך שהקרמלין … לדווח לדובר של רק"ח את תוכן השיחות. מה שמתקבל יותר על הדעת הוא, כי רק"ח יודעת כנראה טוב יותר מה הנציגים הסובייטים היו חייבים לומר לשמעון פרס, … מן הנציגים הללו עצמם.

חבר רק"ח צמוד מאוד למקלט הרדיו, כדי לעדכן את עמדתה של רק"ח. עליכן, … של סגן שר החוץ הסובייטי — פטרובסקי בכוויית, הודיע גם הוא, בשם … כי המשלחת הקונסולארית הסובייטית ביטלה את ביקורה בישראל. לא חלפו 24 שעות והדובר משרד החוץ הסובייטי הכחיש את הידיעה הזאת, אלא שדובר רק"ח התריש … פשוט „לא קלטה" את הידיעה.

אך היו דברים מעולם. קודמתה של רק"ח, מק"י, קבעה מאז ומתמיד את עמדותיה על־פי אלו של מוסקבה. בשנת 1948 הודיעה ברית־המועצות שהיא תומכת בבינאום ירושלים. זו בוודאי לא היתה עמדה אידיאולוגית, ומותר היה למוסקבה על־פי חישוביה להעלות הצעה כזאת. אבל מק"י הזדרזה מיד והודיעה אף היא על התביעה לבינאום ירושלים והוסיפה לכך תילי תילים של הנמקות אידיאולוגיות. למרבה הצער (של … כן גם וילנר היה כבר בין ראשי המפלגה יחד עם תופיק טובי), מוסקבה שינתה את טעמה מהר מאוד. כעבור שבועיים הסתייגה מוסקבה מן הבינאום והביעה תמיכה בחלוקת ירושלים. מק"י לא נזקקה לבירור גדול ועל פי הרפלקס הפועל הודיעה תוך שעות להסתלק מן התמיכה בבינאום, ואף מצאה הנמקה אידיאולוגית משכנעת.

למה לנו לסטות?

… פועל ברק"ח עד היום הזה, במנותק מן הנעשה בארץ וגם מן התמורות בברית־המועצות עצמה. אני מוכן לתרום לכל קרן סכום נכבד אם אנשי רק"ח יצביעו על החלטה אחת, על עמדה אחת שנקבעה על־ידם, שלא בכפוף לעמדות הרשמיות של מוסקבה. יגידו לי אנשי רק"ח — למה לנו לסטות מן הקו הסובייטי, כאשר מדיניותה נכונה וצודקת? עד כדי כך צודקת, שגורבצ'וב נאלץ לדבר על „פרסטרויקה", כלומר שינוי, ועל „גלאסנוסט", כדי לאפשר לאזרח הסובייטי לדעת את האמת.

אך לאמיתו של דבר „הקומוניזם" של רק"ח אינו אלא שלט חיצוני, שכן תומכיה מהמגזר הערבי, נותנים לה תמיכה לא בגלל היותה „קומוניסטית", אלא בגלל הזדהותה המוחלטת עם הסיסמאות הלאומניות הערביות. הם מנהלים מאבק על „הזכות הבלעדית" לשמש כתובת לאש"ף (וכאן יש לרק"ח מאבק מר עם הרשימה המתקדמת), שאת עמדותיו, לרבות פעילותו הטרוריסטית, הם מצדיקים הצדקה מלאה, כביטוי למלחמה צודקת נגד הכיבוש. לא שמענו עד כה שרק"ח תגנה את אש"ף על מעשי פיגוע חבלני, פרט לאיזו הצהרה … „מעשי אלימות", בלי להצביע על הכתובת האחראית.

אכן רק"ח היא מפלגה אבודה עד כדי כך, שאיש אינו מנהל עימה ויכוח. היא אבודה בשמאל הישראלי, משום שהשפעתה האלקטוראלית אינה יכולה להכריע בהתמודדות … נגד המחנה הימני. הסיבה איננה „בדידות" או „חרם" … אלא מפני ששום רוב בכנסת, שישען על התמיכה של רק"ח, לא יחשב ללגיטימי בעיני הציבור. עמדותיה הכיתתיות והדוגמאטיות, מונעות אף שיתוף פעולה … לא יגביר את הכוח אלא יגרע ממנו.

שלך בידידות,

מארק גפן

לשון מאזניים

השיוויון האלקטוראלי בין הגושים המפלגתיים דוחף אותם אל הרחוב הערבי, שנעשה כשר הפעם גם לימין

מאת קאסם זייד

כל המפלגות במעט מסתערות על הבוחר הערבי. ניתן לומר, שהקול הערבי הוא הקול המחוזר ביותר לקראת הבחירות הבאות. מנהיגי המפלגות עורכים ביקורים ביישובים הערביים ומנסים למכור את מרכולתם לאזרחים הערבים.

אם לשפוט על פי הלך הרוחות ברחוב הערבי, ניתן לומר שמערכת הבחירות כבר התחילה.

נשאלת השאלה: מה הביא את כל המפלגות, כולל מפלגות הימין, שנמנעו בעבר מסיבות אידיאולוגיות עקרוניות ללטוש עין על הקול הערבי, לקחת חלק בהסתערות עכשיו. אולי לחלק מהציבור הדבר נראה מוזר. הקול הערבי הפך פתאום לקול כשר בעיני מפלגות הימין, שכל הזמן ניגחו את מחנה השמאל בעוון קרבתו לנושא הערבי.

כל מי שמכיר את המפה הפוליטית־מפלגתית בישראל יודע, שבשל השוויון ביחסי הקולות ברחוב היהודי הבינו המפלגות, שהקול הערבי יהיה לשון המאזניים בבחירות הבאות. כך שאפילו מפלגות הימין החליטו בלית ברירה להתמודד עליו.

סיבה נוספת להסתערות נעוצה כנראה באשליה, שאפשר „לקנות" אותו תמורת נזיד עדשים. מכאן נראה, שדווקא הליכוד החליט להקדים את המערך בהסתערות על הקול הערבי.

טשטוש אידיאולוגי

השר משה ארנס, הממונה מטעם לשכת ראש הממשלה על העניינים הערביים, יחד עם עוזרי לשכתו חורש את הכפרים הערביים. הם מנסים לטשטש את ההבדלים האידיאולוגיים בין הליכוד למערך. המסר העיקרי שלהם הוא שאין הבדל מהותי.

ארנס ואנשי לשכתו מבטיחים גם להביא לשוויון זכויות בין האזרחים הערבים והיהודים. הם עושים זאת בצורה מחוכמת. דומה, שהם משלים את עצמם שהמסר שלהם ייקלט והבוחרים הערבים יאמינו להם. הם כנראה סומכים על כך שהאזרחים הערבים יתרצו.

האזרחים הערבים מתייחסים בביטול ובזלזול לנסיונותיהם של אנשי הליכוד לדבר על ליבם. רבים אמרו לי, כי עלה התאנה שהליכוד מנסה להסתיר בו את ערוותו נפל חיש מהר. „לא רק שהדיבורים על שוויון אינם נכונים, אלא השר ארנס חשף את הפנים האמיתיות של תנועתו", כך התבטאו אישים ערבים. „התוכנית שהגיש לאישור הממשלה, בדבר מימוש השוויון לדרוזים ולצ'רקסים מעידה על ארנס שבא דווקא למסד את האפליה, לא רק בין יהודים וערבים אלא גם בין העדות הערביות עצמן".

ארנס, שהוא אדריכל תוכנית השוויון לדרוזים ולצ'רקסים, יצא קרח מכאן ומכאן. הדרוזים והצ'רקסים אינם מאמינים לו אפילו אחרי אישור תכניתו בממשלה. (וראייה היא השביתה הממושכת בכפר בית־ג'אן הדרוזי, שבראשו עומד איש הליכוד.

יש לראות בחומרה רבה את הכרזתו של שייח אמין טאריף המנהיג הרוחני של העדה הדרוזית, לפיה אם לא יימצא פתרון לבעיית בית־ג'אן הוא יקרא לשביתה כללית של כל הדרוזים בישראל, שתכלול גם את המשרתים בזרועות הבטחון.

הוועד הארצי של ראשי הרשויות הערביות החליט בישיבתו האחרונה להשבית את השירותים בירושלים הערבית למחרת יום העצמאות, אם עד אז לא יכבדו משרדי האוצר והפנים את התחייבותם, להעביר את הכספים המגיעים לרשויות הערביות.

ממצב הדברים ברחוב הערבי ניתן לקבוע, שלליכוד אין מה לחפש שם. הציבור הערבי, שמכיר היטב את הדוקטרינה של הליכוד, המתנגדת לשלום ולוועידה הבינלאומית, שהדרישה לקיומה אף היא בינלאומית, לא יתן יד להנצחת מצב הלוחמה עם אחיו הפלשתינים על־ידי הצבעה לליכוד.

אכזבה מהמערך

המערך, שנתפס תחילה לבהלה בשל הסתערות של הליכוד על הרחוב הערבי, החליט לפעול. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס ערך, מייד בשובו מביקור בקאהיר, סיור ביישובים הערביים בגליל המרכזי.

פרס עשה מאמצים גדולים כדי לחדד דווקא את ההבדלים בין המערך והליכוד.

האמת ניתנת להיאמר, שאפילו בלי לעשות מאמץ מיוחד, הציבור הערבי מכיר היטב בהבדלים בין המערך והליכוד. האזרחים הערבים מעריכים את פועלם של פרס וויצמן להענקת שוויון זכויות ולקידום תהליך השלום. היו אף שהשמיעו תמיכה מאסיבית במאמציו של פרס. ראשי הציבור הערבי יודעים גם להעריך את נסיונותיהם של פרס וויצמן לקדם את ענייניהן של הרשויות הערביות. הם זוכרים לטובה את הפגישות שקיים פרס בעת היותו ראש ממשלה עם נציגי הרשויות הערביות בנסיון להביא לשוויון זכויות.

עם זאת, תוהים ראשי הרשויות הערביות מה מנע מפרס, בהיותו ראש ממשלה, להחליט על שוויון זכויות. ולצד הערכתם את ההחלטה להחזיר לבעליו את שטח 9, הם אינם שבעי נחת מאוזלת היד שמגלים שרי המערך בעניין דו"ח ועדת מרקוביץ. ותובעים משרי המערך לממש את ההבטחה שנתנו פרס וויצמן, לעכב את קבלת המלצות הוועדה.

הקרדיט של וייצמן

לשר עזר וייצמן קרדיט גדול בקרב הציבור הערבי. במסיבת פרידה לוויצמן, שקיימו ראשי המועצות הערביות עם סיום תפקידו כממונה מטעם הממשלה על העניינים הערביים, הודה ראש עיריית נצרת, ח"כ תאופיק זיאד, איש חד"ש, שהשר וייצמן הוא היחיד שבמשך 39 שנים גילה הבנה מלאה לדרישותיהם של האזרחים הערבים. אך כרטיס הביקור של וייצמן לא יזכה את המערך בנתח משמעותי מהקולות הערביים. אסור למערך לסמוך על כך. אמנם המערך צובר יותר נקודות מהליכוד ברחוב הערבי לקראת מערכת הבחירות, אך אם רואים בקול הערבי את הקול המכריע בין המערך לבין הליכוד, הרבה עבודה עדיין לפניהם.

פעילי המערך ברחוב הערבי מאסו להיות דיירי משנה במפלגתם. בפגישה שקיימו חברי מרכז העבודה הערביים בנצרת לפני מספר חודשים, הם קיבלו החלטה אולטימטיבית, שמפלגת העבודה תקציב ארבעה מועמדים ערבים במקומות ריאליים לרשימת המערך. אם לתנועת „יחד", שהביאה בבחירות הקודמות 45 אלף קולות, והם רואים דרישה זו בבחינת ייהרג ולא יעבור. ניתנו שלושה מועמדים ריאליים — למה לא יזכנו למגזר הערבי, שהביא 55 אלף קולות, ארבעה מועמדים?

ועוד. אם פני המערך לגייס חוגי ציבור ערביים בלתי־תלויים, עליו לבוא עם תוכנית אופרטיבית ואף מהטכנית שתענה על מאווייהם.

לראשי הציבור הערבי שום דבר לא בוער. הפעם, יותר מכל פעם אחרת, הם לא יתפזו ולא יקפצו למים הקרים ולא יודיעו על תמיכה במפלגה זו או אחרת בטרם ידעו לקראת מה הם הולכים. הם לא יתנו לבזבז את הכוח הפוטנציאלי שבידיהם מבלי להשיג הישגים משמעותיים הן במישור הפנימי והן בשאלת השלום.

התקווה היחידה

על אף שסקרי דעת הקהל אינם לוקחים בחשבון את הרחוב הערבי, ניתן לקבוע כמעט בוודאות, שיחסי הכוחות ברחוב הערבי אינם שונים בהרבה מרחוב היהודי.

בהערכה ראשונית אפשר לקבוע, כי חד"ש ו„המתקדמת" ישמרו על כוחן, אולי בשינויים בלתי־משמעותיים לכאן ולכאן. חד"ש נשארה המפלגה הראשונה ברחוב הערבי, אם כי ההתלהבות ממנה אינה כתמול שלשום. למרות זאת, אין לחזות ירידה רצינית של מצביעיה המסורתיים ומעבר למחנה אחר. משקיפים ברחוב הערבי מעריכים, שאם יש סיכוי כלשהו לשינוי מהותי בדפוסי ההצבעה של הבוחרים הערביים, הדבר תלוי במידה רבה בהתנהגותן של מפ"ם ור"צ. אם שתי מפלגות אלה, שזוכות להערכה ואמון של הציבור הערבי, יחליטו על איחוד השמאל, הן ימנעו בלבול גדול. אם כך יקרה, יש בהחלט מקום לראות בקבוצה רצינית צלע שלישית להרכבת משולש של השמאל.

קבוצת אישים ערבים שוקלת לצאת בקריאה למפ"ם ור"צ להקים בעוד מועד את מחנה השמאל, הנחשב בעיני האזרחים הערבים למחנה השלום האמיתי. תוכניות השלום של שתי המפלגות מקובלות על רוב הציבור הערבי.

מאבקה העקבי של מפ"ם למען שוויון זכויות לאזרחים הערבים זוכה להערכה רבה ברחוב הערבי. בעת האחרונה החלה מפ"ם לצבור כוח ומאות אזרחים ערבים, לרבות צעירים ואינטלקטואלים, מצטרפים אליה. הליכה נפרדת של שתי המפלגות עלולה לפגוע בכוחן ובעניין שהן מייצגות.

„הבחירות האלה יקבעו את עתיד העם"

מנהיג „הצעירים המוסלמים", שיך עבדאללה דארוויש: אילו חוקקו את חוק מוסר הפוליטיקה — היינו „רצים" לכנסת

אם הצעירים המוסלמים בעלי יכולת והשפעה — מדוע לא „ירוצו" בבחירות ויתפסו את מקומם בראשי הרשויות הערביות?

„במישור המקומי — מסביר השיך עבדאללה דארוויש — התמודדנו במספר מקומות על ראשות המועצה והצלחנו. הנה למשל, ראש מועצת כפר ברא הוא אחד מבני התנועה האיסלאמית. בכפר קאסם שליש מחברי המועצה הם חברי תנועתנו וגם בכפר פראדיס ראש המועצה הוא איש התנועה האיסלאמית".

— בכל האזורים והכפרים נחשבת התנועה האיסלאמית לתנועה אחת, שבראשה מנהיג אחד?

„אין לראות בתנועה האיסלאמית ארגון אחד. בכל כפר נמצאת תנועה איסלאמית וכל התארגנות פועלת על־פי תנאי המקום. כל זאת, מפני שעד כה התנועה שלנו טרם הוכרה כתנועה ארצית. הגשנו בקשה למשרד הפנים להקמת עמותה ארצית שתענה על כל הקריטריונים והדרישות בחוק, אך טרם קיבלנו תשובה. עם זאת, המנהיגות הרוחנית והציבורית בארץ היא אחת ואני נחשב למנהיג הרוחני ולדובר הרשמי של התנועה".

— איזה תפקיד אתה מייעד לערביי ישראל בבחירות לכנסת?

„אני מחזיק בתעודת זהות ישראלית וניצלתי את זכותי הישראלית והצבעתי בבחירות לכנסת הי"א. כמוני גם עשו כל המוסלמים בישראל. שכן, אנו רואים בכך זכות שאיננו מוכנים לוותר עליה. האם אני ארוץ לבחירות לכנסת הי"ב? זה מצריך חשיבה מעמיקה. עד עכשיו טרם קיימנו דיון בנדון, שכן התמודדות על המנדט בכנסת בסיטואציה הקיימת עלולה לפגוע ביושרה ובאמינותה של התנועה האיסלאמית מפני שהפעילות הפוליטית עדיין נגועה בשקרים ובסילופים שאינם יאים לתנועה דתית כתנועתנו. אילו היו מחוקקים בכנסת חוק מוסר הפוליטיקה, אז היינו שוקלים ברצינות הליכה לכנסת".

שיך דארוויש מייחס חשיבות רבה לבחירות לכנסת הי"ב: „הבחירות האלה יקבעו את עתיד העם בישראל כשמערכת הבחירות תיסוב סביב השאלה: שלום צודק או שלום לפי הדוקטרינה של מחנה הימין".

— ומכאן באה קריאתו של דארוויש לאזרחים הערבים לתמוך במחנה השלום בבחירות לכנסת.

קאסם זייד

הינוך והשכלה | בעריכת יצחק שור

אינטראקציה עם המחשב

„פינת המחשב", והצעצועים בפינה

ביום א' השבוע (26.4.87) נפתח במחוז ירושלים של משרד החינוך והתרבות ניסוי, בשילובו של המחשב בעבודתו השוטפת של גן הילדים. מטרת הניסוי היא להפיק לקחים מהפעלתה של „פינת מחשב" בכמה גנים.

לניסוי שלושה שלבים: השלב הראשון בניסוי הוא השתלמות, בה נוטלות חלק עשרים גננות מגנים ממלכתיים וממלכתיים-דתיים, וכן המפקחות. ההשתלמות החלה ביום א' השבוע „בחדר המחשבים של בית-הספר היסודי רחביה, ברחוב אוסישקין. את ההשתלמות מרכזת טובה צירלין, האחראית ל„מרכז המחשבים המחוזי". עוזר כמנחה משמש המנחה, מוטי מרגלית. מדריכת ההשתלמות, ומי שתלווה את ההפעלה בגנים, היא איילה שלזינגר, נציגת „חברת „קומפיוטרס מערכות הדרכה ממוחשבות" בתל-אביב. שצברה עד כה נסיון בהפעלת מחשבים ב-40 גנים בתל-אביב, חוף אשקלון, אופקים, כפר תבור, חולון, קריית שמונה ועוד.

מנהל מחוז ירושלים, ר"ר יוסף יונאי, הינחה את המפקחות להתיר הכנסת מחשבים רק לגנים, שהגננות שלהם השתתפו בהשתלמות, והן ימשיכו לקבל הדרכה והנחייה במהלך הניסוי.

השלב השני בניסוי הוא הכנסת המחשבים לגנים. באמצע השבוע שלחה חברת תדיראן חמישה מחשבים מסוג „קומודור 64" לגנים, לפי רשימה שנקבעה בידי המפקחות על הגנים. בהדרכת צוות המומחים של המחוז ושל חברת „קומפיוטרס" יפעילו הגננות את פינת המחשבים באורח מיידי, בהתאם להנחיות שקיבלו בהשתלמות.

השלב השלישי בניסוי היה המעקב האקדמי והפקת הלקחים, במעקב תשתתף ד"ר אבימה לומברה, ומומחית לגיל הרך מבית-הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית.

הבדלים בהעזה, לא ביכולת

כמה מחשבים פועלים עתה בגנים בישראל? תשובה לשאלה זאת נתן לי מנהל חברת „קומפיוטרס", חיים שלזינגר, שהוא איש חינוך ומחשבים כאחד: מחשבים מצויים עתה ב-150 גנים מתוך 5000, כלומר, כ-3 אחוזים מן הגנים. מחשבים מצויים גם ב-90 אחוזים מבתי-הספר העל-יסודיים וב-40 אחוזים מבתי-הספר היסודיים והחטיבות הביניים. חלוץ השימוש במחשבים בגנים היה המרכז ללימוד פעילויות הילד בסמינר „אורנים". חברת „קומפיוטרס" למדה את הנסיון שהצטבר בגני „אורנים" והכינה לומדות לגנים לגילאי 4-5. תוכנית חברת „קומפיוטרס" נקראת „אתגנים" והיא מסוגלת להעסיק ילד בגן במשך 70-100 שעות במהלך השנה.

הניסויים, אומר לי חיים שלזינגר, הראו כי ילדים קיבלו את המחשב בטבעיות. באמצעותו פיתחו הילדים אסטרטגיות חשיבה. לא נמצאו הבדלים בין הישגי מבוססים לבין טעוני טפוח. נמצאו הבדלים בהעזתם וביכולתם של המבוססים לדמיין את האפשרי.

מהם תכני הלימוד באמצעות המחשב? על תכנים אלה ניתן לעמוד מחוברות הדרכה לגננות ולילדים. לילד מוצעת תוכנית לחבר סיפור בתמונות. לבנות פרצוף מעל צג המחשב, לצבוע מפה, לשחזר ציורים, לסרטט מעגלים, למחוק, לשנות צבעים. תוכנית אחרת מציעה לילד להשלים תמונות, להכיר ולזהות יוצאי דופן, להשלים תמונות, להבחין בפרטים, להבחין בין גדולים, צבעים, צורות כיוונים, סדרות, חלקים.

בין היתר ילמדו הזאטוטים מושגים ראשונים בשפת הלוגו. זוהי שפת תכנות חדשה, שפותחה בידי פרופ' סיימור פפרט מן המכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס. שפה זו ראתה אור עולם רק כ-1980. שפת הלוגו „תורגמה" למהדורות „לוגו טף" או „אינסטנט לגו", ובמרכזה עומדת הגרפיקה, או הגיאומטריה של המישור.

מדוע יש להכניס מחשבים למוסדות חינוך כבר בגיל הגן? משיבה לשאלה זאת המומחית המחוזית טובה צירלין: ברדיו וכטלוויזיה אנו משתמשים. מדוע, איפוא, לא נשתמש גם במחשב? זהו חלק מעולמנו. באמצעות המחשב יוכל הילד בגן לפתח מוטיבציה, יצירתיות, חשיבה הגיונית, מיומנויות, איטראקציה עם בני גילו. הוא ילמד להאריך ולשפר את הקשב שלו, וייהנה ממשוב מיידי למעשיו.

טובה צירלין מזהירה את המשתתפות בהשתלמות: אל תדריכו את הילד להישגים. התייחסו ללימוד באמצעות המחשב כאל משחק.

הרבה בריאות

במכתב ששלח המרכז לרפואה סביבתית בתל-השומר, עזרה זוהר, לאם ירושלמית הוא קבע: אגרת שירותי הבריאות שהעירייה תובעת מן ההורים היא מיותרת לחלוטין.

מכתבו של פרופ' זוהר הוצג בהסכמתו, בידי אותה אם (שמה שמור במערכת), בפני ועדת החינוך של הכנסת. ועדה זו לא השתכנעה, שתלמידים בגנים ובבתי-הספר אכן נהנים משירותי הבריאות שמבטיחה להם האגרה, אך נענתה לבקשת משרד החינוך והתירה לרשויות המקומיות לגבות את האגרה, במקביל המליצה ועדת החינוך לפני משרד החינוך, כי תקום ועדה משותפת עם משרד הבריאות ועד ההורים המרכזי כדי לבחון את היקפות השירות הרפואי בבית-הספר, והאם אין כפילות בינו לבין קופות החולים.

אגרת השירותים הנוספים שרשאי גן ילדים לגבות תהיה 32 שקלים, מהם למשחקים ולחומרי מלאכה 20, 8 לבריאות ו-4 לביטוח תאונות אישיות. בכיתות א'-ו' יסודיות רשאיות הרשויות המקומיות לגבות 100 שקלים, מהן לשירותי בריאות 13, ולשירות בריאות השן 28. בכיתות ז'-ט' רשאיות הרשויות לגבות 97 שקלים, מהם 13 לביטוח בריאות ו-25 לבריאות השן. בט'-יב' רשאיות הרשויות לגבות 58 שקלים מהם 13 לשירותי בריאות.

מה כוללים שירותי הבריאות שמציעה עיריית ירושלים להורים, אשר חוייבו לשלם 13 שקלים לשנה על גבי האגרה? מוסברה החינוך לבריאות בירושלים מתבטא בתוכנית ייחודית בתחום מניעת מחלות הלב, סרטן, סמים ותזונה נכונה. מגיב פרופ' זוהר: „אם בירושלים מתבצעת תוכנית כזאת, הרי שמסי העירייה עונים על כך. הצורך ב„חינוך לבריאות" מפוקפק, שכן קופות החולים ומשרד הבריאות מקיימים גופים המטפלים בנושא זה. מי צריך את זה או אולי העירייה רוצה להגדיל את מספר עובדיה?" העירייה טוענת: „אנחנו מנהלים כרטסת בריאות בקורת תברואה במוסדות חינוך, ומקדישים תשומת לב מיוחדת לתלמידים עם בעיות בריאות", מגיב פרופ' זוהר: „מי צריך את זה? ממילא הכרטסת מנוהלת, ותשומת הלב המיוחדת איננה אלא מלים בעלמא".

מתקבל הרושם, מסכם פרופ' זוהר, כי הן בעיריית ירושלים והן במשרד הבריאות קיימת כוונה להקים מנגנון רפואי נוסף לאלה הפועלים היום. בזמן שמרבים לדבר על הקטנת מצבת עובדי הציבור, לשם מה דרושים מנגנונים חדשים ויקרים? אין כל צידוק לדרישת העירייה מן ההורים לשלם עבור „שירותי הבריאות"" מסיים פרופ' זוהר.

נסים ברוך:

מרידור ושות' ריסקו את „רסקו"

● במקום לבנות התמחו בעלי „רסקו" בעסקות סיבוביות ופיננסיות

יש המטיפים להעברת החברות הממשלתיות והציבוריות לגורמים פרטיים כדי שיפעלו בצורה יעילה, שהרי מקובל בציבור כי חברות ממשלתיות או ציבוריות נועדו להפסדים, אומר נסים ברוך, לשעבר מנכ"ל „רסקו" ומנכ"ל משרד האוצר והביטוח הלאומי, ועתה יועץ כלכלי לחברות העוסקות בשירותים סוציאליים. הדוגמה של „רסקו", חברת בנייה קבלנית מהידועות בארץ, שהיתה בבעלות הסוכנות, ונמכרה לגורמים פרטיים מראה כי אין כללים בנושא הזה. כל חברה נבחנת באופן שמנהלים אותה. חברה ממשלתית המנוהלת בראוי מביאה רווחים. חברה פרטית שמנוהלת בצורה כושלת ובעליה עסוקים בגלגול עסקות פיננסיות-סיבוביות, מביאה להפסדים, הדוגמה של „רסקו" היא אופיינית, הופיע.

רסקו, מזכיר נסים ברוך, הוקמה לפני יותר מ-50 שנה, על-ידי הסוכנות ועולים חדשים מגרמניה מהמעמד הבינוני, כדי לממן התיישבות חקלאית של המעמד הבינוני ולאחר מכן הפכה קבלן לשיכונים עירוניים בתחילת שנות ה-70' יצאה „רסקו" בהנפקה בבורסה, אך כמו חברות קבלניות אחרות בסוף שנות ה-70' „רסקו" סבלה מהפסדים וגרעונות. הנציגים האמריקניים בסוכנות תבעו את מכירת החברה, לאחר שלא עמדה בהתחייבויותיה לבעלי המניות. נסים ברוך שימש כחבר דירקטוריון רסקו בסוף שנות ה-60'. הוא התמנה לתפקידו, לדבריו, כאיש ציבור שצבר ידע בעבודות מחקר בנושאים סוציאליים. הוא מספר, כי תכנן את הראורגניזציה במשרד הסעד בכך שהפריד את המדור להבטחת הכנסה בלשכות הסעד. בשנת 1979 ביקש אותו יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצ'ין כי יקח על עצמו את ניהול „רסקו" ויבריא אותה. ואכן הוא הצליח להבריא אותה, הוא טוען, תוך שיתוף פעולה עם העובדים: שמנו אז 2500 איש עם העובדים ושהסכימו אף לוותר על 5 אחוזים משכרם כדי להבריא את החברה.

נסים מרגיש, כי הבעיה של „רסקו" כחברה קבלנית לבניין, היתה מחסור במזומנים שהביא אותה לקבלת עבודות שנשאו הפסד. פעולתו הראשונה כחברה היתה שינוי המצב על-ידי בחירה סלקטיבית של עבודות. ניצול העובדה שרסקו היתה אז חברה בינונית ועמדה בלוח הזמנים.

חברה פנימית עלומה

„כשאני מספר זאת", אומר ברוך, „זה נשמע כמו סיפורי נוסטלגיה או גן-עדן. והיו אלה השנים לפני שהבורסה ויחד עימה כל עסקי האוויר פרחו". הסיפור נגמר כאשר לפתע נודע לו מן העיתונות שהחברה הקבלנית של האחים רובינשטיין עומדת לרכוש את „רסקו". כמנכ"ל החברה הוא פנה לדולצ'ין ושאל אותו לפשר הדבר. תשובת דולצ'ין היתה שאין ברירה ומוכרחים למכור את „רסקו". באותו זמן, בסוף 1980, התחרו על רכישת רסקו האחים רובינשטיין, עזר וייצמן, האייזנברגים, סולליבונה וחברת מ.ב.ע. בעלות יעקב מרידור ומילה ברנר.

כזכור, בתחילת 81, ערב הבחירות לכנסת, הופיע יעקב מרידור בכנפי המלאך המציל של מצב האנרגיה במדינה על-ידי המצאה חשמלית אדירה. בין התוכניות הדמיוניות העלה גם תוכנית ל„הצלת" הזוגות העצירים בישראל ע"י שיכון זול. חברת מ.ב.ע. בבעלות הזוג מרידור-ברנר רכשה מחברה צרפתית בלגית ששמה „סיגמא" פטנט לבנייה טרומית של בתים. כדי לבצע את הבנייה הטרומית רכשה מב"ע את „מבט", חברה לבניית בתים טרומיים שהיתה שייכת לסוכנות ובקושי פעלה. מב"ע, כלומר מרידור וברנר, הגיעו להסכם פיטורים עם עובדי „מבט" למרות שהחברה נחשבה אז כמוצלחת ביותר. אם היתה זו הסיבה , או אחרת, חברת מב"ע בה אורנים מרידור וברנר הצטרפו גם מרדכי תאג'ר ועו"ד אייבי נאמן רכשו את חברת רסקו. מהסוכנות במחיר של יותר מ-9 מיליון דולר. כשותפים לאלה הצטרפה חברה מדרום-אפריקה שאת שמה המדוייק מצא נסים ברוך רק לפני עשרה ימים. שם החברה „סאיס יונייטנד אינווסטמנט". היא רשומה בפנמה. כנשיא ומנכ"ל החברה מופיעים שני שמות פנימיים שאיש לא מכיר אותם אך ידוע שזאת חברה דרום-אפריקנית.

יגיש תביעת דיבה

כנציג רשמי של חברה זו הופיע בארץ יהודי בשם נייחי קירש, שהציג את עצמו כמליונר דרום-אפריקני ובעל חברות תעשייתיות. באו לארץ גם נציגים אחרים שיצגו את הבעלים. היו שמועות שחברת „סאיס" מייצגת גם לא יהודים ובתוכם גורמים ממשלתיים דרום אפריקניים. (נסים ברוך מספר כי נפגש פעם אחת עם נייחי קירש שעשה עליו רושם יוצא מן הכלל) [illegible] התפטר במארס 1983 מחברת „רסקו", [illegible] תקופה קצרה של עבודה משותפת עם אנשי מב"ע. לדבריו, התברר לו, שאין להם עניין בבנייה ולא בשיכונים. יש להם עניין אחר — לעשות ביזנס. לכך הוא לא היה מוכן [illegible] התפטר מתפקידו, ביקש שיקבעו לו פיצויים כפי שמגיע לכל מנכ"ל. התגלעו חילוקי דעות בינו לבין אנשי מב"ע [illegible] לבוררות. הבורר הוא עוה"ד ח"כ [illegible] והבוררות נמשכת עד עתה. [illegible] את ההשמצות שפירסמו מנהלי [illegible] ומב"ע בעיתונים, כאילו הוא דורש „מחיר יפה" ולכן הוא עומד לתבוע אותם לדין על הוצאת דיבה.

כאן עלתה השאלה מדוע לא פירסם [illegible] ברוך את כל שידע על רסקו והחברות [illegible] בזמן שהיה מנכ"ל, או תקופה קצרה לאחר שהתפטר. לדבריו, הוא עוסק [illegible] בחברה מאז שהתפטר ב-83. „עלה לי בבריאות", כמו שהוא אומר [illegible] „רסקו", ש„נפלה מן הפיגומים", לפי [illegible] הציורית. מדבריו עולה, שחברת מב"ע הכשילה תוכנית הבראה של חברת „מבט" שהיתה שייכת לסוכנות, והתוכנית, [illegible] בוצעה, היתה משקמת את „מבט" [illegible] אותה למפעל רציני לבנייה טרומית. [illegible] „רסקו" יצאה בשן ועין מידי בעלי מב"ע. מ-2500 עובדים שעבדו ב-1981 נשארו [illegible] בקושי 150 עובדים. חברות אחרות [illegible] חברות בנות של „רסקו" כמו „ישרס" [illegible] גם הן נפגעו והתרסקו.

בכל הפרשה הזאת שברוך מתאר [illegible] עובדה שלדבריו ראויה לציון [illegible] שהיא יכולה להיות חריג או תקרית [illegible] „רסקו". תאג'ר ונאמן, מעידים על-עצמם [illegible] כל הכשלונות נובעים מהיותם [illegible] הנושא של שיכונים ובנייה. [illegible] קושרים את כשלונותיהם [illegible] האובייקטיבי של בנייה. אך [illegible] להאמין שאנשים מנוסים כמו תאג'ר [illegible] מוכנים להציג עצמם כשלומיאלים. [illegible] כזאת ראויה לבירור, הוא אומר. [illegible] כל הניירות והמסמכים הדרושים [illegible] לניירות ערך לבורסה, כדי שיבדקו [illegible] באמת ב„רסקו". הוא מקווה שהדברים [illegible] בימים הקרובים.

חיים מרגלית

במורד המידרון העולה

באחרית החודש האחרון היה קשה. הכרעת המסחר [illegible] הגיע לשיא של 15 מיליארד דולר. [illegible]

[illegible]

כעודף ביום בהיר

התקציב היה בעודף גלוי כל השנה ולכן צודק ח"כ יאיר צבן בזעמו על חבריו המחוקקים המקצצים, שהיפנו את גבם אל העובדות ואת פניהם אל הצללים שעל תיקרת המערה

אם מחוקקנו המכובדים הולכו שולל להאמין כי התקציב ראשתקד הסתיים בכי רע, ולכן צריך בתקציב הממשלתי החדש, לשנה השוטפת, להדק חזק את חגורת ההוצאות — היה זה סינוור עצמי מתוצרת בית; הם פשוט לא רצו לראות את הנתונים.

הנתונים התפרסמו, בפרהסיה, מדי חודש, ומדי כמה חודשים גם סוכמו, הוערכו ונותחו בפירסומי בנק ישראל. בחוברת „התפתחויות הכלכליות בחודשים אחרונים", שיצאה לאור בימי החורף הגשומים, נאמר כי „במחצית השנייה של שנת 1986 ותחילת 1987 נמשכה הספיגה הניכרת של הסקטור הציבורי, ספיגה זו נוצרה על אף הירידה בגביית המיסים ברביע האחרון, והיא מוסברת בצמצום ניכר, כ-5 אחוזי תוצר, של הוצאות הממשלה למעט הוצאות ריבית. התוצאה היתה עודף קופתי של 4.8% אחוזי תוצר". (ראה תרשים).

מאת פ. סבר

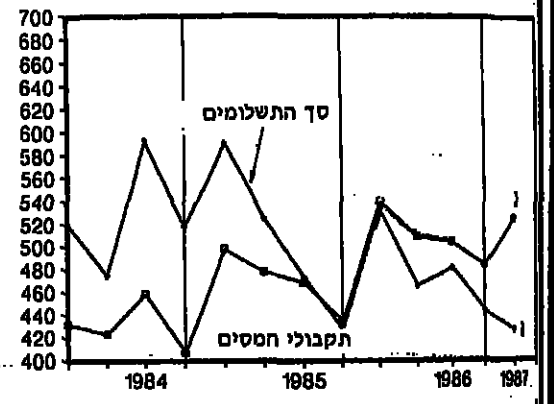

*נתוני דצמבר 1984, ממוצע חודשי לרביע.

המחוקק השקדן, אשר רצה לבדוק כיצד נוצר העודף הקופתי בתקציב הממשלה מדי חודש בחודשו, צריך היה רק לתת למגבעותיו ללכת קדימה, עד לוח מס. 16 שבסקירה, ולהעתיק לעצמו על פתק את שלוש העמודות המרכזיות מן הלוח המופיע שם, בכבוד גדול:

אומדן הגרעון או העודף של הסקטור הציבורי מפעילות ריאלית

ממוצע חודשי, באחוזים מן התוצר הלאומי

-8.5	I	1985
-4.4	II	
-0.5	III	
+0.9	IV	
+0.7	I	1986
+4.4	II	
+2.4	III	
+4.1	IV	
+11.0	I	1987

המחוקק הקפדן במיוחד, שלא הסתפק בהצגת הנתונים ההשוואתית בלבד, ורצה לדעת כמה זה בשקלים או בדולרים, יכול היה לנבור בערימת המסמכים המצטברים על שולחן עבודתו ולמצוא ביניהם שני דפי מחשב שהופקו על-ידי המחלקה הכלכלית של בנק הפועלים לפני חודש ימים, נשלחו לעיתונים, לכלכלנים ולמריגאנים כלכליים, ובהם התשובה לשאלה המספרית הנ"ל — לו הציקה למי מבין מחוקקינו שתמכו בקיצוצי התקציב השאלה הזאת, איך באמת נסגרו ספרי התקציב.

וכך סיפר וחישב בנק הפועלים את הכנסותיה, הוצאותיה ועודפיה של הממשלה:

תקציב הממשלה, במיליוני דולרים פברואר 86 עד פברואר 87

	ממוצע לחודש	שנת 88/87
הכנסות ממיסים:	940	11280
הוצאות מקומיות של הממשלה (בלי ריבית):	820	9840
עודף בתקציב הממשלה (בלי ריבית):	+120	+1440
גרעון בתקציב הממשלה, כולל ריבית:	-80	-240

המקור ללוח זה, כתבו וכלשונו, נמצא בעמוד 3 (מתוך 4) בסקירה הכלכלית לחודש מארס של מהחלקה הכלכלית בבנק הפועלים: עיתונים רבים — גם אנחנו — פירסמו בהרחבה את פרטי הסקירה, כך שגם אותו המחוקק הנוהג שלא לעיין בסקירות מאת הבנקים, ודאי נתקל במשהו מרות הדברים והנתונים כשריפרף לו להנאתו בעיתונו היומי.

כתובת היתה כל הזמן על הקיר, הקיר עמד ממש מול העיניים, ולכן צודק ח"כ יאיר צבן כשהוא זועם על חבריו המחוקקים המקצצים, שהיפנו את גבם אל העובדות ואת פניהם אל הצללים שעל תיקרת המערה.

שנת הכספים 1986/87 נסתיימה בעודף גדול בפעילות הריאלית של המגזר הציבורי (הממשלה והסוכנות), ולא כהפתעה, ולא כרעם ביום בהיר, אלא כסיכום-למגמה שנרשמה מדי חודש בחודשו, רבע שנה ברבע שנה. עם זאת, אין לשכוח כי רובץ על הממשלה חוב פנימי עצום לאזרחיה, ותשלומי הריבית על אותו חוב מגיעים כבר ל-9% מן התוצר הלאומי הגולמי. חלקם תחשיבי, אך חלקם — מבחינת ההשפעה הכלכלית שלהם — ממשי עד מאד. עסקים לא-ממשלתיים רבים למדו בשנה שעברה, ועדיין הם בעיצומו של השעור, את האשליה והסכנה הכרוכות בבחינת הצלחתם הכלכלית רק על-פי שיעור הרווח לפני תשלומי הריבית: האחרונים בלעו את הראשון, והפכוהו להפסד. גם בתקציב הממשלה הריבית היא חיה רעה, רעבה וטורפת.

סקר דירוג חברות

קפצו למעלה: „פולגת" „עלית" ו„לוד"

סך המחזור של 100 חברות התעשייה המובילות בישראל עלה ב-1986 ב-6.3 אחוזים במונחים דולריים והסתכם ב-8.9 מיליארד דולר — כך עולה מסקר הדירוג של חברות אלה שנערך על ידי חברת „דן ברדסטריט" והוצג אתמול במסיבת עתונאים.

שש החברות התעשייתיות הגדולות בישראל ב-86, כמו בשנה שקדמה לה, הן „כור", „התעשייה האווירית, חברת „החשמל", „תדיראן", „תנובה" ומפעלי ים המלח, אך התזוזה המשמעותית ביותר ב„עשר הגדולות" עשתה „פולגת", שעלתה מהמקום ה-16, לאחר שלפני שנתיים היתה במקום ה-22. לעשר המובילות הצטרפה „עלית" [illegible], ואילו נגב פוספטים איבדה [illegible] התשיעי וירדה למקום ה-13.

[illegible] גדולה בדירוג עשתה „לוד תעשיות", שטיפסה תוך שנתיים מהמקום ה-70 למקום ה-25. ב-86 גדל מחזורה ב-100 אחוז והגיע ל-88 מיליון דולר.

יצויין, כל הדירוג שעורכת „דן אנד ברדסטריט" מבוסס אך ורק על מחזורי המכירות של החברות ועובדה זו מעוותת לעיתים את התמונה הריאלית. לדוגמה, חברת „דובק" נמצאת במקום ה-8 בזכות שיעור המיסוי הגבוה שהיא גובה עבור הממשלה ואשר משתקף במחזור המכירות.

מהסיכומים שהוצגו אתמול עולה, היצוא של 100 חברות המובילות מסתכם ב-3.3 מיליארד דולר, ומהווה 63 אחוז מהיצוא התעשייתי של ישראל, ללא יהלומים. בחברות אלה מועסקים 129 אלף עובדים, כ-3 אחוזים יותר מאשר ב-1985. הסקטור הממשלתי שולט על 7 מתוך 100 החברות ומחזורן הכולל מגיע ל-28 אחוז מסך המחזור. הסקטור ההסתדרותי שולט על 18 חברות שמחזורן מגיע ל-23 אחוז מהמחזור. כך שהבעלות על המשק (51 אחוז) נמצאת בידי הממשלה וההסתדרות.

הענף המוביל הוא החשמל והאלקטרוניקה שמחזורו מהווה כ-38 אחוז מסך המחזור של 100 החברות המובילות. בחלוקה על-פי ענפים יש לציין את הגידול הבולט בשנה שעברה בחברות המזון והמשקאות. בענף זה נשמר גידול ריאלי, שכן המחזור הכולל של החברות הללו עלה ב-20.4 אחוז.

מנכ"ל „דן אנד בררסטריט", דוד בוגרי, אמר כי על-פי נתונים ראשונים החלה 1987 באופן חיובי מבחינת רמת הפעילות ומחזורי היצוא. לדבריו, החזיות החברות לגבי עצמן מעידות, שמגמה זו תימשך גם בהמשך השנה".

אודי נחשון

הבינלאומי ברבע הראשון של 87

הרווח לפני מס + 59%
הרווח לאחר מס + 109%

סימנים ראשונים להתאוששות המערכת הבנקאית מהשפל שפקד אותה ב-1986 הוצגו אתמול, עם פרסום תוצאות הרבעון הראשון של 87 של קבוצת הבנק הבינלאומי, שהכפילה את הרווח הנקי שלה. הרווח הנקי הגיע ל-12.6 מיליון ש"ח לעומת 6 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

נתוני הבינלאומי לרבעון הראשון השנה, שהוצגו אתמול על-ידי ראשי הבנק במפגישה עם כתבים כלכליים, מצביעים על גידול בהיקף העסקים. כשהרווח הנקי מושפע במידה רבה מהפחתת שיעורי המס במסגרת הרפורמה במיסוי. הרווח מפעולות רגילות לפני מס גדל ב-53 אחוז והסתכם ב-28.6 מיליון ש"ח, ואילו הרווח הנקי גדל ב-109 אחוז והגיע, כאמור, ל-12.6 מיליון ש"ח. התשואה נטו על ההון העצמי היתה בחישוב שנתי כ-19 אחוז, לעומת תשואה של 9.3 אחוזים ברבעון המקביל אשתקד.

מנכ"ל הבינלאומי, שלום זינגר, אמר כי רמת הגבייה ב-87 טובה יחסית לשנה הקודמת וניתן לומר ששנה זו תהיה טובה יותר מקודמתה. אולם הוא ציין, כי לבנק הבינלאומי אין בעיות שיש לבנקים אחרים, למשל בהיקף החובות המסופקים, ולכן לא ברור עד כמה התוצאות שפורסמו אתמול מהוות אינדיקציה לכל המערכת הבנקאית. זינגר ציין, שלהקטנת המיסים על תאגידים בנקאיים, מכ-66 לכ-52 אחוז, היתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק.

סה"כ המאזן של הבינלאומי גדל מ-4.36 מיליארד ש"ח בסוף 1986 ל-4.5 מיליארד ש"ח בסוף מארס 87, וההון העצמי של הבנק גדל מ-265 מיליון ש"ח ל-280 מיליון ש"ח, גידול של כ-6 אחוזים. פקדונות הציבור גדלו בכ-7 אחוזים והסתכמו ב-2.9 מיליארד ש"ח ובשיעור דומה גדלו ההלוואות לציבור, שהסתכמו ב-2.15 מיליארד ש"ח.

יצויין, כי האשראי החופשי לציבור בשקלים גדל ברבעון הראשון ב-18 אחוז, כתוצאה מגידול בהיקף הפעילות של הבנק.

אודי נחשון

נמשכים סכסוכי העבודה בדיסקונט ובבנק טפחות

בית הדין לעבודה הורה אתמול לעובדי בנק דיסקונט לשוב לעבודה סדירה ולהפסיק את העיצומים — על פי בקשה של הנהלת הבנק שנדונה במעמד צד אחד. מחר יתכנס בית הדין לדיון במעמד שני הצדדים.

ועד עובדי בנק דיסקונט ממשיך לדרוש מהנהלת הבנק לקבל תוספות שכר במתכונת דומה לזו שקיבלו עובדי בנק לאומי, כלומר 5-6 אחוזים רטרואקטיבית מינואר 1987. בינתיים מתמידה ההנהלה בסירובה לתת תוספות שכר כלשהן.

סכסוך העבודה בבנק טפחות עדיין לא הסתיים. ובינתיים התפתח בין הנהלת הבנק והוועד „סכסוך זוטא", על תשלום עבור ימי השביתה שפרצה לפני שבועות אחדים. תחילה ביקשה ההנהלה לנקות את 8 ימי השביתה ממשכורתם הקרובה של העובדים. העובדים טענו, כי צעד זה נוגד את המלצת בית הדין לעבודה, להתחשב בעובדים. אתמול נמסר מהנהלת טפחות, כי הדיונים בעניין זה נמשכים ועתה נבחנות הצעות שונות, ביניהן הורדת חלק מהתשלום עבור ימי השביתה, או אפשרות להמיר ימים אלה בחופשה.

א.נ.

גלגלי הבורסה

לאחר יומיים של ירידות — שוב עלייה במניות

באות לחולשת שוק ההנפקות נתקבלה הידיעה שבנק ישראל מכר במחירי המינימום את שתי ההנפקות החדשות שהוצעו אתמול לציבור. בשוק המניות בלטו יותר הירידות ב„משתנים" לפני הצהריים וה„סלקטיביות החובות" בשערים אחידים ו„דו-צדדיים" אחר הצהריים. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 2.4 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב בלטה מגמת ירידה בצמודות למדד, בעוד שבצמודות למט"ח נרשמו תנודות שערים לשני הכיוונים. השיפור שחל במניות בא בהשפעת הידיעה על הורדת שיעורי הריבית ע"י בנק ישראל. המניות הבנקאיות עלו ב-0.88% ומניות ההסדר עלו בחצי אחוז בממוצע.

הציבור השקיע אתמול 13 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות.

בנק ישראל מכר אתמול במחירי מינימום את שתי ההנפקות של איגרות החוב הצמודות למדד, שהציע אתמול לציבור: כ-90% מע"נ מסוג „גליל" וכ-95% מע"נ מסוג „שגיא". יש לציין, ששתי הנפקות אלה הוצעו לציבור בערך נקוב כולל מוקטן — כ-60 מיליון ש"ח, לעומת 80 מיליון ש"ח בהנפקות קודמות. המכירה במחירי המינימום, אחרי עליית שיעור הריבית מ-4.25% ל-4.75% תוך הקטנת הערך הנקוב הכולל, — נתקבל כאות נוסף לחולשת שוק ההנפקות.

סל המטבעות ירד אתמול ב-0.01% ל-1.0798 ש"ח. ושער הדולר היציג ירד ב-0.56% ל-1.5858 ש"ח. דולר נוסעים היה 1.5810 ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין 1.58 ל-1.59. נמסר, שהיצע נוסעים להו"ל מונע ירידתו בשוק השחור. [illegible]

במסחר ב„משתנים" נערכו אתמול לפני הצהריים 290 עסקות ב-3 סיבובים. מ-22 המניות הנסחרות ב„משתנים" עלו רק 12 כלל ישראל 10 ב-2% וישראל ב-1.01%. והירידה הגדולה ביותר — 2.52% — היתה ב„פז השקעות". כל המסחר הגיע ל-2.6 מיליון ש"ח. [illegible] מעורבת. העלייה הגדולה ביותר — 1.1% — היתה במניות הפועלים ע"ש. הירידה הגדולה ביותר — 4.1 — נרשמה במניות בנק המזרחי למוכ"ז. תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.13% ל-16.63%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק עליות (כ-%): הספנות 0.1 — 4.1, הספנות 0.5 — 3.0; כללי — 1.7. במניות אוה"ה היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשערו.

במניות ההשפשיות עלו כ-10%: הפניקס 0.5, דרוקר זכ'. מ.ת.מ. אליאנס. לא נמצאה אף לא מניה אחת, ששערה ירדה ב-10%.

במניות ההשפשיות עלו אתמול 170 שערים, לעומת 78 שירדו ו-120 שנשארו בלי שינוי. המחזור במניות ההשפשיות הגיע ל-20.6 מיליון ש"ח בעוד שהמחזור במניות ההסדר הסתכם ב-2.3 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב הסתכם המחזור ב-5 מיליוני ש"ח, מזה 1.2 מיליון ש"ח בסוג „שגיא" ומיליון ש"ח ב„גליל 4.25%". בלטו ביותר הירידות — עד 1% — בסוג „גליל".

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 2.02% ל-2.12% והתשואות השנתיות בין 27.10% ל-28.50% תוך מחזור 5.8 מיליון ש"ח.

„אוצר התיישבות היהודים": בישיבת הדירקטוריון של החברה שנערכה אתמול הוחלט לצרף כחברי הדירקטוריון את רוד שטרן, נשיא מרכז הקבלנים, ד"ר מאיר חת, יו"ר הדירקטוריון של בנק לאומי, אליעזר אבטבי, מזכיר הפועל המזרחי, חביבה אבי-גיאה, עו"ד, יועצת משפטית של נעמ"ת, אברהם אגמון, מנכ"ל דלק, דבו ברזילי, עו"ד, יקותיאל פדרמן, בעל רשת מלונות „דן". הוחלט לבחור ברוך שטרן כיו"ר הדירקטוריון של החברה. לעומת זה הגישו את התפטרותם מחברותם בדירקטוריון של אוה"ה א. הורביץ, א. ברעוז, מ. אטרמן, ד"ר א. גולדנברג, י. מקי ראיי. [illegible]

„איתן חברה לביטוח" — כלל (ישראל) הודיעה, [illegible] מניות איתן והגישה בקשה אחת לסכירת 0.73 ש"ח ע"נ מניות איתן. הבקשה נתקבלה ע"י המציע במלואה.

אלחנן הרדבניץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מפוף ומשם

מה חדש?

איידס, אמנסטי ועולם אחד

מאת עופר ניר

אירועי יום האיידס הבינלאומי, שנועד לאיסוף כספים נחוצים למחקר והסברה, נתקבלו בתגובה ציבורית נלהבת. מארגני האירוע באנגליה שמחו לבשר כי עד עתה גוייסו כשני מיליון (!) לישט, חצי מזה בעקבות מופע הכוכבים באיצטדיון ומבלי.

כאותו מופע השתתפו, בין היתר, בוי ג'ורג', אלטון ג'ון, ה„קומרנארדס" ואפילו ג'ורג' מייקל ואנדרו ריג'לי הם הצמד „וואם", ששב לשתף־פעולה באופן חד־פעמי לכבוד האירוע החשוב הזה. דובר מטעם המארגנים אמר כי הם „המומים מאושר", לנוכח הרצון הטוב שהפגינו האמנים והקהל. אגב, כמליון לישט נוספות התקבלו על חשבון תמלוגים, מזכרות מן המופע וזכויות הצילום וההסרטה שלו.

באירוע אחר, „הנשף הסודי של השוטרים" (או, אולי מדויק יותר, „נשף השוטרים החשאיים"), גויסו כספים למען אמנסטי אינטרנשיונל, המטפל בהגנה על זכויותיהם של אסירים פוליטיים ואסירי־מצפון ברחבי העולם. במופע, שהתקיים לפני כחודש, בלונדון, השתתפו בין היתר פיטר גבריאל, קיית בוש, לו ריד ולהקת „דוראן דוראן". המופע המוסיקלי, כמו גם הופעתם של קומיקאים בריטים מן הדור הצעיר (בן אלטון, רורי ברמנר ולני הנרי, שמות ידועים ומצחיקים מאוד באנגליה), צולם לסרט קולנוע באורך מלא, שיוקרן בסוף השנה הנוכחית. נוסף לסרט ייצאו גם ספר המתעד את המופע ותקליט־כפול. כל הרווחים יוקדשו לאמנסטי.

מאירועים שכבר התקיימו לאירוע שאמור היה להתקיים בחודש יולי, באיצטדיון ומבלי בלונדון, אך בשלב זה אין יודעים אם אכן ייצא לפועל. מדובר בפסטיבל ענק שייקרא „עולם אחד", שמארגניו רואים בו, לא פחות ולא יותר, המשך ישיר ל„לייב איד". מטרת הפסטיבל, שבמהלכו ישולבו הופעות של אמני־רוק מחוץ לבריטניה באמצעות שידור ישיר דרך הלוויין, לגייס כספים לארגוני צדקה בריטים ועולמיים, הפועלים בתחום הרווחה לילדים, בני־נוער וצעירים חסרי־מקצוע. אבל, יש בעייה, אפילו בעייה רצינית. את האירוע הזה נטל תחת חסותו נציגו של הארכיבישוף האנגליקני של בריטניה, הכומר טרי וייט. וייט, כידוע, נחטף בביירות כאשר הגיע לשם בשליחות הכנסיה, בנסיון לשחרר בני־ערובה. מארגני המופע אומרים כי בכוונתם לקיים את המופע הגדול הזה בכל מקרה, בין אם ישוחרר הכומר ובין אם לאו. אולם, באנגליה מניחים שאם לא ישוחרר וייט, או גרוע מכך, ייפגע על־ידי שוביו, לא יתקיים „עולם אחד".

אלטון ג'ון — 2 מיליון לש"ט

„יו 2" גורמים למהומות

אין ספק, להקת „יו 2" כבשה את ארצות־הברית. מסע־ההופעות שלה עתיד להיות אחד המצליחים בתולדות הרוק. ה„טיים" מגאזין הציב אותה בשערו. מה אפשר לבקש יותר? קצת אלמוניות, אולי, כדי שיוכלו לעבוד כמו שצריך. אבל הפופולריות הגדולה שלהם מונעת מהם את הפריווילגיה הזאת וכמעט גרמה לכך שמשטרת לוס־אנג'לס עצרה אותם באשמת הפרת הסדר הציבורי...

„יו 2" קיבלה רשות מטעם המשטרה לצלם וידיאו־קליפ לאחד משיריה, בשכונת־עוני בעיר. המיקום המדויק אמור היה להישמר בסוד, אולם תחנת רדיו מקומית גילתה היכן יתקיימו הצילומים ומסרה על־כך למאזיניה, שהחלו לזרום בהמוניהם, בתקווה להעיף מבט באליליהם. גם קציני משטרה בכירים האזינו לרדיו ומיהרו להגיע לשם כדי למנוע מהומות. מפקד המשטרה הורה ללהקה לרדת מן הבמה המאולתרת, על גג אחד הבניינים. אולם לאחר משא־ומתן, הסכים להעניק להם ארכה בת 20 דקות, לצילום הסרטון. המעריצים, בכל אופן, המשיכו ונהרו למקום כשהם גורמים לפקקי־תנועה ארוכים. „יו 2" מצירה סיימה לצלם והחלה, אולי כמחווה למעריציה, לבצע בספונטאניות את להיטיה המוכרים. רק לאחר שקצין משטרה ניתק את הספקת זרם החשמל מן הגנראטור, ירדה הלהקה מן הגג. המשטרה, כך נמסר, כועסת מאוד. המעריצים ממשיכים להעריץ, אפילו יותר מקודם.

ג'אז

קו המשך

וויין שורטר, CBS – PHANTON, NEVIGATOR , תקליט יבוא

מאת יוסי ונונו

התקליט יצא לא מזמן, כך שהוא יבוא טרי יחסית אולי זה במקרה ואולי מישהו חושב שזה משתלם לייבא את שורטר סימן טוב, גם לחובבי הג'אז מגיע לקבל תקליטים סמוך למועד הוצאתם ולא שנה אחרי־כך, כמו שקורה בדרך כלל. למה דווקא שורטר? לא רק הוא, גם „טוטו" יצא במעט במקביל להופעתו בחו"ל, דברים זזים כאן.

שורטר ממשיך בקו שקבע לעצמו לאחר הפרידה מ„תחזית מזג האוויר", פיוזן עם צליל סקסופון דומיננטי, שתוף עיבודים עשירים, עמוסי סינתיסייזרים, ויותר סקסופון, קשה למצוא בתקליטים האחרונים שלו חידושים או פריצת דרך, שורטר עדיין מקסים, אם כי הוא זנח במקצת את המקצב האפריקני לטובת חזרות כיבוסיות משהו, כיבוס מעורכן.

שורטר מקיף את עצמו במיטב הנגנים הצעירים של הג'אז כרגע, ולא כמו בהופעה בארץ, הוא מרסן אותם. מיטש פורמן קלידן מצוין וכך גם סטו גולדברג, שמספקים את הליווי והמילוי האלקטרוני והכל במידה. אלפונסו ג'ונסון מספק את צליל הפאנקי בגיטרת באס מקפיצה, גון סטוטסי מגבן באס חם יותר. רגוע, במיוחד בקטעים המדהימים. הקטעים הטובים: „מצב אדום", קטע פיוזן כאסח במסורת מהורשינו, „ציפור מהג'ונגל", קטע עדין, עם צ'יק קוריאה בפסנתר, „שלט רחוק", „אבני דגל", בסך הכל תקליט טוב, אשר עדיין להקשיב לפיוזן, מה גם שאפשר לשמוע את הסקסופון של שורטר עוד כמה שנים טובות מבלי שיימאס. יש לו קבלות.

תקליטים

הצליל האישי של רודיך

מאת עופר ניר

אריק רודיך מרבה להשתמש במילה תסריטים. כאשר הוא נדרש לתיאור המוסיקה שלו. הוא מספק את הרקע, המאזין צריך להשלים, לכתוב לעצמו את התסריט לסרט הפרטי שלו. בו הוא יכול לככב או לצפות מן הצד. אריק רודיך הוא, אם תרצה, טיים, קברניט, מורה־דרך, המוביל את המאזין אל האתר. אך מניח לו לגלות בעצמו את נפלאות המקום, במו־עיניו, במו־אוזניו, בכל תחושותיו.

ב„מאנטרה", תקליטו החדש, אפשר להפליג על פני ים תת־המודע האישי. מדובר במוסיקה כלית נטו, אין מלים, אין הכוונה לדרך מחשבה מסוימת. כל אחד יכול לכתוב את הסיפור שלו ויכול גם שלא לעשות כן, אלא להניח למוסיקה לשטוף אותו, להציף את נפשו, לכסות אותו ולהניחו עייף ומאושר, כלאחר חווייה רגשית עמוקה. „מאנטרה" הוא תקליט חסר־הגדרה. הוא תקליט מרתק.

והוא תקליט שראה־אור זמן רב לאחר „סטאללה", קודמו, שיצא לפני למעלה מארבע שנים. „אני יוצר הרבה מוסיקה, מתוקף הנסיבות, אני גם מבצע וגם מפיק ומעבד שנמצא הרבה באולפן, אין לי בעייה שקיימת אצל מבצעים רבים אחרים — הצורך לאסוף חומר כדי להיכנס בסוף השנה להקלטות, לפי החוזה עם חברת התקליטים. אני יוצר הרבה ויש לי הפריווילגיה של בחירת החומר. שאהיה שלם איתו. אין בתקליט הזה אף קטע שלא הייתי שלם איתו לחלוטין," אומר רודיך.

פער הזמנים אינו רק בין התקליט הקודם לחדש. גם בין קטעים בתוך התקליט הזה. יש כאן חומר שהוקלט כבר לפני ארבע שנים, פחות או יותר צמוד ל„סטאללה". רודיך לא מיהר. הוא בוחר קטעים שעומדים במבחן הזמן. יש לו, הוא אומר, חומר מספיק לשלושה או ארבעה תקליטים, אבל הוא לא־יילך להוציא אותם החוצה, לא בעתיד הקרוב בכל אופן. הכייבי הבא שלו עשוי להיות תקליט בהרכב קאמרי.

אריק רודיך – תקליט מרתק

המוסיקה הכלית של רודיך יכולה להסתווג תחת „ניו אייג'". מהו ניו אייג'? מהם מאפייניו? מי הקהל שלו. אם באנגליה לא הצליחה תכנית טלוויזיה מיוחדת לתת תשובה חד־משמעית לשאלה, יהיה קשה להוציא אותה גם ממנו. ניו אייג' היא מוסיקה כלית, מוסיקה של אווירה. מוסיקה שצריך להאזין לה, רצוי במערכת קומפאקט־דיסק, אבל היא יכולה גם לרחוף ברקע. „כן," רודיך נאנח, „המקטלגים כבר קבעו שמדובר בניו אייג', לפי אותו הגיון, גם סטאללה צריך היה להיכלל בהגדרה הזאת ואני הקדמתי את כל המוסיקאים הגדולים שעושים את הניו אייג' כיום. איך אני מגדיר את הניו אייג'? עד כמה שאני מבין, היא באה למלא את החלל שהותיר אחריו הפופ המתקדם. זו מוסיקה אופקית, מלשון אופק, שאפשר לשבת ולהירגע עליה או שהיא מקרינה לך סרטים".

שוב סרטים. רודיך היה קשור לכמה וכמה סרטים. הלחין ל„נגוע", לסרט הטלוויזיה הבריטי המעורר מחלוקת „אומץ כפו העימות". טוען לחוסר הזדהות פוליטית עם המסר הפוליטי של הסרט הזה. בימים אלה הוא עסוק בהפקת שני תקליטים חדשים, לא לעצמו, וכותב מוסיקה לשני סרטים.

„מאנטרה", המילה, לקוחה מן המדיטציה הטראנסצנדנטלית. הוא אינו מודט בעצמו, לא מרחף. טיפוס שורשי נטוע היטב בקרקע, עם אשה וילדה וכיף שלו להיות איתן בבית, שגובר על הרצון הקיים בכל אמן, לעלות ולבצע את החומר על הבמה. אלא שהוא לא יעשה זאת, הוא לא יילך להופיע „לפי הצעות של אמרגנים. לפי המגמה הטובה לתקליט הקודם, אני יודע שיש קהל למוסיקה שלי," הוא אומר. „אבל אני לא רוצה. אני לא אוהב להופיע כי לדעתי, הקהל בארץ, לא כולו כמובן, לא בא כדי להינות אלא כדי לבקר. אני צריך פידבק מידי מן הקהל ואני לא מדבר על מחיאות־כפיים אלא על אווירה מתח באווירה, לדעת שהם מבינים מה קורה."

„סטאללה" נמכר היטב, ממשיך להימכר בכמויות קטנות אך יציבות, עד היום. רודיך מקווה שגם התקליט החדש שלו יהפוך לתקליט קטאלוג, כזה שנמכר לאורך שנים. „מאנטרה", אגב, ייצא גם על גבי קומפאקט־דיסק, אידיאלי לסוג המוסיקה הזה. הוא מספר שמתקיים כעת משא־ומתן עם חברות תקליטים באנגליה ובארצות־הברית, להוצאתו של „מאנטרה" בחו"ל.

והתשובה ל„מאנטרה", מדובר, הוא אומר, בצליל אישי. צליל אישי של כל אחד ואחד. „אבל, אם הייתי כותב לי על העטיפה: אריק רודיך: צליל אישי — זה היה מתקבל כסיסמת פרסומת שקשה להתייחס אליה. כשאתה כותב מאנטרה, זה אחרת. זה כבר מסקרן. התקליט הזה, המוסיקה שבו, היא הצליל האישי שלי."

נולדה מחדש

„סנטנה" — „חופש" CBS

„סנטנה" – רגשות צפים לא עמוקים במיוחד

מאת עמית רוט

בעוד יומיים תוכלו לשמוע אותם כאן. שוויים ותיקים של קצב ומוסיקה. אבל מי שמצפה ל„סנטנה" מודל שנות ה־70, עשוי להתאכזב. זאת היא להקה ש„נולדה מחדש", אם להשתמש במושג תהלית, בתשובה של הנוצרים הפונדמנטליסטים בארה"ב.

„ורה קרוז", אלבומם האחרון, שהוצא בארץ בחיפזון לכבוד האירוע, מציין את הלידה מחדש של „סנטנה" כלהקה בעלת מחויבות חברתית נוצרית, שמקדישה את עצמה למלחמה למען החופש. על העטיפה הפנימית פרצופיהם של גדולי לוחמי החופש בדורות האחרונים, מאייב ליינקולן דרך גנדי, ועד מרטין לותר קינג ונלסון מנדלה, ומעל לכולם מורה דרכו החדש של קרלוס סנטנה מודה לו:

„תודה לך ישו על נשימתי, תודה לך על חוננך ועל השליחות שלך", והאהבה לצלוב נשמעת, כמו כל אהבה, לעיתים בנאלית.

80 אחוז מגל המוסיקה הנוצרית החיובית ששוטף את ארה"ב (ואפשר לצפות בעלייתו בטלוויזיות המזרח התיכון) הוא זבל אמיתי. וחבל לראות את כישוריהם המוסיקאליים המעולים של קרלוס סנטנה ונגניו (כמעט אותו הרכב שיבוא לארץ) הולכים במסלול שאפילו רק דומה למסלול הנ"ל.

בכל אופן, התקליט הזה מכיל, נוסף לרגשות וחברתיים לא עמוקים במיוחד, נגינה נפלאה של הנגנים, עם סולו גיטארה עם ותופים מדי פעם, שמחפים על רוב החסרונות. תקליט שיעצבן חובבים ותיקים של סנטנה, אבל כלשעצמו תקליט מכובד למדי. במיוחד אם לא שופטים בשמיעה ראשונה.

משען חלול

מאת אבי בניהו

חשדנות במעמקי היער

שמועות ספורים לאחר התפוצצות פרשת פולארד והרעש הגדול סביב מינויו והתפטרותו של אל"מ אביאם סלע, האמריקנים מסרבים עדיין להחזיר את מערכת היחסים למצב בו היתה בטרם הפרשה. בעצם, אף אחד לא מצפה שהאמריקנים יתנהגו כאילו לא אירע דבר. אבל עקיצותיהם מגיעות דווקא במקומות הכואבים.

ניקח, למשל, את פרשת היער. סתם יער שניטע לפני כשבועיים בהרי הכרמל להנצחת זכרו של אדמירל ג'ק רדבין ז"ל. רדבין המנוח היה קצין אמריקני שהירבה לבקר בישראל ונטל חלק פעיל בשיחות בעניין שיתוף הפעולה האסטרטגי בין ישראל לארה"ב.

כשנגשו לתכנן את הטכס בנטיעת היער, ביקשו המארגנים הישראלים לזמן עיתונאים וצלמים, אולם האמריקנים סירבו. הם רצו לנטוע את היער בצנעה, ללא התקשורת שבוודאי היתה באה למקום לצלם את השגריר האמריקני עם מנכ"ל משרד הבטחון וכו'.

נו־הכל, היחסים עם ארצות־הברית נמשכים, ובכלל יש קצת חשדנות אפילו במעמקי היער.

מגן החרדים

תארו לכם חבר קיבוץ של התק"מ, שליח תנועה, ומגן כמעט בחירוף־נפש על החרדים המשתמטים משירות בצה"ל, ובשם מי הוא עושה זאת? בשם הסכם קואליציוני וסטטוס־קוו שקבע בן־גוריון בכניעתו לחרדים לפני שנים רבות.

לא ברור אם רעדו ידיו של עוזר שר הבטחון צבי (צביל'י) בן־משה, שעה שנימק מן הכתוב את תשובתו של שר הבטחון, יצחק רבין, לעתירה שהגיש לבג"ץ בעניין החרדים המשתמטים עו"ד דסלר.

האמת היא, שבשעה שהוגשה העתירה לבג"ץ יכולת לדעת מראש את תשובתו של שר הבטחון. והחבר צביל'י מהתק"מ בשם המיניסטר מדבר בזכות בני הישיבות החרדיות. על זכותם להסתגר ללמוד תורה ועל חובתה של המדינה לאפשר זאת בידם. האם השפיל קצת את עיניו כאשר ענה כישה?

דומה לנו, שצביל'י עוזרו הבכיר של שר הבטחון, היה יכול לבקש מהמיניסטר לפטור אותו מהעניין הזה של ייצוגו בתשובה לעתירה ואני אפילו סבור שהשר היה מבין זאת. מה רע, למשל, היועץ המשפטי של משרד הבטחון, למשימה זו, או ראש לשכת השר?

ודוקא חבר קיבוץ מהתק"מ? לא ברור.

הכסא המוסיקלי הריק

כבר סופר במדור זה על המאמצים הרבים שמשקיע קצין חינוך ראשי תא"ל נחמיה דגן באיתור נגנים מצטיינים המתגייסים לצה"ל. זה כמעט פרויקט אישי שלו.

לפני זמן קצר הלך דגן לשמוע קונצרט במשכנות שאננים בירושלים, ואת ליבו שבתה נגנית כנור צעירה בת 17. בדמיונו ראה קצין חינוך ראשי כיצד היא משתלבת ברביעיות הקאמריות בצה"ל. אולם הוא נתבדה כשבישרה לו הנערה בחיוך שלא תתגייס לצה"ל היות שהיא דתיה. תא"ל דגן הגיב בזעם. בגליון „במחנה" האחרון הוא פירסם מכתב גלוי ל„ש", הנערה הסטנתרנית שהותירה את צה"ל לאחרים. תא"ל דגן כותב לה, בין השאר, שהוא לקונצרטים שלה כבר לא יבוא יותר:

„שמעתי את נגינתך, אבל מהיום והלאה, כשאת תנגני אני לא אהיה באולם".

„לפני כמה חודשים נפגשנו בפרוזדור „משכנות־שאננים".

„צצו לי שאת כשרון יוצא מגדר הרגיל בנגינה, ואני ככל ישראלי, גאה הייתי בך. „ש" בת ומשכורת כליבך. אמרו שאת דתייה ואני חששתי שלא תתגייסי לצה"ל, שתנצלי את זכות הפטור. אימך הרגיעה אותי: „מה זאת אומרת, הרי יש לה אחות קצינה". כך אמרה. „ומדוע שלא תהיה?"

„שמחתי כשבילך. שמחתי בשביל חברותיך, חילוניות כדתיות, שמשרתות למרות שכדי להיות בצה"ל צריך באמת לרצות. אולי לרצות כל יום מחדש. הייתי גאה בך גם בפגישה השנייה, כשראיתי לך בקונצרט עם הפילהרמונית הישראלית, שם אמרתי לזו שישבה לצידי, כי יש לי פשוט כשבילך כמוסיקאית מצטיינת ואנחנו — את יודעת — עושים בצה"ל כל־כך הרבה בשבילכם.

„חייכה ואמרה: „היא לא מתגייסת".

„צריך אישר זאת והוסיף: „יש לה הרבה מה לעשות".

„יש לך הרבה מה לעשות..."

„גם לחני, אפרת, צביקה, אלונה ורביב יש מה לעשות.

„גם לניר, ג'ו, ויאיר יש חלומות אותם דחו בתשע שנים.

„את יודעת מה הן תשע שנים?

„את בוודאי יודעת מה הם חלומות.

„תשע שנים של סכנה מתמדת שרק אחריהן ילכו להגשים משהו מחלומותיהם. „משהו" כי אחרי תשע שנים משהו מהחלומות נשאר בדרך.

„הזכרתי את צביקה, ניר, ג'ו ורביב כי פשוט אי־אפשר להזכיר את האלפים. שנה בשנה. בין החיילים הללו היו גם יחיאל, ציון, יוסי, עמי, יפתח ודוד. את יודעת כמה מוכשר היה דוד, מה לא אכיוו דוד כבר לא יעשה דבר. הוא יידע כל יום כי זה עלול לקרות ולמרות זאת המריא למסך מחדש. יחיאל, ציון, יוסי ויפתח...

„את היית צריכה להקדיש שנתיים אותן ריפדנו לך בטרם גוייסת. ריפדנו וחשבנו שתדעי להכיר זאת ולתת משהו להולכים לצידך על תתחתים ומהמורות, בשולי הדרך הסלולה כדי שתעלי. אלה שבזכותם אנחנו יכולים לספר לך את הדרך. בני גילך, אשר בניגוד לאבא שורשים שורשים זה לא רק לצטט מורשת או לחשוף ייחוס, כי שורשים צריך לשתול, לטעת בקש אבות אינה נקנית במלים אלא בעשייה אישית.

„שמעתי את נגינתך, אבל מהיום והלאה כשאת תנגני אני לא אהיה באולם. אני יודע שזה עלול להישמע מגוחך. הרי לחץ הכרטיסים יהיה גדול כל־כך עד שמושב אחד פנוי פשוט לא ייראה. ואולי בארץ הזו הרבה חובבי מוסיקה, אני רואה אותם בצה"ל.

„לפחות זאת אני לא אהיה שם. בשביל חיילי השריון וגולני וחי"א, בשביל צביקה ואפרת ואלפי הנגנים המצטיינים שמשרתים והאמיני לי גם מקבלים משהו לנשמת המוסיקאי שבהם.

„הכסא שלי יהיה ריק כדי להזכיר לך את מה שההולכים בראש הפסיקו מזמן מלהזכיר. שכחו להזכיר כי כל אדם חב לחברה בה הוא חי ואין זו סיסמה שחוקה אלא אמת עתיקה שכוחה לא פגה יותר מתמיד.

„שלום לך „ש", מאחל לך שתצליחי בכל אשר תלכי, אנחנו בדרכנו שלנו חייבים להצליח. בשבילך."

תא"ל נחמיה דגן. אני לא אהיה באולם

איזה עונש מקורי

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, מאמין באמונה שלמה, שאת הטיפול צריך לתת יותר למפקדים מאשר לחיילים. דיין קצין בכיר נחשב בפיקוד צפון גבוה מדינו של חייל זוטר. הסיפור הבא יכול לסמל במקצת את המשמעת השורה כיום בפיקוד של האלוף פלד, והאמינו לי שזה עובר וכולם כבר מבינים את זה בצה"ל בכלל ובצפון בפרט.

לפני מספר ימים התארח פלד ביישובי קו העימות בגליל המערבי; סייר בישובים, נועד לשיחות עם ראשי מועצות ומזכירי קיבוצים. לקראת סוף הביקור, שהיה אמור להסתיים ב־12.00 בצהריים, התברר לראש המועצה האזורית מטה־אשר, שאת החלק האחרון בסיור (ביקור בקיבוץ כברי) לא ניתן יהיה לבצע. הוא הציע לאלוף למשוך את הביקור ב־10 דקות יותר ולהספיק לקפוץ לכברי.

פלד סירב באדיבות: „יש לי בארוחת־צהריים פגישה עם כמה קצינים בכירים ולא יפה שאאחר", הוא אמר והמארחים הבינו.

קצת לפני השעה היעודה הגיע האלוף לפיקוד. והנה, מי שמאחר להיות הם דווקא חלק מהקצינים הבכירים (תת־אלופים ואלופי־משנה). חלפו להן חמש דקות ועדיין נותרו כמה כסאות ריקים סביב שולחן הדיונים.

תוך רגע החליט האלוף לפזר את הפורום בלי לקיים את הדיון, ולמורת רוחם של הקצינים הבכירים, שהגיעו מכל חלקי הצפון, נקבע הדיון למחרת היום, בשש בבוקר, ודברים כאלה, נוסף, אין בדרך־כלל בצה"ל.

אלוף יוסי פלד. בשש בבוקר

משה לוי (באמצע) כבר בקיבוץ. על מקומו יושב שומרון. אם לפידות (משמאל) יצטרך להסיק מסקנות – אז האלוף בן־נון (מימין) יכול להוציא מהארון את כוסיות ה„לחיים"

הוא „ימריא" למקום אחר?

גם בחיל־האוויר ממתינים בסקרנות לדו"ח ועדת המשנה של ועדת החוץ והבטחון החוקרת בפרשת פולארד. שם חוששים בעיקר לגורל מפקד החיל, האלוף עמוס לפידות.

בצה"ל היו שני קצינים בכירים מעורבים בפרשה: הרמטכ"ל לשעבר, משה לוי, ומפקד חיל־האוויר הנוכחי לפידות. לוי, כידוע, כבר בבית, אבל לפידות עדיין בתפקיד. על־פי ההערכה, יהיה לוועדת אבן מה לומר על השניים ולא בטוח כלל שלא יירמז שם בדבר הצורך להסיק מסקנות.

מיכאל דקל. שכחו אותו

סגן השר כבר לא מתלונן

ברגע הראשון, כשהגעתי ללשכת הרמטכ"ל בתל־אביב, לטכס חילופי הרמטכ"לים, הבחנתי בחסרונו של מישהו. סגן שר הבטחון, מיכאל דקל, לא היה שם.

כידוע, החלים ח"כ דקל ושב לעבודתו במשרד. אבל באירוע כל־כך מרכזי במערכת הבטחון הוא לא היה.

כנראה שכחו להודיע לדקל על הטכס. אבל הוא לא מתלונן, כי הוא כבר רגיל. הנה, לפני זמן מה ערכו קבלת־פנים לאורח חשוב מהגולה ושוב שכחו את סגן שר הבטחון. למחרת, כששמע רשמים מהאירוע, התלונן באמצעות עוזרו על ששכחו עליו. אבל עכשיו הוא כבר לא מתלונן יותר. פשוט נמאס לו.

לא ששים לדבר על כיבוש

[illegible]

רשות הקורא

סיכוי קלוש

הסיכוי למגר במשטר דמוקראטי את הגוש הימני השולט בארצנו שלטון מוחלט בוכות כוחו, קלוש מאוד. אי־אפשר למגר שלטון שכוחו מעל למאה חברי כנסת והוא המרכיב את הממשלה ושליט בכל שאר עמדות הכוח במדינה, ולעשות את המהפך הזה בעזרת פחות מ־20 חברי כנסת המייצגים ארבע מפלגות שמאל מפורדות ומתקוטטות ללא הרף ביניהן. אבל אם קיים סיכוי זעיר להפעיל לחץ יעיל על השלטון הנוכחי הוא יוכל להתגשם רק אם יתאחדו ארבע מפלגות השמאל על בסיס תוכנית פעולה מעשית וברורה. כדי שיהיה סיכוי להתגשמות תקווה קלושה זו, חייבים מנהיגי ארבע המפלגות להתעלות מעל לוויכוחי העבר ומעל למחלוקות אישיות.

מיום ליום מתבררים ממדי ההתמוטטות החברתית בישראל, ואם תימשך ההתקוטטות הקטנונית בין מנהיגי מפלגות השמאל, נגיע במהרה למצב בו כבר אי־אפשר יהיה למנוע, בשום מבצע חברתי, את דהירתה של המדינה אל סופה ההכרחי המר.

ישי נאור, שער העמקים

בנשימה אחת

נתבשרנו בטלוויזיה: אנשי „שלום עכשיו" מגנים את הרוצחים ששרפו למוות משפחה יהודית, וגם את המתנחלים שהגיבו בקלקיליה וניפצו זגוגיות. אצלנו נשרפה משפחה שלמה, ילדים נאבקים על חייהם ביסורי תופת לאחר שאיבדו את אימם באש. אצלם — נשברו זכוכיות. אותו גינוי באותו משפט ובנשימה אחת.

אם המצב היה הפוך, ומשפחה ערבית היתה נשרפת, אנשי „שלום עכשיו" היו יוצאים מדעתם בהפגנות זעם בכיכרות ובכבישים. להפגין הזדהות עם הנרצחים, אבל כאשר נשרפים יהודים זה נדוש: מאזנים את החשבון עם זגוגיות מנופצות. והרוצחים יכולים להמשיך במלאכתם.

אותו שידור נוצל גם כתשדיר „פרסומת" בהתגייסות לטובת סוחרי קלקיליה.

כתבי הטלוויזיה החרוצים ניסו להשפיע על הקונים היהודיים לחזור מהר לקניותיהם בקלקיליה — אם יפגע עוד יהודי. לא נורא.

באותו שידור חדשות, קריין בכיר עיקם את פניו „היפים" בכוח, לנוכח דרישתם „המחוצפת" של המתנחלים להקים משמר אזרחי, כשם שנהוג בשאר אזורי הארץ, וסיכם את השידור המרגש בפרשנות פרטית — „לקיחת החוק לידיים". אני חושב שרק אצלנו עובדי תחנות שידור ציבוריות מרשים לעצמם להשתמש בעוצמה התקשורתית להבעת דעותיהם הפרטיות („הוגי דעות") כמנהג בעל־הבית.

ולאנשי הצדק המוכהקים, הנקראים משום־מה שמאלנים: אם חלילה, היינו אנחנו המיעוט החלש, והיינו נחשדים בשריפת משפחה ערבית, התגובה המיידית היתה רצח אלפי יהודים ודיכוי הנמשכים לדורות.

אינני מצדיק את ניפוץ החלונות, אבל להשוותו עם מעשה הנבלה של שריפת ילדים?

בזמן האחרון אני פוגש אנשים רבים מכל הזרמים הפוליטיים שהפסיקו לפתוח רדיו, פותחים טלוויזיה ורה ומשתדלים לא לקרוא עיתונים. משוט מפסיקים להתעניין במה שקורה בארץ, כדי לא להיפגע בלבם. אוי לנו שהגענו לכך.

אני חסיד גדול של הדמוקרטיה. אני משווה את הדמוקרטיה לרפואה — כאשר לוקחים אותה במידה הדרושה, היא מבריאה, אבל כאשר בולעים אותה בכמות מופרזת, היא עלולה גם להרוג את המשתמש בה. זה מה שקרה באמצעי התקשורת שלנו.

מה שברור הוא, שאת השלום תנכסף „שלום עכשיו" לא יביא עלינו. אבל נזקים הוא מביא עלינו בטחות.

דוד לבקוביץ, נהריה

למה הם יורדים

אין לחפש רחוק את הסיבות לירידה של חברי משקים צעירים. לפי העמודות המוצגות ב„על המשמר", אנחנו מרכאים עם אחד, גוזלים את מולדתו, מכים נשים וילדים, תומכים באפרטהייד ונכשלים בלבנון. בקיצור, אין במה להתגאות ויש לנו סיבות טובות להתכייש בעצמנו.

הפיתרון לגבי מספר גדל והולך של ילדי קיבוצים הוא לעזוב הכל ולהתחיל מחדש, בארה"ב. הגופים שם משגעים והאידיאולוגיה השלטת היא אחווה ושוויון, ללא הבדל מוצא, גזע, דת ומין.

ידידאל גלבוע, גבעת ברנר

תופעה פסולה

ברצוני להעיר על תופעה פסולה שנתקלתי בה יותר מפעם אחת: לעתים יוצא לי לנסוע במונית. להגל העבודה, בבקשי מהנהג קבלה, קורה שהוא מבקש „לוויטב" עימי ולהתוב סכום גבוה יותר ולגבות למעשה את הסכום הנכון כפי שמופיע במונה. דבר זה משש ועזע אותי. לראשונה השכחתי שאולי נתקלתי בנהג לא הגון והעמדתי אותו על טעותו, אך הדבר חזר ונשנה עם מספר רב של נהגים.

שרה בן־יהודה, חולון

בעריכת צביה בן־שלום

נעים לראות גן פתוח

22 שנה של עבודת שדה חרוצה ועקבית, בשקט בשקט, ללא כותרות. פעילות מפ"מית ברוכה שהניבה עד כה 59 גני ילדים במגזר הערבי ברחבי הארץ, 17 מהם בנצרת וסביבותיה. לאחרונה חגגו בעיר הערבית הגדולה את יום האם, ולגני הילדים של סובחייה ושל פריאל הוזמנו האימהות לחגוג עם ילדיהן. גם אנחנו באנו. מה יש, אימהות או לא?

הכל התחיל בעצמם עם קמילה מורני מהכפר הערבי מורעה. קמילה, אז בחורה צעירה, הגיעה לקיבוץ עברון השכן וכין היתר עבדה בבתי ילדים. ההכרות מקרוב עם אפשרות אחרת קסמה לה מאוד. בבוא העת פתחה קמילה גן ילדים בכפר. היום, כעבור יותר מעשרים שנה, היא גננת במקום מגוריה — מעיליה, ואחראית על גני הילדים באזור.

לא, זה לא הלך קל. כמו בכל נסיון לשינוי תפיסת חיים מאוד מושרשת, גם כאן היה מאבק קשה שעדיין מתלווה לכל פתיחת גן חדש. „הגננות הראשונות היו חלוצות במלוא מובן המילה", אומרת עמירה זכאי מקיבוץ דן. עמירה היא היום אחראית על המגזר הערבי במחלקת החברות של מפ"ם.

בגן של סובחייה צפוף מאוד. שני חדרים קטנים ל־30 ילדים ויותר. המסיבה נערכת במרפסת צרה ומאורכת, ובתוך הקהל אפשר להבחין בהרבה נשים מסולמיות רתיות.

צפוף במרפסת הגן של סובחיית

הילדים, לבושי חג, הכינו הופעות: הצגה, שירים, דקלומים — מחזיקים במיקרופון כאילו זה מה שהם עושים כל הימים. בסיום המסיבה מקבלת כל אם מתנה מילדה. האימהות מעריצות, מתמוגגות, ואתה יודע בפעם האלף שאמא היא אמא היא אמא.

הגננת פריאל

הגן של פריאל הוא סיפור אחר, סיפור הצלחה במונחים של המגזר הערבי. מעט ילדים, מבנה מרווח מותאם לצרכים, ומצויד. אבל לא רק זה. יש כאן באווירה של פתיחות, של עניין וצורך אמיתי בקידמה (מילה גסה?). האימהות שותפות מלאות לכל מה שקורה בגן. יש וערה של חמש מהן והמעורבות שרירה וקיימת.

עבלה עבר אל עזיז, צעירה בת 26, היא חברת ועד. בוגרת תיכון, דוברת עברית טובה ויודעת את רצונה. „הבאתי הנה את הילד כי זו היתה האפשרות הטובה ביותר. אין בשכונה שלנו גן שעשועים, גן ציבורי או כל מקום בילוי אחר לקטנים. הטיפוח הסביבתי שואף לאפס. בגן הזה הילד רוכש מושגי חיים ראשוניים: הבחנה בצבעים, ידיעת תאריכים, משחק משותף נימוסי שולחן, חינוך לניקיון ועוד ועוד". מה אומרת אמה של עבלה, מה אומר בעלה? „אמא לא תמיד מסכימה עם החידושים, אבל בבית שלי עם הילד שלי, אני מתנהגת לפי הבנתי. גם השכנות אמרו לי: ‚למה לבזבז כסף על גן?'. אבל לי היה ברור שזה מה שאני צריכה לעשות. הבן קשור אלי מאוד והרגשתי שטוב יהיה להפרד קצת כדי לתת לו עצמאות". הבעל — פועל בניין — תומך בכיוון שבחרה עבלה וכשהיא נוסעת לימי עיון, מוצאים ביחד פתרון לילדים.

בראשית הדרך היו הדברים נתונים במדה רבה ביד המקרה. אמירה סרטני היתה הראשונה שהכניסה את הנושא למסלול מסודר ומשמעותי. אחריה הגיעה יעל וגנר משובל, לזכותה זוקפים מהפך אירגוני חשוב ביותר — הכרה ומעורבות של משרד החינוך בעניין האמור. נבנתה תוכנית משותפת להכשרת גננות, אשר כללה 340 שעות לימוד במשך שנתיים — תוך כדי עבודה. יום בשבוע באוהל שרה או מכללת מנשה. בסיומה של ההכשרה זוכות הגננות לתעודת הכשרה. בהמשך, משתתפות הגננות בסמינר שמתקיים אחת לשבועיים, שהוא מעין השתלמות. לסמינר תוכנית בסיסית, שניתנת לשינויים מתבקשים. משלבים בו לימוד תיאורטי בתחום החינוך עם הרצאות פוליטיות. לאחרונה גם ערכו ימי סיור — אחד לקיבוץ רכדים והשני לשער־הגולן, עם מגמה לימודית מוגדרת. „במפגש הבא", אומרת עמירה, גננת בעלת ותק, „נעבד את הרשמים שהצטברו בסיור". לסמינר מצטרפות גם אימהות מעונינות והמעגל מתרחב.

„הנשים הללו", אומרת עמירה, „הופכות עם השנים לגורם רציני ומשפיע הרבה מעבר לתחום החינוך. הן נעשות מעורבות מאוד בקהילה, מגלות איכפתיות בכל מה שקורה ולקולן משקל נכבד ביותר".

במהלכו של הסיור בנצרת עלה לא פעם ולא פעמיים השם אטקה. „אם הפעילות של המיגזר הערבי", אומרים עליה פה־אחד. מוותיקות שער־הגולן, שעבודתה המסורה רבת השנים זוכה כאן להערכה ואהדה לא מוסתרת. אבל אטקה היא סיפור בפני עצמה, שככר נשמע בעבר, ועוד יישמע בוודאי בעתיד.

„מהבחינה הפוליטית, ישנה בעייתיות מסוימת", מעיד מאיר מעין־דור, פעיל מפ"ם בנצרת. „העשייה היא כולה של מפ"ם, והכספים לצרכים השונים ניתנים מ‚קרן־כדר'. אבל אצל ‚הנהנים' מהמיגזר הערבי אין מספיק מחויבות להזדהות עם המפלגה. נכון הוא שישנה דרישה ואפילו מעין תנאי להזדהות פוליטית איתנה, אבל לא תמיד זה עובד. לפעמים זה אחד כפה ואחד בלב. לפעמים מתברר במאוחר שהנתינה נוצלה, כשלמלכתחילה לא היתה כוונה להזדהות". ומוסיף מאיר: „עם הבעיה הזו מנסים להתמודד ולהעמיד את הדברים באופן חד־משמעי וברור יותר".

גם אם כאלה הם פני הדברים מהזווית המפ"מית ולא הכל הוא כמצופה, הרי שמשמעות כאן על רובם שלעשייה הזו חשיבות וגמישות מעל ומעבר לזווית (חשובה ככל שתהיה) זו או אחרת.

שיח אמהות

רחל שלו

חוסר דבש — עקיצת מחיר

כאשר במשך שבועות רבים לא מצאתי באף רשת שיווק גדולה בירושלים צנצנת דבש וברור קצר העלה, שיש מחסור במצרך זה. עניין די תמוה, מאחר שהדבש אינו מועד לקלקול, הלכתי לחנות מכולת המוכרת מעדנים שונים. כאן מצאתי דבש בצנצנת של חברה מכובדת, במשקל 350 גרם. המוכר נקב במחיר של 5 ש"ח וכאשר הערתי לו, שנדמה לי שזה מחיר מופרז, השיב האיש כי הסיטונאים מנצלים את המחסור ודורשים ממנו יותר.

יו"ר המועצה לייצור ושיווק דבש, שמואל בוקסר, אישר באוזני, כי אכן קיים מחסור בדבש, וזאת בשל מחלה במכוורות בשם „ורואה", הקוטלת את הדבורים, אבל אינה פוגעת במוצר עצמו, אלא שפחות דבורים — פחות דבש, עד כדי כך, שמייבאים עתה 150 טונה מארה"ב (הצריכה השנתית של ישראל מגיעה לכ־1600 טונות). יחד עם זאת הוא מבטיח, שכבר בימים הקרובים יגיע לשוק דבש מקומי מגרידה בישובי הבקעה, בהם הגרידה מוקדמת, בגלל החום. ממכוורות במקומות אחרים יגיע דבש רק אחרי הפסח וזאת הודות למלכות שהובאו מאוסטרליה, כדי להתגבר על המחסור בדבורים ומצפים מהן ליבול יפה.

הנזק למכוורות היה גדול, מציין בוקסר, וקיבלנו תקציב של 200,000 דולר מארה"ב, כדי לחקור את המחלה, שהופיעה לפני שנתיים ובשנה האחרונה התגברה וגרמה למחסור.

מכל מקום — אם תמצאו דבש ישן בחנויות, אין מה לדאוג, דבש כאמור אינו מתקלקל. אבל בהזדמנות זאת כדאי לזכור את המחיר, שהוא בפיקוח ואסור לחנווני לדרוש יותר. מיכל של 170 גרם מחירו המירבי 1.5 ש"ח; 200 גרם — 1.8 ש"ח ו־350 גרם — 3.10 ש"ח. אין מחסור במזון מלכות, וכמו כן מצויים על המדפים חיקויים שונים לדבש וכדאי לקרוא היטב את התוויות, כדי לוודא אם המוצר הוא דבש או רק מתוק כדבש.

מרים גורן

תקן לנעלי ספורט

200,000 כפיפות צריכה לעבור סוליה של נעל התעמלות במכשיר בדיקה מיוחד, לפי דרישת התקן הישראלי החדש ת"י 1231 — „נעלי התעמלות עשויות בד כותנה", שפורסם לאחרונה. חודות לבדיקה זו, ורבות אחרות המופיעות בתקן, ניתן לקבוע אם אכן מתאימה נעל ההתעמלות לייעודה הספורטיבי.

יחד עם התקן הנ"ל פורסם גם ת"י 1233 — „נעליים דמויות נעלי ספורט" וזאת בעקבות ההתפתחות תעשיה ענפה ומגוונת של נעליים דמויות נעלי ספורט. שני התקנים כוללים דרישות דומות בשינויים קלים.

בנעלי התעמלות מבד, האימום יהיה מהדגם המיוחד לייצור נעלי התעמלות, בד הכותנה יהיה חדיר לאוויר ובאמצע הגפה, בצידה הפנימי של הנעל, ייקבעו לפחות שני נקבי איוורור. החרטום יצופה גומי או פי־וי־סי או פוליאוריתן.

בשני התקנים הדרישה היא שהסוליה תהיה ללא עקב ופניה יהיו מחורצים, על־מנת למנוע החלקה. כן דורש התקן שהסוליה תעמוד בשורה של בדיקות: עמידות בשחיקה, עמידות בכפיפה (200,000 פעמים) ובדיקת חוזק הידבקות הסוליה לעילית. הנקבים לשרוכי הנעליים יהיו מחומר בלתי־מחליד.

לגבי נעליים דמויות נעלי ספורט, הדרישה היא שהעילית תהיה עשויה חומר חדיר לאוויר. אם העילית עשויה עור, תהיה ביטנה בחלק הקדמי שלה. אם העילית עשויה בד או חומר סינתטי, היא תצופה בד בכל חלקה הפנימי. הסוליה תהיה עשויה עור, גומי, או חומר סינתטי המיועד לייצור סוליות לנעליים.

יש לקוות שהיצרנים והקניינים ינצלו את הבדיקות, התקניות אותן מציעה המעבדה לטקסטיל של מכון התקנים, על־מנת לוודא, שנעלי הספורט למיניהן אכן מתאימות לייעודן ומאריכות ימים, ואינן רק יפות למראה.

חינוך מיני חובה! שוקלים

משרד החינוך והתרבות שוקל להפוך את נושא החינוך לחיי משפחה וחינוך מיני, שעד כה היה נושא רשות בבתי הספר, לתוכנית חובה.

במסגרת השיקולים כורך המשרד את כוח־האדם שיעסוק בכך, מספר השעות והתקציב הדרושים לכך — הודיע סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות מר יצחק נבון ליועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, ולמנכ"ל נעמת, הגברת מאשה לובלסקי. השתיים פנו אל השר בעקבות מותה של הנערה, יעל שריקי ז"ל, מצפת לאחר שעברה הפלה.

התוכנית לחינוך לחיי משפחה וחינוך מיני הופעלה במערכת החינוך לפני כ־13 שנה על־ידי צוות בראשות חנה הראל. עד כה השתלמו בנושא זה כ־7000 מורים ומעמידים את התוכנית בביתותיהם, וכ־200 מורים הוכשרו במיוחד, כדי להדריך את המורים בעבודתם. משרד החינוך פירסם עד כה 23 חוברות עזר למורים ולתלמידים ופתח ספרייה גדולה של ספרים מקצועיים, בעניין החינוך לחיי משפחה וחינוך מיני — מוסר דובר משרד החינוך.

תלמידי מפתן בפעולה

הם לא שאלו איפה המנוע

„בתחילה הופתעתי, חייכתי והרהרתי: יבדקו הנערים לפני, ובלבד שלא ישאלו אותי ‚היה מנוע'? אבל החבר'ה נתנו לי דף הסבר ואמרו לי לעמוד בצד. עד מהרה התברר שנקלעתי למבצע בדיקת תקינות רכב חינם, שנערך זו הפעם הראשונה על־ידי תלמידי המגמה למכונאות־רכב של ביה"ס המקצועי מפתן בכפר־סבא.

„התבוננתי בעבודתם. הם בדקו כמו מומחים: תקינות האורות, הבלמים, מצב המגב ותצרוכת הדלק, והכל כמו במוסכים. הנערים בכחול עבדו ברצינות ובזריזות, התייעצו במבוגרים מהם, שהיו בשטח, ובסוף נתנו לי אישור תקינות. אחרים, שרכבם לא היה בסדר, קבלו הוראות לתיקון — כל הכבוד" נאום בעל רכב שנקלע לתחנת הדלק „סונול" ברח' ויצמן בכפר־סבא, אשר הועמדה כולה, ע"י בעליה יונה אבידר, לרשות [illegible] בדיקות הרכב". יוזמי המבצע: הנהלת [illegible] המקצועי מפת"ן בשיתוף עיריית כפר־סבא והמועצה הלאומית למניעת תאונות [illegible] השרון הדרומי. החסות של בנק [illegible] שמימן את דפי ההסבר.

לדברי מנהל מפת"ן, יואל [illegible], המבצע בהשגחת מומחה [illegible] כפר־סבא ומדריך מהמגמה למכונאות [illegible] ומהמוסף לתיקונים המוסעל [illegible] יום בדיקת תקינות הרכב [illegible] תאונות, יהווה גם הזדמנות [illegible] התלמידים בעבודה ובקירובם [illegible] התחבורה. וראש עיריית כפר־סבא [illegible] הנערים וסיכמה: כל הכבוד.

צילמה וכתבה: חנה [illegible]

עיצוב יפאני תוצרת ישראל

הוא באמת יפאני, הירו קנאי, גרפיקאי ומעצב. כמה שנים טובות חי ועבר כמעצב נעלי ספורט בטהרן. אחרי עלייתו של חומייני לשלטון היה צריך לעזוב את הארץ, ניסה לחזור ולחיות בארץ מולדתו יפאן, התאכזב ונסע ללונדון ומשם הגיע לישראל, לקיבוץ גונן. עבד שם במפעל נעליים „גונן".

הירו משתמש בחומרים טבעיים לשם עיצוב הסנדלים: הסוליה עשויה מעץ צפצפה מקומי, עליה נמצאת שכבה נוספת, שעם טבעי תוצרת ספרד. הסנדלים והקבקבים מעוצבים לפי כף הרגל, והחומרים רכים אפילו מעט גמישים. הנעל קלה מאוד, וכף הרגל מונחת עליה בנוחיות. בסיס הקבקב או הסנדל, בצורת רוקי המודרני, עקב נמוך או בעל כמה ס"מ. החלק העליון בדרך כלל רצועת עור בצבעים מודרניים, צבעי חול, שחור או לבן מעוטרים קליעות עור או אפליקציות.

חיה יוסף

למטה: הירו קנאי בתצוגת נעלי קיץ של המשביר המרכזי, מציג בפני מזל בורנשטין מאדמית את אחת מיצירותיו (למעלה): קבקבי שעם, המשלבים פירזולי מתכת ואבנים נוצצות.

סופית: פליי־אוף בכדורגל

מאת ראובן חנניה

החל מעונת המשחקים הבאה תקבע אלופת הליגה הלאומית והארצית בכדורגל בתום משחקי פליי־אוף — כך קבעה אתמול ההתאחדות לכדורגל.

בתום 26 מחזורים יעלו למשחקי הפליי־אוף העליון 8 קבוצות שיקיימו ביניהן 7 משחקים בשיטת ליגה בת סיבוב אחד.

4 הקבוצות שיסיימו את 26 המחזורים ב־4 המקומות הראשונים יזכו ליתרון כאשר יארחו 4 משחקים מבין ה־7, ואת השלושה הנותרים ישחקו מחוץ לביתם. אולם כדי לא לפגוע בהכנסה הכספית של 4 הקבוצות האחרות, החליטה ההתאחדות לכדורגל כי על כל קבוצה מבין ה־8 להפריש 20% מהכנסותיה בכל המשחקים. סכום זה יחולק לאחר מכן שווה בשווה בין כל 8 הקבוצות.

יצויין שהנקודות שתצבור כל קבוצה בתום 26 משחקי ליגה ייחשבו במשחקי הפליי אוף.

יהיו גם משחקי פליי אוף תחתון שבו תשתקנה 6 הקבוצות שסיימו במקומות 9־14. לאחר משחקים אלה תקבענה היורדות.

הליגה הארצית יתקיימו המשחקים באותה מתכונת.

זהירות, מוקש בתחתית

בעוד שבית"ר נתניה ומכבי יפו כבר בארצית מחריף המאבק נגד ירידת הקבוצה השלישית ★ ארבע קבוצות בסכנה ★ להפועל באר־שבע המצב הנוח ביותר ולבית"ר ת"א המצב הקשה ביותר ★ האם תצליח בית"ר ירושלים לחגוג חשבת על חשבון מכבי תל־אביב?

● כדורגל

מאת ישראל פז

בית"ר ירושלים נאלצה לדחות בשבת את טקס הכתרתה כאלופת הליגה הלאומית בכדורגל. האם תעשה זאת השבת, במשחק הצמרת המסקרן, נגד השלישית בטבלה, מכבי תל־אביב? יהיה זה ללא ספק קרב בעל משמעות כפולה: נסיון בית"ר ירושלים לסיים את הסיפור ושיחזור משחק חצי־הגמר בגביע־המדינה, ב־26 במאי.

את העוכרה שבית"ר ירושלים תזכה בכתר אי־אפשר לשנות, הגם שהקבוצה לא יכלה השבת לאלופה היוצאת, הפועל תל־אביב (0:0). גם למשחק זה היו מטרות מנוגדות. בית"ר ירושלים ביקשה לגמול להפועל ת"א, על נצחונה לפני שלוש שנים בימק"א (3:1), דבר שמנע ממנה את הכתר. נוסף לכך שאפו אורי מלמיליאן וחבריו ל„משש" את הכתר כבר במחזור ה־26.

הפועל ת"א, לעומת זאת, זקוקה לנקודות כדי להתרחק מהתחתית, שמתחילה ל„בעור". חבית אבק השריפה תתלקח בוודאי בארבעת המחזורים האחרונים, כשיתקיימו משחקי תחתית מרים וקשים.

לפי טיב משחקיה של הפועל ת"א במחזורים האחרונים מוזר לראות את האלופה מדורגת בתחתית. הגם שהיטיבה לשחק לא הצליחו משה סיני וחבריו להבקיע שערים. בשישה משחקים כבשו רק שער אחד... אם התקפה לא תשתפר עלולה האלופה להיקלע למצב בלתי־נעים.

כבני־יהודה ת"א משימה אחת: לסיים את הליגה ללא הפסד. אם, אכן, תצליח בכך יהיה זה מבצע מוהיר.

קרבות מרים

קבוצות מרכז הטבלה יכולות לשחק בניחותא, לפתוח את המשחקים ולגלות מה שקרוי אצלנו „כדורגל חיובי". ואכן, היו דקות טובות של כדורגל בין שמשון ת"א להפועל כפר־סבא (1:3); בדרבי הפתח־תקואי, בין הפועל ומכבי (1:1), ובמיוחד במשחק בקרית־אליעזר בין מכבי חיפה ומכבי ת"א (1:1).

התחתית התלקחה בעיקר בעקבות נצחונה של מכבי יבנה, במגרשה, על הפועל לוד (0:2), ותוצאת התיקו בין בית"ר תל־אביב והפועל באר־שבע (1:1).

המצב שנוצר מורה על פער בין 3 נקודות בין מכבי יבנה (14) ובית"ר ת"א (13), אבל גם הפועל ת"א (12), מרוחקת רק ב־5 נקודות מיבנה והפועל באר־שבע, ב־6 נקודות.

האם יחול מפנה ב„פיניש" זאת אפשר, אולי, לראות במשחקים שנותרו לארבע הקבוצות:

● הפועל באר־שבע (30 נקודות): בית"ר נתניה (בית), הפועל לוד (חוץ), מכבי יפו (ב) ומכבי יבנה (ח).

● הפועל תל־אביב (29 נקודות): שמשון ת"א (ב), בית"ר ת"א (ח), בית"ר נתניה (ב) והפועל לוד (ח).

● בית"ר תל־אביב (27 נקודות): הפועל כפר־סבא (ח), הפועל ת"א (ב), מכבי ת"א (ח) ומכבי נתניה (ב).

● מכבי יבנה (24 נקודות): מכבי פ"ת (ח), מכבי יפו (ב), בני־יהודה ת"א (ח) והפועל באר־שבע (ב).

להערכתי, צפויים המשחקים הקשים ביותר לבית"ר תל־אביב והקלים ביותר להפועל באר־שבע. שתארת שתי קבוצות, בית"ר נתניה ומכבי יפו, שיפרדו העונה מהלאומית. בית"ר נתניה כבר ירדה ולמכבי יפו יש אמנם סיכוי תיאורטי. אבל לא מעשי.

כלל ידוע הוא כשהליגה מתקרבת לסיומה מתחילות קבוצות התחתית לצבור יותר נקודות. הסיבה: קבוצות התחתית לוחמות על חייהן בעוד שאר הקבוצות, שהבטיחו את הישארותן, מתייחסות לא פעם למשחקים כאילו לצאת ידי חובה...

תוצאה מפתיעה נרשמה בשבת בנתניה, כאשר האחרונה, בית"ר נתניה, הביסה את הלפני־אחרונה, מכבי יפו — 1:4. התוצאה מורה שיפו נשברה והרימה ידיים. אם, אכן, תרד יפו אפשר יהיה ליחס זאת גם להתמשכות־פסיכולוגית: כמה שנים אפשר להיאבק נגד ירידה?

תופעות שליליות

שתי תופעות מרגיזות אותי. האחת, לגבי המאמנים. מה בוער לקבוצות ולמאמנים לחתום על חוזים לעונה הבאה, לפני שעונה זו הסתיימה? האם החשש מתוסר פרנסה מרכזן את המאמנים למהר ולהבטיח את עתידם? האם הקבוצות חוששות שישארו בלי מאמן?

תופעה נוספת שיש להתריע נגדה זו האלימות. מה שקורה סביב הכדורגל גובל בגועל־נפש ומגרש צופים רבים. הגיעו הדברים לידי כך שגם בתוך הקבוצות רבה העצבנות. כשבת היכה בלם בני־יהודה, ירון אריה, את חברו משה איזנברג, על שבעט לשער ולא הרים כדור לרחבה... כולם ראו זאת, גם השופט. מדוע לא הורחק המכה? האם אסור לפגוע רק בשחקן יריב ומותר לפגוע בחבר לקבוצה?

מעוניינים ברכש?

מאת ראובן חנניה

בעונת המשחקים הבאה תוכל כל קבוצה לקלוט 3 שחקני רכש חדשים לשורותיה. אם בהעברה או בהשאלה.

לאחר המחזור ה־13 תהיה רשאית כל קבוצה לבצע חילוף של שחקן אחד מבין השלושה. כך החליטה אתמול הנהלת ההתאחדות לכדורגל.

לליגה הארצית יהיה יתרון קל בנושא ההעברות כאשר מלבד 3 ההעברות תוכל כל קבוצה לקלוט עוד 2 שחקנים עד גיל 21.

לא לשירזי

מאת ראובן חנניה

כדורגלן בית"ר ירושלים שלמה שירזי לא יוכל לשחק בנבחרת הישראלית בעתיד הקרוב.

הנהלת ההתאחדות לכדורגל דחתה את פנייתו להסיר את השעייתו מהנבחרת הלאומית של ישראל לאחר הסתבכותו בעבר בפרשה פלילית.

בנימוקיה קבעה ההתאחדות: „לאחר שבחנו את כל ההיבטים הגענו למסקנה שהבקשה הוגשה טרם זמנה וכי לא ישתנו נימוקים ציבוריים שבעטיים הושעה הכדורגלן.

משחקי אימון לנבחרות

נבחרת הכדורגל של ישראל תקיים היום, ב־4.30 אחה"צ, משחק אימון מול קבוצת צעירים חולון מנבחרת הליגה הארצית.

גם נבחרת העתודה תקיים משחק אימון כשתפגוש בכפר סבא את הפועל המקומית.

שחיינים מעולים במשלחת גרמניה למשחקי הפועל

נותרו עוד 6 ימים למשחקי הפועל ה־13

תשעה שחיינים תשגר גרמניה למשחקי הפועל — על כך נמסר אתמול.

הבולט בשחייני גרמניה הוא ברט גוכל, אחד משחייני החזה הטובים בעולם, זמנו הטוב ביותר ב־100 חזה 1:02.91. הוא יהיה מתחרה רציני לגריוני המצויין, מורהאוו.

שחיינית בולטת היא סבינה פאול שזמנה ב־200 מטר פרפר הוא 2:16.02 דק'.

שחיין החתירה הוא דיטר מאלצן, שזמנו ב־100 חופשי — 51.90 שנ'.

זלינגר ישפוט במשחק של נבחרת אירופה

מאת יוסף חכם

שופט הכדורסל הבינלאומי ברוך זלינגר מראש פינה קיבל אתמול זימון לשפוט במשחק בין נבחרת אירופה ונבחרת בולגריה.

משחק זה הוא משחק פרידה מהכדורסלן הבולגרי אנסטאס גולמייב.

הכדוריד יוקרן בערוץ השני?

מאת יוסף חכם

קלטות וידאו של משחקי הפליי־אוף בכדוריד בין מכבי הפועל ראשל"צ עשויים להיות מוקרנים בקרוב בערוץ השני של הטלוויזיה. כך אמר אתמול במסיבת עתונאים בתל־אביב יו"ר צוות הכדוריד מני וייצמן.

וייצמן אמר עוד כי הקלטות הוצגו גם ע"י הטלוויזיה מדרום לבנון לשם שידורים שם.

במסיבת העיתונאים נכח ראש קרית ראשל"צ מאיר ניצן שאמר לקראת משחק גמר הגביע בין מכבי הפועל ראשל"צ מחר: „אני מקווה שיהיה משחק טוב".

אליצור אלופת הנשים

גברה במשחק הפליי־אוף השני על מכבי תל־אביב 67:75 ● משחק שלישי על המקום השלישי

● כדורסל

מאת יוסף חכם

קבוצת הנשים של אליצור תל־אביב זכתה אמש, בפעם ה־11 ברציפות, באליפות הליגה הלאומית כאשר גברה במשחק הגומלין, בפליי־אוף על מכבי תל־אביב 67:75 לאחר 30:38 במחצית למכבי ת"א. במשחק הראשון ניצחו שחקניות אליצור 59:85.

בעקבות נצחונן השלימו שחקניות אליצור ת"א, את הוכייה בדאבל ויופיעו בעונה הבאה במשחקי גביע אירופה לאלופות. קבוצת הפועל גבעת חיים שנוצחה בגמר הגביע תופיע, בפעם הראשונה בתולדותיה, בגביע אירופה למחזיקות גביע.

300 הצופים שבאו אתמול למשחק בכפר הירוק היו עדים למשחק מרתק אשר הוכרע רק ברקות הסיום כאשר במצב של 57:57 קלעה ענת דרייגור 12 נקודות רצופות.

במחצית הראשונה הוליכו שחקניות אליצור 5:14 ו־13:20 בדקה ה־7. אז התעלו שחקניות מכבי ת"א והוליכו 25:30 ועד למחצית 36:38.

במחצית השניה במצב 44:45 למכבי תל־אביב נטלו שחקניות אליצור תל־אביב את הרסן במשחק והוליכו 47:51 ובסיום זכו בנצחון 67:75.

● קלעו לאליצור תל־אביב: דרייגור 36 (25 נקודות במחצית השניה) גרוסמן 16, יניצקי 10, רבינוביץ 9, וגושן 4.

● קלעו למכבי תל אביב: גיוסטר 19, קסטן 17, אגאי 12, בריאולבסקי 10, שרף 6 ופרישברג 3.

שפטו יוסף גלצר ועמי גלילי.

באולם אוסישקין בתל־אביב, במשחק על המקום ה־3, ניצחו שחקניות הפועל תל־אביב את הפועל גבעת חיים 62:83 (26:49). במשחק הראשון ניצחה גבעת חיים 50:55.

הירבו לקלוע להפועל ת"א: מקובר 20, קנציפולסקי 19, גת 17, וולף 14.

הירבו לקלוע לגבעת חיים: ריאמנט 23 וגורן 22.

הגומלין יהיה מחרתיים באולם הפועל גבעת חיים.

לאסוף בדרך להפועל ת"א

מאת יצחק וייסהוף

שני ענקי הנבחרת לאבאן מרסר והווארד לאסוף עשויים לשתף מעונת המשחקים הבאה פעולה במדי קבוצת הפועל תל־אביב.

לאסוף ומרסר שגילו תיאום מצוין כמשחקי הנבחרת יוכלו עתה לשתף פעולה גם בליגה לאחר שהנהלת קבוצת הפועל תל־אביב עומדת על סף חתימת חוזה עם שחקנה של מכבי תל־אביב.

למעשה כל הפרטים כבר סוכמו בין הצדדים ולאסוף יהיה הכדורסלן השלישי שעובר ממכבי להפועל תל־אביב בשנתיים האחרונות. קדמו לו ארל וויליאמס וג'ק צימרמן.

שרף באליצור נתניה: רכש ושיפור התדמית

מאת דוד בכר

אגודת אליצור נתניה כינסה אמש מסיבת עתונאים בנתניה בה סופר על התחמתו של צבי שרף כמאמן קבוצת הכדורסל לעונת 1987/88. שרף יבוא במקומו של יוסי הררי שיאמן את מכבי חיפה.

בדבריו מסר שרף את „האני מאמין" שלו לגבי העונה הבאה. לדעת שרף הליגה בעונה הבאה תהיה קשה יותר וכצמרת יהיה צפוף יותר. בכוונת שרף להפוך את אליצור נתניה לקבוצה אטרקטיבית מושכת קהל ולשם כך הוא מתכוון להחתים שני שחקני חיזוק ישראליים ושני שחקני חיזוק אמריקאים בעלי נסיון בליגות נאירופה.

שרף ציין שלגביו המעבר ממכבי תל־אביב לאליצור נתניה היה חד משמעי „אני בא עם רצון עז ומוטיבציה גבוהה להשקיע את כל הידע והניסיון שרכשתי במכבי תל־אביב לטובת אליצור נתניה".

צבי שרף מתכוון להגדיל ולהגביר את מספר האימונים ולשים דגש מיוחד על משחק ההגנה של הקבוצה.

עדיין לא נקבע מי יהיה עוזר המאמן. כדעת שרף לשפר גם את התדמית השלילית של אליצור נתניה בעיני השופטים. המאמן גורס שעל הקבוצה לקיים את כל משחקיה הביתיים באולמה הביתי, ולשם כך על פרנסי העיר לדאוג להגדלת תכולת הצופים באולם. „אסור לאבד את היתרונות הביתיים במשחקים החשובים. מושכי הקהל, האימונים יחלו כחודש וחצי לפני שער תחילת הליגה ועד אז אני מקווה שיוסדרו כל העניינים עם השחקנים כדי לפתוח את האימונים בראש שקט".

בסיום דבריו אמר שרף: „לא באתי לנתניה על תקן של קוסם או מושיע. נעבוד קשה ובכוחות משותפים תהיה לאליצור קבוצה אטרקטיבית מושכת קהל שתתקע יתד איתן בצמרת הכדורסל הישראלית".

צבי שרף

לנצל את יתרון הביתיות

דרך צלחה

מאת יצחק וייסהוף

נבחרת ישראל בכדורסל תחל הבוקר, באולם הפועל חולון, את אימוניה לקראת משחקי אליפות אירופה, שייערכו בתחילת חודש יוני ביוון.

בשעות הערב תקיים הנבחרת משחק אימון בבאר־שבע נגד נבחרת אס"א המתכוננת למשחקי האוניברסיאדה ביוגוסלביה.

מאימון הבכורה של הנבחרת ייחסר לאבאן מרסר, כדורסלן הפועל תל־אביב, האמור לשוב מארה"ב בימים הקרובים.

שחקן נוסף שייעדר משורות הנבחרת הוא מוקי ברקוביץ' הקפטן הוותיק שהודיע זה מכבר על פרישה. מי שיטול כנראה את סרט הקפטן יהיה דורון ג'מצ'י.

שני כדורסלנים שלא נטלו חלק במשחקי הליגה שהסתיימו זה מכבר בישראל יצטרפו לאימוני הנבחרת, מוטי דניאל, כדורסלן מכבי תל־אביב החל מהעונה הקרובה וגיל רכליס, שחקן מכבי רמת־גן הנמצא בהסגר ולומר בארה"ב השניים הגיעו לישראל ויצטרפו לאימונים.

מאמן הנבחרת צבי שרף הזמין לאימון היום 16 כדורסלנים: דורון ג'מצ'י, חן ליפין, הווארד לאסוף, איציק כהן, ליאור ארדיטי ומוטי דניאל (מכבי ת"א), ארי רוזנברג, דורון שפע, עדי גורדון ותומר שטיינהאואר (מכבי חיפה), דורון קסקי ואסף ברגע (הפועל חיפה), עומר פליישר (הפועל תל־אביב), ישראל אלימלך (הפועל חולון), נרב הנפלד (גליל עליון) וגיל רכליס (הסגר).

את נבחרת אס"א מאמן עוזר המאמן הלאומי הני כהנא וכין שחקני הנבחרת הזו נמצאים ניב בוגוד, משה דייס, יהודה לוי, יוחאי נעמן, אמיר בינג ואחרים.

מהמשחק שוהרר הכדורסלן הווארד לאסוף למיפורים אישיים.

ויליס יורד לליגה

מאת יצחק וייסהוף

גזן ויליס הכדורסלן הבינלאומי של הפועל תל־אביב ונבחרת ישראל ישחק בעונה הבאה בליגה הארצית.

ויליס (35) ישחק בשורות אליצור קריית־אונו שהגיעה עימו לסיכום על הופעה בשורותיה לעונה אחת.

בוסטון — שיקאגו 0:2

כליגת האנ.בי.איי גברה בוסטון סלטיקס על שיקאגו בולס 96:105. היה זה המשחק השני ביניהן במסגרת הפליי־אוף.

בוסטון מוליכה עתה ביתרון 0:2 ונצחון נוסף יעלה אותה לשלב הבא. המשחק השלישי יתקיים בשיקאגו.

כריס גברה על מרטינה

● טניס

מאת שבת סלברט

הטניסאית האמריקאית כריס אוורט בת ה־32 זכתה בטורניר ביוסטון, טקסס לאחר שניצחה את יריבתה המשבעת מרטינה נאוראטילובה ילידת פראג, ב־3 מערכות מרתקות 6:3, 1:6, 6:7.

זה היה המפגש ה־72 בין שתי היריבות הוותיקות מאז 1973. עד כה ניצחה מרטינה ב־37 משחקים ואוורט ניצחה ב־35. ניצחונה האחרון של האמריקאית על הצ'כית היה ביוני אשתקד בגמר אליפות צרפת ברולאן־גארוס.

מרטינה לא זכתה בטורניר כלשהו מאז נובמבר אשתקד. ככל הנראה יתמודדו שתי היריבות הוותיקות על התואר הצרפתי בעוד חודש בפאריז.

טניסאי פארגוואי נענשו

פארגוואי שנענשה ע"י איגוד הטניס בגלל זריקת אבנים ע"י אוהדיה באסונסיון במשחק נגד ארה"ב בגביע דייויס תיאלץ לקיים את משחק רבע הגמר במקסיקו סיטי מול ספרד במקום לקיימו באסונסיון.

המשחקים יתקיימו בין ה־23 ל־25 ביולי.

ועכשיו ברייאן רובסון נפצע

גל הפציעות בנבחרת הכדורגל של אנגליה נמשך. „הקרבן" החדש הוא קפטן הנבחרת בריאן רובסון מקבוצת מנצ'סטר יונייטד. בתוצאה מכך הגיע מספר הפצועים בנבחרת אנגליה לקראת משחקה מחר נגד טורקיה לארבעה.

קודם לכך נפגעו בגלל סיבה זו 3 משחקניה הבכירים. השוער פיטר שילטון, הבלם טרי בוצ'ר והקשר פיטר ריד.

אנגליה זקוקה לנצחון אחד כדי להעפיל לגמר במערב גרמניה ב־1988.

מאדריד לדין משמעתי

מועדון הכדורגל ריאל מאדריד צפוי להענש ע"י התאחדות הכדורגל האירופית מכיוון שבמשחקה האחרון בגביע אירופה נגד באיירן זרקו אוהדי המועדון חפצים לעבר המגרש והכו כמה נעצרו.

על כך יוחלט בישיבה הקרובה של ועדת העונשין של האיגוד האירופי.

ארגנטינה — ונצואלה 0:2

במשחקים הקדם אולימפיים בכדורגל נצחה ארגנטינה את ונצואלה 0:2 וצ'ילי גברה על אקוואדור 1:2.

המשחקים נערכו בבוליביה במסגרת האיזור הדרום אמריקני. באיזור והקסיאני גברה קטר על סוריה, 0:2 וכאותה תוצאה גברה סעודיה על עומאן.

גביע העולם בצלילה לסין

נבחרת הצלילה של סין זכתה בגביע העולם הן בין הגברים והן בין הנשים בתחרויות שהיו בעיר ההולנדית אמרספורט.

הסיני טונג האי נטל את הבכורה בין הגברים כשהקדים את הסובייטי ג'ורג'י טסיוגובארסה ואילו את שני המקומות השלישי והרביעי תפסו קופצים מארה"ב מהם בעל מדליית הכסף גרוס קימבול.

בין הנשים נטלה את הבכורה קסר יאנמי כשהקדימה שתי קופצות למים ממזרח גרמניה ואילו את המקום הרביעי נטלה קופצת מארה"ב.

● הוקי

בריה"מ — שבדיה 2:4

נבחרת ההוקי קרח של בריה"מ השיגה את נצחונה השביעי הרצוף באליפות העולם המתקיימת בוינה כשגברה על שבדיה 2:4.

קנדה ניצחה את פינלנד 2:1 ומערב גרמניה גברה על שוויץ 3:4.

לשלב חצי הגמר עלו בריה"מ, קנדה, צ'כוסלובקיה ושבדיה.

אש"ל אנרגיה שוזרית לקירור וחימום בע"מ

הודעה

על קבלת החלטה בהתאם לסעיף 26 לפקודת החברות

ניתנה בזה הודעה כי באסיפה הכללית שלא מן המנין של החברה הנ"ל, שנועדה ונתכנסה כהלכה ביום 26 באפריל 1987, נתקבלה החלטה מיוחדת לשנות את תזכיר ההתאגדות של החברה הנ"ל בנוגע למטרותיה ולהפוך את החברה מחברה למחקר ופיתוח בנושא אנרגיה לחברה העוסקת, בעיקר בייצור של מוצרים טקסטיליים.

ועדת משנה לתכנון ולבניה

עירית באר־שבע

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנה בזה הודעה כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן חריגה מקוי בנין בתכנית מפורטת.

מהות הבקשה: חריגה בגובה המבנה לפי התכנית הנ"ל בחלקה 56 בגוש 38071 כתובת בצלאל 33/2.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין החריגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.

א. פיינבלום
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובנין עיר באר־שבע

ועדת משנה לתכנון ולבניה

חולון

ת.ב. 2128/1

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 431 בגוש 6020 רח' סמילנסקי מס' 13 חולון הכוללת מתן הקלה ב: קוי בנין 10% בקו בנין צדדי (דרומי). החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב/1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעירית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.

ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

כהן משה
סמילנסקי 13, חולון

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6183 חלקה 99, רח' סורא מס' 10, דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה — ו־10% בק.ב. במרווח אחורי.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות. בכבוד רב,

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס, בגוש 6128 חלקה 73, רח' המתמיד מס' 34. דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה ו־10% בק.ב. במירווחים צדדיים ר־2.5 עבור קומה נוספת.

על המעונין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.

בכבוד רב,

אורי עמית, ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

עירית הרצליה

חוק התכנון והבנית תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

מרחב הרצליה

הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה, הוגשה על־ידי מרקו מרח' עין גדי הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה, רחוב סמטת ברנרס, גוש 6520, חלקה 79, בקשה להקלה 10% בקווי בניין צדדיים 3.60 מ' במקום 4.00 מ' ללא תוספת כאחוזי בנייה.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

מבטחים מוסד לבטוח סוציאלי של העובדים בע"מ

הנדון: קבלת החלטה מיוחדת

ניתנת בזה הודעה כי האסיפה הכללית שלא מן המנין של החברה, תתכנס ביום רביעי — 6.5.87 בשעה 11.00 לפנה"צ, בבית מבטחים, רחוב אבן גבירול 30 ת"א, כדי לקבל החלטה מיוחדת כמפורט בסדר היום:

סדר היום: איחוד כולל של שש קרנות הפנסיה ההסתדרותיות.

אם כעבור חצי שעה מהמועד שנקבע לאסיפה זו, לא ימצא המנין החוקי, תתבטל האסיפה ותידחה בשבוע אחד ותתקיים ביום רביעי — 13.5.87 באותה שעה ובאותו מקום.

אם באסיפה הנדחית לא ימצא המנין החוקי, כעבור חצי שעה מן המועד הקבוע, דהיינו: ביום רביעי 13.5.87 שעה 11.30 ייחשבו החברים הנוכחים למנין חוקי.

דוידון בנימין, מזכיר מבטחים

מדינת ישראל

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי

כרמיאל

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה כרמיאל שבעירית כרמיאל הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס'": 4838 — מרפאה שכונתית לשכונת אשכול, כרמיאל ביחד עם התשריט המצורף אליה.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 18988 חלקי חלקות 140, 143, 151. עיקרי מטרת התכנית: איתור שטח למבנה צבורי, חניה צבורית ושטח צבורי פתוח.

כל המעונין בתכנית רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקבלת קהל.

כל המעונין בקרקע, ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה האמורה. את ההתנגדות יש להגיש בכתב בפרוט הנמקות ובלווי תצהיר התומך על ידי עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

עמרם קלעג'י
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — צפון

תאריך: ר' בניסן התשמ"ז 5.4.1987

מה • מתי • היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט - עד כאן - חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' - ריצופים וכו'. 08.40 בלי סודות - חידיש ג'. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 בתרגום לערבית - גיאומטריה - הזוויה. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 הגיל הרך - רחוב סומסום. 11.00 צרפתית וע"ת. 11.15 חשבון ה' - השארית בחילוק. 11.30 גיאוגרפיה ה'ו' - עיר קמה מן החולות (כג. 12.00 טלטקסט - עד כאן - „אתמול במשפט דמיאניוק" - שידור חוזר מיום ב' 27.4.87 (כג. 12.25 ספרות (ע"י) - פוקנר - רליה כאסם. 13.00 מוסיקה (ע"י) - העשרה - מוסיקה מהעולם השלישי - המוסיקה של ג'מאיקה ב'. 13.30 קשת וענן - חלום ישן. מרינה חרשה (כג. 14.00 טלטקסט - עד כאן - חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סרט קולנוע - „איימי" - סיפורה של איימי ג'ונסון, הטייסת הראשונה האנגליה שבשנות ה־30 למאה שברה את כל שיאי הטיסה למרחקים ארוכים. היא זכתה בהרבה כסף ובפרסומת אך לאחר התנתה עם הטייס ג'ים מוליסון, שהיה שתיין - חייה מתדרדרים אל פסים הוראני. 15.45 פסיכה וקופידון - סרט הנפשה המתאר את המיתוס היוונידומי. פסיכה היפה מעוררת את קנאתה של ונוס. אלת האהבה השולחת את בנה קופידון לפגוע בפסיכה, אך הוא מתאהב בפסיכה ומביא אותה למעונו. חיי האושר של האוהבים מופרים כשפסיכה בהשפעת אחיותיה הקנאיות מפירה את הבטחתה לקופידון. 16.00 רובוטריקים - פרק 20. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק - משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש - מנחה: רפי רשף. 17.30 „נגב לחרשתי" - עם אריה רמו. הקטף פסט והארגנת משי. 18.00 „מר בלוורר" - הפרק האחרון: „הלידה". 18.25 „הגיע זמן לשנור" - פינה לענייני לשון, בהתיחית אבשלום קור. הפעם: „לתת רווח בין הרבקים". 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „בקודת מבט" - על קשרי הגומלין בין האקדמיה לבין הממשל. (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „אין כמו בבית" - שם הפרק: „באים והולכים". 20.30 לקט שירי האירוויזיון. 1987 - החלק הראשון. הארצות המשתתפות בתחרות חומר של האירוויזיון מקרינות על־פי הנוהל את שירי התחרות לפני המועד. כשני חלקים. התחרות תהיה השנה בבריסל, ב־9 במאי. בחלק הראשון ישודרו השירים המייצגים את עשרה מדינות. לפי סדר הופעתן: נורבגיה, ישראל, אוסטריה, איסלנד, בלגיה, שבדיה, איטליה, פורטוגל, ספרד, תורכיה. יוון. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 „ציפורים מתות בסתר". 23.10 לקט שירי האירוויזיון. 1987 - חלק ראשון. כאן יובאו השירים המייצגים את אחת־עשרה המדינות הבאות, על־פי סדר הופעתן: הולנד, לוקסמבורג, בריטניה, צרפת, גרמניה, קפריסין, פינלנד, דנמרק, אירלנד, יוגוסלביה, שוויץ. 23.45 „מסוקו של מקום" - מבט אל עמק חפר. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.00 „בהאזנה נינוחה". 09.00 „קונצרט בוקר" בהאזנה הקונצרטו המשולש, אופוס 56: רבואאק: רבעיית מיתרים מס' 12: רחמנינוב: הנסיך רוסטיסלאב, פואמה סימפונית: ברוקנר: סימפוניה מס' 2 בדו מינור. 11.57 „מגישים שיר". 12.00 „מן הסרטים" - ברהמס: סונטה לויולה וסטנתר בסה מינור. מעייניו החמישיה לכלי נשיפה מכתבה. 13.05 „בהאזנה נינוחה". 15.00 „מוסיקה צעירה". 16.00 „מאולמי הקונצרטים בעולם". 17.30 „קולות" - „שירי השכן ושעשועים". 18.00 „ממוזך והקלייטוף". 19.00 „מגיני אופרה" - לקט מתוך אופרות של מוצרט ופוצ'יני. 20.05 „אינטרלוד" - רצף מוסיקלי. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים שלנו" - הסקולרס מאנגליה + אנסמבל כלי (12.11.86). הגולו אסיס וגלתיאה, אופרה פסטורלית בשתי מערכות. 22.50 „נ'ו קלסי". 23.00 „מחוזרי יצירות" - היידן: שלישיה: מגניני קפריסים לכנור.

רשת א'

07.30 „רדיויקל" - תכנית יומית בעברית קלה לעולים. 08.05 „חוגה" - עם נבי הגרל 08.37 משפט דמיאניוק - שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים 13.05 שירים עבריים 13.30 חדשות. יומן בצרפתית 13.45 חדשות ויומן באנגלית 14.05 „בראש צעיר" - מגוון יומי לילדים ולבני נוער 15.27 „השכלה ודעת לכל" - בשתוף האוניברסיטה הפתוחה 15.57 משפט דמיאניוק - שידור חי מ„בנייני האומה" בירושלים. 19.05 „שער בתלמוד" 19.30 שירתים לעולים. 22.00 „ין" - חדשות. 22.05 „שניש יחד וכל אחד לחוד" עורך ומנחה: יובב כץ

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „עושים עניין" - עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 „ביקור בית" - עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הרשת". מגוון יומי. 11.30 „סע לשלום" - עם גרשון הד. 12.10 „אלף־אלף" ב־בית" - עם אהוד מנור. 13.05 „בוצי היום" - חדשות ופומנים. 14.05 „לראות או לא לראות" - יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „כת צחוקי" - הוי והומור. 15.05 „רגעי קסם" „שירים ושעורים". 16.05 „קיראתי ספר" - קוראים ממליצים. 17.05 „יומן הכלכלה". 17.10 „על מספרים ואנשים" - מגוון המשק. הזעיה 18.05 „אצבע על הדופק" - שבועון בענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום במסמורו 19.00 „היום הזה". 19.35 „שלום חדש" - מגוון חדשותי. לעניני האדם והסביבה. 20.05 פרקי חזנות „בבקשתך". 22.05 „עוד פעם אחת" - תכניות בשדור חוזר „פולין - פתיו 86" - רשמי מסע של יהודיה. חגיל בפולין. תכנית

ראשונה - „ערב ראשון בוורשה" 23.05 „קסד ראשי" - חידונים בנושאים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת - שלוש עשרה שיחות עם שחקן - מצבו של השחקן ברצה: השחקן ניסים עזיקרי. 06.30 „מקומות עין" - החדשות הראשונות של היום - עם מירב אוסיר. 07.07 תוספת בוקר - עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל - שעת אקטואליה יומית 09.05 „אילה בוקר" - עם אלי ישראלי. 10.05 „הפסקת 10" - עם מיכל נוב. 10.53 „שירותרום 87" - פינה מיוחדת. 11.05 „נכון לעכשיו" - עם רפי רשף 13.05 „יום השקל החינוכי" - שידור מיוחד לבחי ספר לקראת ה„שירותרום". מגישים: דליק וולינץ, שירה גרא, דוזון נשר ושרה הורון. 17.00 „ערב טוב ישראלי" - רן שילון, יעל רן וגני סביר. 18.05 „שעה קלה על כלכלה" - עם שמואל נחושתן. 18.45 „משולש" - עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 „שירים מכאן" - שירים עבריים עם שירה גרא. 19.50 „תיק פלילי 371/86. מדינת ישראל נגד ג'ון איבאן דמיאניוק - יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 „סארא וסיפאר" - ירחון לענייני ספרות צבאית. עורך ומגיש: איתן גלבוע. 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת - שלוש עשרה שיחות עם שחקן. 21.55 „שירותרום 87" - פינה מיוחדת. 22.05 „על הדבש ועל הביפאק" - שירים שהתברו'ה אוהבים. 23.05 „השעה העשרים וארבע. היה היום שהיה" - עם יורן וילנסקי. 23.55 „שיחת חצות" - עם העיתונאי ד"ר יצחק רועה. 00.05 ציפורי לילה - עם עזרא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 „לא רוצים לישון" - מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר - שירים עבריים. שירותי צה"ל 2

19.05 „רדיו רדיו" - עם יואב קוטנר. 20.05 „סנכבסים - אינפורמציה. ר"שים. משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות - עם לאה עוז. 22.05 „על הדבש ועל הביפאק" 23.05 „של הגאו הזה" - עורך ומגיש: רני קרפל.

רשת ג'

08.11 „בחורה לאושר" - להיטים וותיקים. 07.07 „שיר בבוקר בבוקר" - שירים ופזמונים ישראליים 09.05 „מה כבר תשמע" - עם אבי אתגר 10.05 „שכבים מי יודע". 11.05 „אהבה יומיומית" - עם יוסי סיאס. 12.05 „רק מוסיקה" 13.05 „רק בימי חול" - עם מנחם פרי 14.05 „מזמן חוזר" 15.05 „חרש, חדיש ומחודש" - עם שש עשרי 16.05 „הצגה יומית" - עם יקיר אביב 18.05 „מקום בצמרת" - מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 „אדום עתיק" - שירים 22.05 „נוני נאור" - עם לאה ליאור

קולנוע

תל־אביב

אופיר: נער הזהב	9.30 ,7.15 ,4.30
אורגיל: אהבה גנובה	9.15 ,4.30
בית אגרון:	
בשם כל בני ביתי	17.00
קוקון	19.30
מונטי פייתון — ברזיל	21.30
עמנואל	24.00
כפיר: פלטון	9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: אל תקרא לי לבן	9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: ילדים חורגים לאלוהים	9.00 ,7.00
סמדר: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.00
תבירה: האינסטלטור	9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון:	
אור 1: קרוקודיל דנדי	9 ,6.30 ,4
אור 2: להתחתן שנית	9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: ג'ק פלאש המקפץ	9.00 ,6.30
אור 5: הליפות ערב	9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: מלכודת 52	9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: כס תרמים	18.30

חיפה

ארמון: קשוחים שבאלה	9.00 ,6.30 ,4
אוריה: פלאטון	9.15 ,7.00 ,4.30
חן: רקה לחצות	9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: ילדים חורגים לאלוהים	9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: הבוקר שאחרי	9.30 ,7.15 ,4.45
עצמון 3: נפגש בחוף	
מאה: קרוקודיל דנדי	9.15 ,7.00 ,4.30
רון: נער הזהב	9.00 ,6.30 ,4
אמפי: מלכודת 32	9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אהבה גנובה	9.15 ,6.45

בדיזנגוף: שמתי ברו למורה	9.30 ,7.15 ,4
גת: חנות קטנה וכטריפה	9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אהבה גנובה	9.30 ,7.00
דקל: קרוקודיל דנדי	9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: הובוב	7.30
הוד: מלכודת 52	9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: הביקור שאחרי	
	9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה	9.30 ,7.30
סינמה 1: חנה ואחיותיה	9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: בעקבות הכרך	9.30 ,7.15 ,5
פאר: ללא רחמים	9.30 ,7.30 ,5
פאריס: כטר כלו	9.30 ,7.15 ,2 ,12
וכוכית שבורה	23.30
רביזון:	
חן 1: צבע הכסף	9.50 ,7.30 ,5
חן 2: הרומן שלי באוקספורד	
	9.45 ,7.25 ,5
חן 3: אל תקרא לי לבן	9.45 ,7.40 ,5
חן 4: חטיפה נעימה	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: גוישוע אתמול והיום	9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: פלאטון	9.30 ,7.00 ,4.30
תלאביב: נער הזהב	9.30 ,7.15 ,5
תכלת: רקה לחצות	9.35 ,7.00 ,4.30

רמת־גן

ארמון: ללא רחמים	9.30 ,6.40 ,4
לילי: פלאטון	9.30 ,7.15
ארמון: קרוקודיל דנדי	9.45 ,7.30 ,5
רביגן:	
גן 1: קשוחים שבאלה	9.40 ,7.20 ,5
גן 2: חנות קטנה ומטריפה	9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אהבה גנובה	9.40 ,7.30 ,5
גן 4: אל תקרא לי לבן	9.15 ,6.15

ירושלים

קרן אור המחודש: האינסטלטור	6.15 ,7.00

נתניה

שרון: פלאטון	9.15 ,7.15 ,5
סטודיו: תורה לנערים	9.15 ,7.15 ,5

חולון

סביון: פלטון	
מגדלו: הרומן שלי באוקספורד	9.15 ,7.15 ,5
ארמון: האינסטלטור	4.00
	9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: כלא נשים	9.15 ,7.15 ,5

הרצליה

היכל: נער הזהב	9.15 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל (האודיטוריום): ג'ינג'ר ופרד	9.15

באר־שבע

חן: נער הזהב	9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: ילדים חורגים לאלוהים	
היכל 2: 3 אמיגוס	9.15 ,7.15 ,5
היכל 3: פלאטון	9.15 ,7.15 ,5

עפולה

מופתרון: מכבסה יפיפיה שלי	9.30

רעננה

אורות: נפגש בחוף	9.30 ,4.30

גבעתיים

הדרו: ילדים חורגים לאלוהים	9.30 ,7.15 ,4.30

ראשון־לציון

רון 1: נער הזהב	9.15 ,7.15 ,4.30
רון 2: פלאטון	9.30 ,7.15 ,4.30

עכו

אודיטוריום: נפגש בחוף	9.30

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: קשוחים שבאלה 5, 7.15, 9.40

אורלי: ילדים חורגים לאלוהים

9.30 ,7.15 ,3

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי

מחר, יום ג', 28.4

החווה: 20.30

הקונטרבס — בימרתף: 20.30

הדוד וניה — ת' באר־שבע

צוותא לתרבות מתקדמת

יום ג' 28.4 בשעה 16.30 „מרכס והדמוקרטיה".

יום עיון עם פרופ' צבי רוזן, פרופ' א. ישעור וד"ר שלמה סוד

בשעה 20.30 „רכוש נטוש".

שרותים • עזרה • תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3

חולון
אהרון — הוסיין 42

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28

נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9

פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 40

רמת־גן
מינצ'י — חיבת ציון 43

תל־אביב
לב העיר — אחד העם 69.
השל"ה — קופ"ח מכבי — השל"ה 7

חיפה
נורדוי — נורדוי 13

רחובות
הנשיא — הנשיא הראשון

רעננה־כ"ס
ריקסטר — ששת הימים 47 כ"ס

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

• בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

• בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

• בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ה', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.

• בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

• בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

• בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

• בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים.
בקור חולים — פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'־ה' בי 08.00־20.00, בימי ו' 08.00־16.00.
טלפונים: 03־433300, 03־433500.

„יד ביד" - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00־20.00)
גליל מערבי — 04־922222

קו פתוח לחרשים במצוקה בימי ב' ו־ד' - טל. 222782.

„קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשינים של „החסתדרות לרפואת שיניים בישראל" בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 13.00—21.00.
הכתובת: רח' בריכוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 332566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעלית קומה 2). טלי 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'־ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111.
ער"ן ילדים ונוער ת"א — טל' 03־261111.
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־55316.

סילוק מזיקים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 100.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד רמלה — 101, טל' 08־231022. עפולה טלפון 063־53334. טבעון — 101, טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־923333. בית־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 11.05, 12.00, 12.30, 13.00, 13.30, 14.00, 14.30, 15.00, 15.30, 16.00, 16.30, 17.00, 17.30, 18.30, 19.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 10.30, 11.30, 12.00, 12.30, 13.00, 14.00, 14.30, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע וחג בלבד.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': [illegible]

צו גירוש ליו"ר מועצת הסטודנטים בביר־זית

חשוד בפעילות הסתה מטעם ה„פתח"

אלוף פיקוד מרכז אהוד ברק הוציא צו גירוש נגד מרואן חסיב חסן ברקותי מכובל שבנפת רמאללה, החשוד בכך שהנו פעיל מטעם ארגון הפתח באוניברסיטת ביר־זית, אשר חסית להפגנות אלימות ולהפרות סדר נרחבות בתחומי האוניברסיטה ומחוצה לה ואירגן פעילויות לקידום מטרות ארגון הפתח.

לצורך ארגון ותיאום פעילותו, קיים מרואן קשרים עם גורמים עויינים אחרים באיזור ומחוצה לו.

עקב פעילותו של מרואן ברקותי, הוציא, כאמור, אלוף פיקוד מרכז צו גירוש נגדו. ברקותי זכאי לערער על צו הגירוש בפני ועדת ערר צבאית וכן לעתור לבג"ץ.

ממקורות צבאיים נמסר לכתב עת"ם, כי מרואן ברקותי, כבן 28, החל בפעילותו החתרנית בין השנים 76 עד 78 ושימש אז ראש תא המפלגה הקומוניסטית בכפרו ובבית הספר אמיר חסן. חברותו במפלגה נפסלה, לאחר שנודעה פעילותו החבלנית העויינת. הוא נעצר ביולי 78, הועמד לדין והורשע בבית־המשפט הצבאי ברמאללה בחברות בארגון הפתח, באיומי חבלה וייצור פצצה. הוא נידון ל־7 שנות מאסר מהן 4 בפועל.

ב־7 במאי 1985 הוגבל בו הגבלה ונמנעה כניסתו לאוניברסיטת ביר־זית. אך הוא נהג להפר את הצו. בעקבות זאת הוא נשפט בבית־דין ברמאללה ונידון לשנת מאסר, מתוכה 40 יום בפועל ולקנס כספי.

ב־28 באוגוסט 1985 נעצר במעצר מינהלי למשך 6 חודשים.

היה חבר במועצת הסטודנטים באוניברסיטת ביר־זית ב־1984 ויו"ר המועצה ב־1985. נבחר שוב לראשות המועצה ב־1987.

פעילי „כך" נחקרו בקשר להצתה בביתו של קמינר

צבן: המשטרה מגלה אוזלת יד בפרשת התקפות אנשי השמאל

שלושה פעילים מרכזיים בתנועת „כך" נחקרו אתמול בקשר להצתת דלת ביתו של פעיל השמאל ראובן קמינר בשכונת קריית היובל בירושלים.

השלושה נחקרו במחלק הפשעים של משטרת ירושלים ובתום חקירתם שוחררו בערבות.

ח"כ יאיר צבן ממפ"ם תובע משר־המשטרה לפעול באורח נמרץ ביותר לגילוי האשמים בהתקפות הפרועות ובאיומי הרצח כלפי פעילי השמאל שהשתתפו במפגש עם הפלשתינים בבוקארשט. הוא מבקר את המשטרה על־שהיא מגלה אוזלת יד חמורה בפרשה, למרות הידיעה שתנועת „כך" וגורמים קיצוניים אחרים עומדים מאחורי הסתה זו.

„גם מי שחולק על הערך הפוליטי של מפגש בוקארשט חייב להודות, כי אלה שנתנו ידם לחקיקת חוק האוסר מפגשים עם פלשתינים המזוהים עם אש"ף, גם כאשר המפגשים נערכים בפומבי ולמטרות שלום, מסייעים במו ידם ליצירת אווירה פרוגרומיסטית המכוונת היום כלפי קמינר וחבריו, ותתפשט מחר לעבר מפ"ם, ר"צ וחוגים נוספים", אמר ח"כ צבן.

(עתים ושע"ח)

מורן קדוש קודמה לראש הממתינים להשתלת כבד

מורן קדוש בת ה־4, שהוטסה ללונדון להשתלת כבד, קודמה לראש רשימת הממתינים להשתלה, בשל מצבה הקשה.

הילדה, ששהתה עד כה ביחידה לטיפול נמרץ בבית־החולים בלונדון, אושפזה במחלקה להשתלות כבד ועתה ממתין הצוות הרפואי לתורם מתאים.

בית־החולים עומד בקשר עם בתי־חולים באנגליה ובאירופה ואם יהיה תורם מתאים, יועבר הכבד במסוק מיוחד העומד לרשות בית־החולים.

כזכור, הוטסה הפעוטה מישראל ללונדון ובמהלך הטיסה תרמו הנוסעים סכום כסף נכבד למימון הניתוח.

(עתים)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה

אשקלון

עירית אשקלון

בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה — 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי סולימן אלישר להקלה. מהות הבקשה: הקלה בקו בנין קדמי עפ"י סעיף 34ב' 1 מבקשים: 5.6 מ' במקום 6 מ' המותרים עפ"י ת.ב.ע. 46/147/03/4 בכתבת אפרידר רח' העצמאות 21 גוש 1933 מגרש 21.
בגוו משה להקלה. מהות הבקשה הקלה באחוזי בנית, מבקש 38.82% במקום 38% המותרים ב־2 קומות עפ"י ת.ב.ע. 46/147/03/4 בכתבת אפרידר רח' גבעתי 5, גוש 1939, חלקה 5 מגרש 326 אשקלון.
סימון חיים, כהן מאיר, אשכל יואב להקלה. מהות הבקשה הקלה בקו בנין צדדי בגבולות 10% מבקשים 3.70 מ' במקום 4.00 מ' המותרים בת. מתאר 101/02/4 בכתובת גבעת ציון רח' שיבת ציון 194 גוש 1654 חלקה 71.
המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע, או עלול להיפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת, בשני העתקים במשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפירסום הודעה זו.

בני וקנין, מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המשנה לתכנון ולבניה אשקלון

טלקס

• הוטל עיקול על נכסי „שחף"

רשות שדות תעופה הטילה עיקול על נכסיה של „שחף", בשל חובה של החברה בגין שירותי תעופה, כמו אגרת נחיתה, שלא שולמו כמעט שנתיים.

ההודעה על עיקול הרכוש פורסמה בתגובה לידיעות על כוונת התאחדות המלונות לרכוש את „שחף" כדי להטיס תיירים לאילת.

דובר הרשות אמר, כי תחילה יוחזר על הרוכש הפוטנציאלי לכסות את חובות „שחף" ורק אחר כך יוכל לבוא בדברים בנושא הרכישה.

יוסף שמי

• גיוס בני קיבוצים ומושבים למשטרה

„התנועה הקיבוצית והתחישבות העובדת אינן מיוצגות מספיק במשטרה" — אמר ראש אגף כוח־אדם במשטרה ניצב יעקב טרנר, ביום־עיון עם רכזי ועדות חפנים והבטחון של התנועות הקיבוציות וההתיישבות שנערך השבוע במטה הארצי בירושלים.

בפני תרכזים חוצגו אפשרויות ההשתלבות של בני הקיבוצים והמושבים בתפקידים שונים במשטרה והוסבר להם, כי בימים הקרובים יוגברו מאמצי הגיוס מקרבם.

נציגי התנועות הקיבוציות והמושבים נענו לקריאת ניצב טרנר והודיעו, כי יחסם לגיוס למשטרה זהה לעמדתם לגבי הגיוס לצה"ל והם יסייעו למשטרה מסיעותיה לגייס לשורותיה בני קיבוצים ומושבים. **זהבה מוזס**

• ברוך יתבע את „רסקו" ומ.ב.ע.

מנכ"ל „רסקו" לשעבר, ניסים ברוך, עומד לתגיש תביעה על הוצאת דיבה נגד מנהלי חברות מב.ע. ו„רסקו" בעקבות פרסומיחם שנועדים לפיזור פרסם מאמרים מגנות החברה בגלל דרישתו לפיצוי יפת".

ניסים ברוך מסר על כך לכתבנו בשיחה שהתקיימה אתמול על פעולת „רסקו" ומ.ב.ע.

חיים מרגלית

• גביש: שמאי מסתתר מאחורי חסינותו

„ח"כ שמאי מסתתר בהאשמותיו כלפי „כור־סחר" מאחורי חסינותו הפרלמנטרית וציבור העובדים לא ישכח לו את השמצותיו" — אמר אתמול מנכ"ל „כור", ישעיהו גביש, בטקס חנוכת אגף חדש במפעל „תלמה" בערד.

„אני מצטער על השמצותיו של שמאי שאין לחן כל בסיס. עובדי „כור־סחר" עושים עבודה בלתי רגילה. חחברה מייצאת למזרח הרחוק בהיקף עשרות מיליוני דולרים והיקף פעילותה בחו"ל מגיע ל־700 מליון דולר. שמאי תוקף עובדים שפועלים בתנאים קשים ובתחרות קשה עם חברות יפניות ודרום־מזרח אסיאניות והיים בתנאים קשים", אמר גביש.

שלי יחימוביץ'

• משרד חדש של גל"ץ ייחנך בצפון

משרד חדש רב־עוצמה של גלי צה"ל ייחנך מחר בגליל העליון כדי לאפשר קליטה טובה יותר של השידורים.

מפקד גל"ץ, נחמן שי, מסר, כי האגודה למען החייל העבירה 75 אלף שקל להקמתו של המשדר החדש. זהו המשדר החמישי שמוקם השנה במסגרת תוכנית כללית של גלי־צה"ל להגדיל את עוצמת השידורים. בטקס יטלו חלק יו"ר האגודה למען החייל, יוסף נבו, וקציני חיל הקשר והאלקטרוניקה של צה"ל.

יהודה צור

עין בעין

ילד פרחים מזדקן

18 שנה אחרי וודסטוק, וקרלוס סנטנה עודנו ילד של מהפכות ופלאואר־פאואר, מאמין בכוחה של המוזיקה לרפא הכל, נושא תחושת־שליחות עמוקה.

בהזדמנות אחת הוא מגדיר את עצמו כרופא, שתפקידו לרפא ואין זה מעניינו לבחור סמלים ודגלים לנופף בהם. הלהקה אינה קיימת, לצורך ה„סאן" כלבד. רוצים לעורר אנשים לעוולות העולם. לכן הקדישו את אלבומם האחרון לנלסון מנדלה. „אני רוצה לנגן בגטאות השחורים בדרום־אפריקה", הוא מצהיר. אנחנו מאמינים לו.

„סנטנה", מחר הופעת בכורה בבריכת השולטן בירושלים, הגיעה ארצה בהרכב המונה שמונה חברים. לצד סנטנה, בולט, מכל הבחינות, המתופף שלו (גם זמר, גם מוזיקאי מפורסם בפני עצמו), באדי מיילס. איש רחב־גרם, לבוש שחורים, צלב ענק על החזה. הוא נוגע בנקודה היהודית ומספר שחבר שלו, המוזיקאי מייק בלומפילד, הורה לו להגיע לירושלים ולאכול קרפלעך וכבר־קצוץ כדי לזכות בשמינית של קדושה... הוא מתכונן לעשות את זה והוא מסוגל לבלוע הרבה כיסוני־בשר. תאמינו לי.

סנטנה אומר על המוזיקאים שאיתו: „כל אחד מהם הוא בעל חשיבות עליונה ללהקה. אתה עוצם עיניך ושומע צליל אחד, יפה כמו האורקיינוס אני מאמין שלהקה היא כמו קבוצת כדורגל — לאף שחקן אסור להחזיק יותר מדי בכדור. התפקיד שלי הוא לנסות ולשלב את כל הנגנים לקבוצה אחת, בצורה השלמה והטובה ביותר". המוזיקה והמסר: „אנחנו לא ג'אז, לא רוק ולא מוזיקה לטינית. אנחנו מנגנים מוזיקה, זה הכל. מוזיקה של הרחוב, מוזיקה חברתית... הרוח של וודסטוק והלייב אייד והמופעים למען אמנסטי עדיין חיה וקיימת. יצאנו מוויטנאם. עכשיו צריך להסתלק ממעורבות בסלבדור וניקראגואה. הצלחנו להעיף את ניקסון, נצליח לעשות את זה גם לרייגן".

גלי צה"ל מבקשים ממנו את ה„בוקר טוב ישראל", בעברית. הוא מציית ומוסיף „אני שמח ואסיר־תודה להיות כאן. אנחנו רוצים לרגש אתכם, רוצים לגרום לכם אושר והנאה. אלוהים יברככם."

עופר ניר

ביום השלושים לפטירתה של

סרלה גובר

נעלה לקברה לטקס גילוי המצבה
בבית הקברות בקיבוץ ניר־דוד (תל־עמל),
מחרתיים, יום חמישי 30.4.87 בשעה 16.00

המשפחה
וקיבוץ ניר־דוד (תל עמל)

לקיבוץ מגידו ולמשפחה

אתכם בכאבכם במות

אמיר

קיבוץ הזורע

למשפחת בוברוב
קיבוץ בית זרע

אתכם באבלכם הכבד
על מותו של

צבי

פלסים
קיבוץ מרחביה

לקיבוץ מגידו
למשפחת ברקן

אתכם באבלכם הכבד בהלקח

אמיר ז"ל

קיבוץ גבעת־עוז

למשפחה ולקיבוץ בית זרע
אנו משתתפים בצערכם
על מותו של

צבי

מ.א.ג. מפעלי מתכת
בקיבוץ געתון

לנתן פלד והמשפחה

אתכם בצערכם במות האם

ליוניה פלד

גבעת־חביבה

לחברנו בני כהן והמשפחה

משתתפים באבלכם הכבד
במות

האב

קיבוץ עין המפרץ

לרחל יצחקי, למאיר
ולכל המשפחה

אתכם באבל על מות

האב

קיבוץ עין־דור

למשפחת פלד ולקיבוץ רוחמה

אתכם בצערכם במות

ליוניה פלד ז"ל

קיבוץ שמיר

למשפחה ולקיבוץ בית זרע
משתתפים בצערכם
במותו של

צבי בוברוב

חברים בשער הגולן